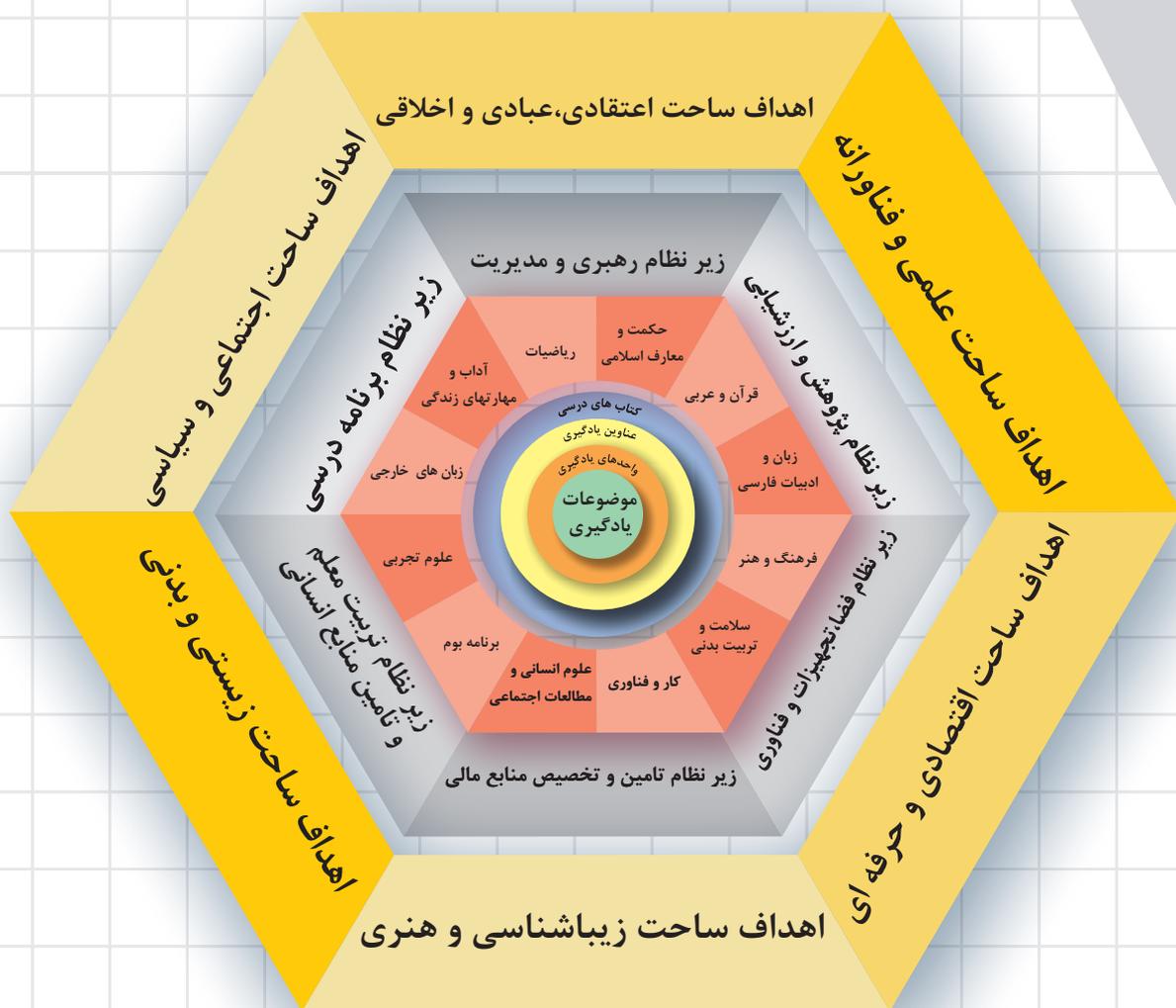

از طراحی تا ارزشیابی پایه چهارم

مبتنی بر واحدهای یادگیری کتاب های درسی

ویژه مدرسه - فروردین ۱۳۹۹

فهرست مطالب

شیوه کاربست پایه

واحدهای یادگیری
کتابهای درسی
اپلیکیشن خودارزیابی
و آزمون هماهنگ

واحدهای یادگیری
کتابهای درسی
و انواع ارزشیابیها

واحدهای یادگیری
کتابهای درسی و
طراحی آموزشی
مدرسه

واحدهای یادگیری
کتابهای درسی و
اسناد بالادستی

سخنی با
مدیریت و
رهبر آموزشی
مدرسه

دستنامه طرح درس نویسی هر درس

برگه مراقبت
و واریسی
واحدهای
یادگیری

پیوست ۵

طرح درسهای
نیمه ساخته
مبتنی بر
واحدهای یادگیری

پیوست ۴

نقشه مفهومی
عناوین یادگیری
واحدهای یادگیری و
موضوعهای یادگیری
کتاب درسی

پیوست ۳

کتاب درسی،
اهداف دوره تحصیلی
و ساختها
در یک نگاه

پیوست ۲

جدول
واحدهای یادگیری
درس و پایه
در یک نگاه

پیوست ۱

- سخنی با معلمان
- طرح درس مبتنی بر واحدهای یادگیری
- واحدهای یادگیری و انواع ارزشیابیها
- واحدهای یادگیری، اپلیکیشن خودارزیابی و آزمون هماهنگ

شیوه کاربست

سخنی با مدیریت و رهبر آموزشی مدرسه

رویکرد سیستمی به عنوان یکی از کارآمدترین و جدیدترین سبک‌های مدیریتی در گرداندگی مدارس به‌شمار می‌رود. این رویکرد، یک نگرش کل‌نگرانه در اختیار مدرسه قرار می‌دهد تا بتواند مدرسه را با همه عناصر و فرایندهای پیچیده آن به ویژه فرایند اصلی سیستم یعنی طراحی، اجرا و ارزشیابی یاری نماید. سیستم طراحی آموزشی را به طور ساده می‌توان در تصویر زیر مشاهده کرد:

"اهداف قصد شده آموزشی" در مدرسه، اهداف آموزشی کتاب‌های درسی (بر اساس حوزه‌های تربیت و یادگیری برنامه درسی ملی به عنوان یکی از زیرنظام‌های سند تحول بنیادین آموزش و پرورش) می‌باشد. در این مجلد، اهداف کتاب درسی در قالب مفهومی تحت عنوان **واحدهای یادگیری** طراحی و ارتباط آن‌ها با بالادست یعنی کتاب درسی و برنامه درسی ملی و ارتباط آن‌ها با پایین دست یعنی موضوعات و اهداف آموزشی ترسیم شده است. سوال اساسی در رابطه با "اهداف قصد شده" یعنی فرایند طراحی و برنامه‌ریزی آموزشی مدرسه این است که:

«دست‌اندرکاران مدرسه چقدر با اهداف قصد شده کتاب‌های درسی آشنا هستند؟»

پاسخگویی به این سوال، گام اول طراحی آموزشی در مدرسه به شمار می‌رود. با پاسخگویی به این سوال می‌توان به راحتی همه دست‌اندرکاران مدرسه را در اجرای بهتر برنامه قصد شده یاری کرد. در راستای پشتیبانی از مدارس در پاسخگویی به سوال مذکور، مجلد "از طراحی تا ارزشیابی" با اهداف زیر تدوین گردیده است:

- آشنایی با اهداف آموزشی کتاب‌های درسی در قالب واحدهای یادگیری
- آشنایی با نقشه مفهومی عناوین یادگیری، واحدهای یادگیری و موضوع‌های یادگیری کتاب‌های درسی
- آشنایی با طرح درس نویسی بر اساس طرح درس‌های نیمه ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری

پیشنهاد می‌شود معلمان در طول تابستان با مطالعه دستنامه این مجلد و شرکت در دوره‌های آموزشی ضمن خدمت راهنمای عملی نگارش طرح درس (در سامانه مدارس یادگیرنده مرآت به نشانی ltms.ir)، طرح درس‌های خود را بر اساس واحدهای یادگیری به منظور اجرای آن در طول سال تحصیلی متناسب با "اهداف قصد شده" طراحی نمایند.

پس از طراحی و برنامه‌ریزی "اهداف آموزشی قصد شده" و اجرای آن در طول سال تحصیلی توسط دست‌اندرکاران آموزشی مدرسه، ارزشیابی میزان تحقق آن‌ها به منظور رصد و مراقبت از برنامه درسی ملی در مدرسه، لازم و ضروری می‌باشد و سوال اساسی در رابطه با "اهداف کسب شده" در فرایند آموزشی مدرسه مطرح می‌شود:

«چقدر از اهداف قصد شده کتاب‌های درسی، در مدرسه تحقق یافته است؟»

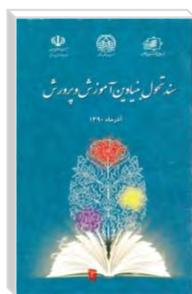
یا به عبارتی هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟ و یا هر معلم چقدر از واحدهای یادگیری قصد شده هر کتاب درسی را به آموزش گرفته است؟ گر چه محور اصلی این سوال اساسی، دانش آموز یا یادگیرنده است، اما در واقع این سوال باید به طور مستمر توسط همه دست‌اندرکاران آموزشی مدرسه پاسخ داده شود (دانش آموز با خودارزیابی از خود، معلم با انواع ارزشیابی‌های کلاسی و در نهایت مدرسه با رصد و ارزشیابی‌های مدرسه‌محور). در واقع ارزشیابی بخشی از فرایند آموزش تلقی می‌گردد، به این معنا که ارزشیابی در جریان آموزش جاری است. در راستای پشتیبانی از مدارس در پاسخگویی به این سوال، خدمات ارزشیابی زیر ارائه می‌گردد:

- **اپلیکیشن:** به منظور خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری؛
 - **آزمون هماهنگ:** به منظور ارزشیابی عملکرد مدرسه در یک دوره آموزشی مبتنی بر واحدهای یادگیری؛
 - **بسته ارزشیابی تشریحی:** به منظور ارزشیابی همه سطوح یادگیری مبتنی بر واحدهای یادگیری
- ارائه بازخورد مؤثر همراه با بازآموزی هدفمند از اهمیت ویژه‌ای در ارزشیابی‌های آموزشی برخوردار است. درگیر کردن مؤثر دانش‌آموزان در فرایند یادگیری، توانا کردن دانش‌آموزان در ارزیابی از خود، آگاه کردن معلمان از وضعیت آموزشی کلاس درس متناسب با هر واحد یادگیری و ... همه به ارتقای آموزش در مدرسه یاری می‌رساند. در این راستا پس از اجرای ارزشیابی‌ها، **کارپوشه الکترونیکی** به منظور تجمیع نتایج آزمون‌ها با قابلیت دسترسی طبقه‌بندی شده با ویژگی‌های زیر ارائه می‌گردد:

- ارائه میزان تسلط در هر واحد یادگیری به ازای خودارزیابی‌ها در اپلیکیشن و سؤال‌های آن واحد یادگیری در آزمون هماهنگ
- قابلیت مشاهده سوال و پاسخ تشریحی خودارزیابی‌ها و آزمون‌های هماهنگ به ازای هر واحد یادگیری
- ارائه پاسخ ویدیویی آموزشی برای سوال‌های پیشرفته آزمون به منظور بازآموزی هدفمند
- امکان مقایسه عملکرد هر دانش‌آموز با خود در هر واحد یادگیری و در طول سال تحصیلی
- ارائه گزارش‌های توصیفی به منظور بازخورد هدفمند
- امکان ذخیره نتایج عملکرد به ازای هر واحد یادگیری در سنوات مختلف

واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی و اسناد بالا دستی

نهاد تعلیم و تربیت در هر جامعه‌ای می‌تواند محور توسعه و رشد آن جامعه باشد، چرا که گستره فعالیت این نهاد، تمام عرصه‌های زندگی را در بر می‌گیرد. در اهمیت وجود فلسفه تربیت برای هر نظام آموزشی باید گفت که وجود چنین فلسفه‌ای به‌عنوان اساس آموزش و پرورش، منجر به هدفمند شدن و انسجام فعالیت‌های بخش‌های مختلف نظام تربیتی می‌شود. نظام آموزشی متکی بر فلسفه نه تنها اهداف و موازین تربیتی را با دید نقادانه انتخاب و تعیین می‌کند، بلکه برای تحقق آن‌ها، رهنمودهای کلی نیز نشان می‌دهد. طی سه دهه گذشته، نهادهای سیاستگذار در حوزه تعلیم و تربیت ایران، تلاش‌های فراوانی را در این جهت انجام داده‌اند که از بنیادی‌ترین آن‌ها در سال‌های اخیر، تدوین «سند تحول بنیادین آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران» است. این سند در سال ۱۳۹۰ به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی رسید و به وزارت آموزش و پرورش برای اجرا ابلاغ شد.

سند مذکور درصدد است با بازخوانی و بازتولید تمام مؤلفه‌ها و عوامل آشکار و پنهان نظام تعلیم و تربیت، اعم از مبانی نظری و فلسفی، اهداف، اصول، رویکردها، روش‌ها و ... زمینه تربیت آگاهانه و آزادانه، نسلی مؤمن، خلاق، فعال، با نشاط، شایسته و وفادار به ارزش‌های ایران اسلامی را متناسب با تحولات محیطی و نیازهای زمان، تا رسیدن به مراتبی از حیات طیبه فراهم آورد. انجام این رسالت خطیر، از منظر سازمانی، نیازمند آموزش و پرورش با کیفیت، چابک، کارآمد و اثربخش، مشارکت‌جو و رقابت‌پذیر و برخوردار از فناوری‌های نوین و بهره‌مند از آخرین یافته‌های علمی و پژوهشی است. سند تحول بنیادین، منادی چنین نهاد فرهنگی - تربیتی و تحقق بخش تحولات اساسی و همه‌جانبه در نظام آموزش و پرورش کشور در افق ۱۴۰۴ است.

در این سند در یک نگاه کلی مفهوم تعلیم و تربیت در شش ساحت طبقه‌بندی شده است. این شش وجه در فرایند یادگیری و تربیتی بسیار مهم است و دانستن آن به مدرسه کمک می‌کند که در طراحی آموزشی خود هدفمند عمل نماید. این شش وجه عبارت‌اند از: وجه اعتقادی، عبادی و اخلاقی؛ وجه اجتماعی و سیاسی؛ وجه زیستی و بدنی؛ وجه زیباشناسی و هنری؛ وجه اقتصادی و حرفه‌ای در پایان هم وجه علمی و فناورانه. به عبارت دیگر، تعلیم و تربیت به معنای کلی از شش ساحت تشکیل می‌شود

که مدرسه می‌بایست بتواند در طراحی آموزشی مدرسه از این ساحت‌ها بهره‌مند گردد. این ساحت‌ها در قالب **تعریف، قلمرو و رویکرد** آن به شرحی که در ادامه می‌آید، می‌باشند:

۱. اعتقادی، عبادی و اخلاقی

- **تعریف:** ساحت تربیت اعتقادی، عبادی و اخلاقی ناظر بر رشد و تقویت مرتبه قابل قبولی از جنبه دینی و اخلاقی حیات طیبه در وجود متریبان؛
- **قلمرو:** عقاید و ارزش‌های دینی، ایمان، تقید عملی به احکام، مناسک و ارزش‌های دینی، رعایت اصول و آداب اخلاقی در زندگی روزمره در ابعاد فردی و اجتماعی، تلاش پیوسته برای خودسازی براساس نظام معیار؛
- **رویکرد:** فطرت‌مداری، تعالی مرتبتی، جامع بودن بین روش موضوعی و روش تلفیقی؛
دین‌داری و دین‌ورزی + اخلاق = ساحت تربیت اعتقادی، عبادی و اخلاقی

۲. اجتماعی و سیاسی

- **تعریف:** ساحت تربیت اجتماعی و سیاسی ناظر به کسب شایستگی‌هایی است که متریبان را قادر می‌سازد تا شهروندانی فعال و آگاه باشند و در فعالیتهای سیاسی و اجتماعی مشارکت کنند.
- **قلمرو:**
 - ارتباط مناسب با دیگران (اعضای خانواده، خویشاوندان، دوستان، همسایگان،
 - تعامل شایسته با نهاد دولت و سایر نهادهای مدنی و سیاسی؛
 - کسب دانش و اخلاق اجتماعی و مهارت‌های ارتباطی.
- **رویکرد** و جهت‌گیری ساحت تربیت اجتماعی و سیاسی، تربیت برای عضویت فضیلت‌مدارانه در «خانواده صالح و جامعه صالح» است.

۳. زیستی و بدنی

- **تعریف:** ساحت تربیت زیستی و بدنی ناظر به حفظ و ارتقای سلامت و رعایت بهداشت جسمی و روانی متریبان در قبال خود و دیگران، تقویت قوای جسمی و روانی، مبارزه با عوامل ضعف و بیماری، حفاظت از محیط زیست و احترام به طبیعت.
- **قلمرو:**
 - تربیت جنسی؛
 - سلامت فردی و اجتماعی؛
 - بهداشت زیست‌محیطی؛
 - زیست‌بوم شهری (احساس مسئولیت در قبال حفظ زیست‌بوم شهری، آگاهی مصرف و ...)
 - منابع طبیعی و شناخت طبیعت.
- **رویکرد:** تعامل مستمر روح و بدن.

۴. زیباشناختی و هنری

- **تعریف:** ساحت تربیت زیباشناختی و هنری، ناظر بر رشد قوه خیال و پرورش عواطف، احساسات و ذوق زیبایی‌شناختی متربیبان است.
- **قلمرو:** تولید هنر، تاریخ هنر، زیبایی‌شناسی، نقد هنر
- **رویکرد:** تربیت هنری موضوع‌محور، پرورش ادراک زیبایی‌شناسی همه متربیبان نه پرورش هنرمند حرفه‌ای، دریافت احساس و معنا به عنوان مبنای سیاست‌گذاری، تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی.

۵. اقتصادی و حرفه‌ای

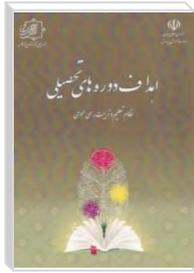

- **تعریف:** ساحت تربیت اقتصادی و حرفه‌ای ناظر به رشد توانایی متربیبان در تدبیر امر معاش و تلاش اقتصادی و حرفه‌ای (درک و فهم مسائل اقتصادی، مهارت حرفه‌ای، اخلاق حرفه‌ای، توان کارآفرینی، پرهیز از بیکاری و بطالت و ...);
 - **قلمرو:** بعد اقتصادی و معیشتی؛
 - **رویکرد:** کلی‌گرا و تلفیقی با مشخصه‌های:
 - به حساب آوردن نیازهای فردی، تحول مشاغل و حرفه‌ها در جامعه؛
 - تلفیق تربیت اقتصادی و حرفه‌ای با تربیت رسمی و عمومی در همه مراحل تربیت رسمی و عمومی؛
 - توجه به تجربه کاری به عنوان بخشی از فرایند یادگیری؛
 - ایجاد شایستگی یادگیری مادام‌العمر؛
- به جای رویکرد دانش‌محور یا مهارت مدار خشک و محصور شده در یک دوره زمانی مشخص که نتیجه آن توسعه و تعالی کلیه ظرفیت‌های وجودی متربیبان در راستای اصلاح و بهبود مستمر موقعیت خود و دیگران است.

۶. علمی و فناورانه

- **تعریف:** ساحت تربیت علمی و فناوری ناظر به کسب شایستگی‌ها، صفات، توانمندی‌ها و مهارت‌هایی است که متریبان را در موارد زیر یاری می‌نماید:
 - شناخت و بهره‌گیری و توسعه نتایج تجارب بشر در عرصه علم و فناوری؛
 - رشد توانمندی در راستای فهم دانش‌های پایه و عمومی؛
 - کسب مهارت دانش‌افزایی؛
 - به‌کارگیری شیوه تفکر علمی و منطقی؛
 - توان تفکر انتقادی؛
 - آمادگی جهت بروز خلاقیت و نوآوری؛
 - کسب دانش، بینش و تفکر فناورانه برای بهبود کیفیت زندگی.
- **رویکرد:** کلی‌نگر و تلفیقی در چارچوب نظام معیار اسلامی دارای مشخصه‌هایی از قبیل:
 - تلفیق نظر و عمل، تلفیق علم و فناوری؛
 - تأکید بر هماهنگی علم و دین؛
 - توجه متعادل و متوازن به رویکردهای پژوهش کمی و کیفی؛
 - تلفیق مهارت، دانش و نگرش به ویژه تلفیق بین مهارت‌های فرایندی؛

لازم به ذکر است برای این ساحت‌ها متناسب با هر مقطع تحصیلی، اهدافی تحت عنوان «اهداف دوره‌های تحصیلی» مدون شده است. جدول اهداف چهار مقطع در شش ساحت در ادامه آمده است:

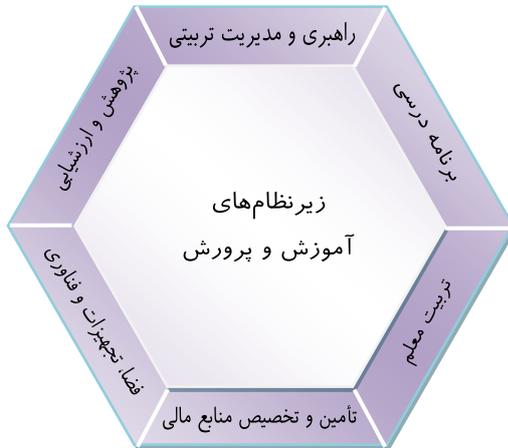
اهداف دورهٔ تحصیلی دوره اول ابتدایی	ساحت تعلیم و تربیت
<p>۱. با صفات مهربانی، بخشندگی، دانایی و توانایی خداوند آشنا شود و احساس اطمینان و آرامش حاصل از آن را ابراز نماید.</p> <p>۲. با شناخت روش زندگی و آموزه‌های اخلاقی پیشوایان دینی (آداب و رفتار فردی و اجتماعی، راستگویی، نظم و پشتکار)، تأثیر آن را در رفتار خود نشان دهد.</p> <p>۳. با قرائت صحیح نماز و آیات آسان قرآن، آموخته‌های قرآنی خود را در زندگی به کار گیرد.</p>	 اعتقادی، عبادی و اخلاقی
<p>۱. با مشاهدهٔ اشیاء اطراف، پدیده‌های طبیعی، فرهنگی و هنری ساده، دریافت حسی خود و لذت حاصل از آن را با زبان هنر ابراز کند.</p> <p>۲. با تغییر سازنده در محیط و اشیاء اطراف، قدرت تخیل، تجسم و خلاقیت خود را پرورش دهد.</p>	 زیبایی‌شناسی و هنری
<p>۱. با شناسایی ویژگی‌ها، نیازها و توانمندی‌های جسمی - حرکتی خود، رفتارهای متناسب با آن را برای حفظ شادابی، ارتقای سطح سلامت و توانایی‌های بدنی خویش به عنوان امانت الهی انجام دهد.</p> <p>۲. با کسب آگاهی نسبت به محیط زیست، تأثیر عملکرد خود بر محیط زندگی را بررسی کند و نتایج آن را به کار گیرد.</p>	 زیستی و بدنی
<p>۱. با بهره‌گیری از مهارت پایهٔ یادگیری، پدیده‌های طبیعی و روابط ریاضی را مطالعه کند و یافته‌های خود را با دیگران به اشتراک بگذارد.</p> <p>۲. با کسب مهارت‌های پایهٔ فناوری، پرسشگری و خلاقیت، فرایند تولید یک محصول را تجربه کند.</p>	 علمی و فناورانه
<p>۱. با ایفای نقش خود به عنوان عضوی از گروه (خانواده، دوستان، مدرسه)، احساس تعلق خود را نسبت به گروه با رفتار همدلانه، محترمانه و مشارکت‌جویانه نشان دهد.</p> <p>۲. با رعایت نظم و قانون در روابط خانوادگی و اجتماعی (محیط زندگی و مدرسه) وظایف خود را در قبال دیگران انجام دهد.</p> <p>۳. با شناخت خود به عنوان یک شهروند ایرانی، تعلق خاطر خود را نسبت به وطن و نمادهای آن نشان دهد.</p>	 اجتماعی و سیاسی
<p>۱. با درک مفاهیم پایهٔ اقتصاد (فایده، هزینه، مصرف)، روش‌های مصرف بهینه را در زندگی شخصی و خانوادگی به کار گیرد.</p> <p>۲. با کسب مهارت‌های ساده کارآفرینی، قدرت تخیل و خلاقیت خود را برای تولید یک محصول یا خدمت به کار گیرد.</p>	 اقتصادی و حرفه‌ای

اهداف دورهٔ تحصیلی دوره دوم ابتدایی	ساحت تعلیم و تربیت
<p>۱. با درک مفهوم اولیه هر یک از اصول دین، پذیرش و احساس تعلق خاطر خود نسبت به آن را نشان دهد.</p> <p>۲. با مطالعهٔ روش زندگی و آموزه‌های اخلاقی پیشوایان دینی (عزت نفس، تکریم والدین، احترام به طبیعت و دیگران، وفای به عهد) و شناخت احکام مورد نیاز، الگوهایی را برای عمل صالح شناسایی کند و در زندگی به کار گیرد.</p> <p>۳. با قرائت صحیح و روان، درک مفاهیم عینی و انس با قرآن کریم، آموزه‌های آن را در زندگی به کار گیرد.</p>	 <p>اعتقادی، عبادی و اخلاقی</p>
<p>۱. با شناسایی و درک اهمیت عناصر زیبایی‌سازی در پیرامون خود، فضای زندگی خویش را بهبود بخشد.</p> <p>۲. با خلق یک اثر هنری با استفاده از معیارهای زیبایی‌شناسی، قدرت تخیل، تجسم و ایده‌پردازی خود را تقویت کند.</p> <p>۳. با شناخت اصول اولیهٔ زیبایی‌شناسی، یک پدیدهٔ طبیعی یا اثر هنری را بررسی و چگونگی تأثیر آن را بر خود توصیف کند.</p>	 <p>زیبایی‌شناسی و هنری</p>
<p>۱. با شناسایی ویژگی‌ها، نیازها و توانمندی‌های جسمی- حرکتی و روانی خود، الگوی رفتاری متناسب با موقعیت‌های مختلف را انتخاب کند و سطح سلامت و شادابی خود را ارتقاء دهد.</p> <p>۲. با مشارکت در طرح‌ها و برنامه‌های بهداشت، سلامت، تفریحات سالم، تربیت بدنی و فعالیت‌های ورزشی، تأثیرگذاری آن را بر سلامت خود و دیگران مورد بررسی قرار دهد.</p> <p>۳. با شناسایی محیط زندگی خود، تأثیر الگوی رفتاری خویش بر محیط زیست به مثابه آیات الهی را تبیین کند و عملکرد خود را بهبود بخشد.</p>	 <p>زیستی و بدنی</p>
<p>۱. با استفاده از مهارت‌های کار علمی و تفکر، پدیده‌های طبیعی (آیات الهی) و الگوها و روابط ریاضی را مطالعه کند و نتایج آن را برای حل مسائل روزمره زندگی بکار گیرد.</p> <p>۲. با استفاده از مهارت‌های کار با دیگران، ایده‌ها و یافته‌های حاصل از فعالیت‌های علمی- پژوهشی (فردی و گروهی) را با دیگران به مشارکت بگذارد.</p> <p>۳. با استفاده از یافته‌های علمی و فناوریانه و بهره‌گیری از مهارت‌های پایهٔ فناوری، کالاهای و وسایل مورد استفاده در زندگی روزمره را بررسی و ایده‌هایی برای بهبود کیفیت و استفاده مسئولانه از منابع پیشنهاد کند.</p>	 <p>علمی و فناوریانه</p>
<p>۱. با شناخت حقوق و مسئولیت‌های خود در زندگی خانوادگی و اجتماعی و بکارگیری رفتار سازنده و مسالمت‌جویانه، از قوانین و مقررات به صورت آزرادانه و سازنده پیروی کند.</p> <p>۲. با شناخت تغییرات محیط طبیعی و اجتماعی در گذر زمان، تأثیر آن را در زندگی خود تبیین کند.</p> <p>۳. با کسب مهارت‌های شهروندی، نقش‌ها و وظایف خود را در قبال جامعه محلی با مشارکت در فعالیت‌ها و برنامه‌های زیست محیطی، فرهنگی، سیاسی اجتماعی انجام دهد.</p>	 <p>اجتماعی و سیاسی</p>
<p>۱. با شناسایی مفاهیم عمومی اقتصاد (تولید، توزیع و مصرف) و درک نقش مسئولیت‌پذیری و انضباط مالی در فعالیت‌های اقتصادی، روش‌هایی را برای حل مسائل ساده اقتصادی شناسایی کند و به کار گیرد.</p> <p>۲. با کسب مهارت‌های اصلی کارآفرینی، قدرت تخیل و خلاقیت خود را برای تولید یک محصول یا خدمت اجرا و نتایج آن را تحلیل کند.</p> <p>۳. با درک مفاهیم اخلاق اقتصادی (کار و تلاش، رعایت حق الناس، نیکوکاری، امانتداری، پرهیز از اسراف و تبذیر)، رفتار خود در زندگی شخصی و ارتباط با دیگران را بر مبنای آن سازمان دهد و عمل کند.</p>	 <p>اقتصادی و حرفه‌ای</p>

اهداف دورهٔ تحصیلی دوره متوسطه اول	ساحت تعلیم و تربیت
<p>۱. با شناخت کلی نظام معارف دینی و چگونگی تأثیر آن بر انتخاب‌ها و تصمیم‌ها در زندگی انسان، توانایی شکل‌دهی به هویت دینی و اخلاقی خود را کسب کند.</p> <p>۲. با بررسی گفتار و سیره پیشوایان دینی (حق‌الناس، کرامت نفس، جدیت، قانون‌گرایی، امرامعاش، حفظ سلامت فردی، جمعی و زیست محیطی) ملاک‌هایی را برای انتخاب سبک زندگی شخصی و اجتماعی خود انتخاب و با عمل به آنها، میزان تأثیر آن را ارزیابی کند.</p> <p>۳. با قرائت صحیح و روان قرآن کریم و تدبر در آیات موضوعی، آموزه‌های قرآنی را در زندگی به کار گیرد و به رعایت احکام مورد نیاز و اقامهٔ نماز (فرادا و جماعت) اهتمام ورزد.</p>	 <p>اعتقادی، عبادی و اخلاقی</p>
<p>۱. با بکارگیری اصول زیبایی‌شناسی و ارزشی، محیط زندگی خود را تغییر دهد و تأثیر آن را در بهبود کیفیت زندگی و دستیابی به آرامش روحی و روانی ارزیابی کند.</p> <p>۲. با بهره‌گیری از قدرت تخیل، تجسم و ایده‌پردازی خود، اثر فرهنگی هنری خلق کند و ابعاد زیبایی‌شناسی آن را توصیف نماید.</p> <p>۳. با انتخاب آثار فرهنگی هنری، آنها را بر مبنای اصول زیبایی‌شناسی و ارزشی بررسی و تأثیر آن را بر هویت خویش توصیف کند.</p>	 <p>زیبایی‌شناسی و هنری</p>
<p>۱. با شناسایی معیارهای زندگی سالم، سطح سلامت جسمی، روانی، اجتماعی، معنوی خود را بررسی و روش‌هایی را برای شکل‌دهی به هویت خود انتخاب کند و به کار گیرد.</p> <p>۲. با پذیرش مسئولیت در قبال سلامت و بهداشت جامعه، در برنامه‌های ارتقای سلامت، تفریحات سالم و تربیت بدنی، سالم‌سازی محیط زیست (محله / مدرسه) مشارکت کند و روش‌هایی را برای بهبود کیفیت زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.</p> <p>۳. با شناسایی معیارهای محیط زیست سالم و بررسی تأثیر الگوی رفتاری خود و دیگران بر سامانه‌های زیست محیطی محلی و منطقه‌ای، راه‌حلی را برای حفظ و بهسازی زیستگاه خود به کار گیرد.</p>	 <p>زیستی و بدنی</p>
<p>۱. با استفاده از راهبردهای تفکر، الگوها و روابط حاکم بر پدیده‌ها را شناسایی کند و یافته‌های خود را برای حل مسایل و توسعهٔ علمی به کار گیرد.</p> <p>۲. در فرایند کار مشارکتی با بررسی ایده‌ها و یافته‌های علمی - فناورانه یا گزاره‌های علمی و پژوهشی، دیدگاه‌های خود را ارائه و برای پاسخ به پرسشی جدید، طرح مطالعاتی و پژوهشی تهیه و اجرا کند.</p> <p>۳. با بررسی فرایندها، قوانین، اصول علمی و فناورانه بکار گرفته شده در تولید یک محصول، روش‌هایی را برای بهینه‌سازی آن بکار گیرد.</p>	 <p>علمی و فناورانه</p>
<p>۱. با مشارکت در فعالیت‌های اجتماعی هویت‌ساز، نعدوستی، ایثار و مسئولیت‌پذیری در قبال دیگران را تجربه کند و با پرهیز از روحیهٔ فردگرایی، توانایی تصمیم‌گیری مبتنی بر خرد جمعی خود را توسعه دهد.</p> <p>۲. با شناخت وظایف و مسئولیت‌های خود در قبال زیست اجتماعی، روش‌هایی برای تأثیرگذاری بر بهبود سبک زندگی اجتماعی و حفاظت از خود و دیگران در برابر مسایل و آسیب‌های اجتماعی انتخاب کند و به کار گیرد.</p> <p>۳. با بررسی علل تکوین، تغییر و تداوم محیط طبیعی، اجتماعی، سیاسی و آشنایی با قانون اساسی و ساختار سیاسی کشور، درک خود را از روند تغییرات و تأثیرات آن بر زیست اجتماعی بیان کند.</p> <p>۴. با شناخت شاخص‌های هویت ملی (ایرانی - اسلامی)، عملکرد خود را در راستای حفظ و ارتقای آن مورد بررسی قرار دهد.</p>	 <p>اجتماعی و سیاسی</p>
<p>۱. با شناسایی مفاهیم اصلی اقتصاد خانواده و درک شیوه‌های مالیه شخصی (پس‌انداز و مدیریت ریسک)، مصادیق آن را در زندگی به کار بگیرد و در بهبود اقتصاد خانواده فعالانه مشارکت نماید.</p> <p>۲. با شناخت از حرفه‌ها، مشاغل و کسب صلاحیت‌های فنی پایه در تولید و عرضه محصول، متناسب با علائق، استعدادها و جنسیت، برای انتخاب مسیر شغلی آینده خود برنامه‌ریزی کند.</p> <p>۳. با شناخت مفاهیم کلیدی رفتار اقتصادی سازنده (شکر، قناعت، تعاون، منافع جمعی، رعایت حلال و حرام و حمایت از تولید ملی)، تأثیر آنها را در امور فردی، خانوادگی و اجتماعی تحلیل کند و روش‌هایی را برای بهسازی رفتارهای اقتصادی پیشنهاد دهد.</p>	 <p>اقتصادی و حرفه‌ای</p>

اهداف دوره تحصیلی دوره متوسطه دوم	ساحت تعلیم و تربیت
<p>۱. با درک وجه استدلالی و عقلانی معارف دینی، در مواجهه با پرسش‌ها و مسائل، پاسخ‌های متقاعدکننده‌ای را با تکیه بر منابع و شواهد دینی ارائه کند و تأثیر آن را مورد ارزیابی قرار دهد.</p> <p>۲. با الگوگیری از سیره پیشوایان دینی، نقش ایشان را در احیای دین و ترسیم آینده بشریت (جامعه عدل مهدوی: عدالت‌خواهی، ظلم‌ستیزی، صلح‌جویی، عمران و آبادی) تبیین کند و دلالت‌های آن را در موقعیت‌های مختلف زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.</p> <p>۳. با باور به ظرفیت‌های قرآن و جاودانگی دین اسلام (جامعیت، ثبات، سازگاری با فطرت، پویایی نسبت به نیازهای حال و آینده) قادر است از آن برای حل نمونه‌ای از مسایل دنیای امروز استفاده کند.</p>	 <p>اعتقادی، عبادی و اخلاقی</p>
<p>۱. با مطالعه آثار و مسایل حوزه هنر (رابطه هنر با: فناوری، اقتصاد، فرهنگ، اخلاق ...)، آن‌ها را بر اساس اصول زیبایی‌شناسی و ارزشی، نقد و تأثیر آن را بر خود و جامعه ارزیابی کند.</p> <p>۲. با بکارگیری قدرت تخیل و ذوق هنری، اثری فرهنگی هنری را خلق کند و آن را بر اساس معیارهای زیبایی‌شناسی مورد ارزیابی قرار دهد.</p> <p>۳. با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول ارزشی و زیبایی‌شناسی، نقش هنر را به عنوان زبان مشترک میان انسان‌ها در بستر زمان و مکان تبیین نماید.</p>	 <p>زیبایی‌شناسی و هنری</p>
<p>۱. عوامل فرهنگی اجتماعی، اقتصادی و سیاسی تأثیرگذار بر سلامت و توانایی جسمانی، روانی، اجتماعی و معنوی خود را شناسایی کند و با به‌کارگیری راهبردهای زندگی شایسته، به الگوی رفتاری پایدار دست یابد.</p> <p>۲. با مشارکت در طرح‌ها و برنامه‌های بهبود سبک زندگی، تفریحات سالم، تربیت‌بدنی و ورزش، سالم‌سازی محیط زیست و عام‌منفعه مسئولیت‌های خویش را نسبت به حفظ آفریده‌های خداوند و سلامت خود، خانواده و جامعه انجام دهد و میزان تأثیرگذاری آن را ارزیابی کند.</p> <p>۳. با مطالعه مسایل و مشکلات محیط زیست در سطح ملی و جهانی و شناخت کارکرد نهادهای اجتماعی، به عنوان دوست‌دار و فعال زیست‌محیطی برای اصلاح و بهبود پایدار آن ایفای نقش کند.</p>	 <p>زیستی و بدنی</p>
<p>۱. با تحلیل و ارزیابی الگوها و روابط حاکم بر پدیده‌های انسانی، طبیعی (آیات الهی) و حل مسایل ریاضی از مدل‌سازی برای شناخت و حل مسایل واقعی زندگی استفاده کند.</p> <p>۲. طی یک فرایند کار مشارکتی در سطح مدرسه، ایده‌ها و یافته‌های علمی - فناورانه را درباره یک موضوع مطالعه و آزمایش کند و یافته‌های خود را با رعایت اخلاق علمی در سطح فرامدرسه‌ای ارائه کند.</p> <p>۳. با بهره‌گیری از سواد فناوری و بررسی وضعیت آینده / تحولات علمی و فناوری، ایده خود را در قالب یک طرح یا محصول ارائه کند.</p>	 <p>علمی و فناورانه</p>
<p>۱. با شناخت حقوق و مسئولیت‌های خود در زندگی اجتماعی - سیاسی، مسایل جامعه (مشکلات و آسیب‌های اجتماعی، زیست‌محیطی و ...) را شناسایی کند و وظایف خود را برای حل آن‌ها در راستای حفظ امنیت و منافع ملی، وحدت و انسجام اجتماعی انجام دهد.</p> <p>۲. با بهره‌گیری از شیوه‌های کنش اقناعی در تعاملات اجتماعی - سیاسی، مهارت گفتگو و مشارکت سازنده در فعالیت‌های جمعی و مدیریت مشارکتی را تجربه کند.</p> <p>۳. با تحلیل سازوکارهای تکوین، تداوم و تغییر زندگی اجتماعی - سیاسی، موقعیت مکانی/ زمانی را انتخاب کند و وظایف و مسئولیت‌های اجتماعی - سیاسی مترتب بر آن را در سطح خانوادگی، محلی، ملی و بین‌المللی انجام دهد.</p> <p>۴. با تحلیل و ارزیابی فرهنگ و تمدن ایرانی - اسلامی و سیر تحول آن، روش‌هایی را برای صیانت و گسترش این فرهنگ و تعامل میان فرهنگی در سطح محلی، ملی و بین‌المللی پیشنهاد کند.</p>	 <p>اجتماعی و سیاسی</p>
<p>۱. با درک ابعاد و روند شکل‌گیری مسائل و تحولات اقتصادی در فضای واقعی و مجازی، الگوی رفتار اقتصادی خود، خانواده و جامعه را بررسی کند و روش‌هایی برای تدبیر معاش حلال به کار گیرد.</p> <p>۲. با شناسایی تحولات عرصه اشتغال و سرمایه‌گذاری، صلاحیت‌های حرفه‌ای خود را ارزیابی و برای کسب و کار و نقش‌آفرینی اقتصادی در آینده برنامه‌ریزی کند.</p> <p>۳. با شناخت عمومی از بخش‌ها و سیاست‌های کلان اقتصادی و درک رفتارهای مثبت و منفی بازیگران اقتصادی در سطح ملی و فراملی تأثیر آن را بر مسائل اقتصادی جامعه تحلیل کند.</p>	 <p>اقتصادی و حرفه‌ای</p>

• زیرنظام‌ها و چرخش‌های اساسی نظام آموزش و پرورش

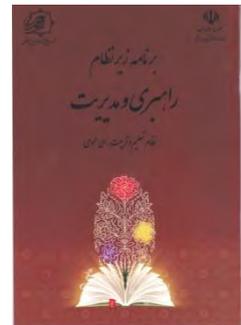
در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش برای نظام تربیت رسمی و عمومی، شش زیرنظام عنوان شده است که هر یک نقش پراهمیتی در تحقق اهداف نظام تربیتی دارند. این زیرنظام‌های شش‌گانه را می‌توانید در شکل روبه‌رو مشاهده کنید. نکته مهمی که باید به آن اشاره کرد این است که تحولات بنیادین در نظام آموزش و پرورش شامل تغییرات هماهنگ و منظمی است که براساس یافته‌های مطالعات نظری باید تمامی زیرنظام‌ها^۱ مؤلفه‌ها و فرایندها و روابط

درون و بیرون آموزش و پرورش و عملکرد ارکان و عوامل سهیم و مؤثر را در برگیرد. این سلسله تغییرات منظم که از آن‌ها در اینجا تحت عنوان «چرخش‌ها از وضع موجود به سمت وضع مطلوب» نام برده می‌شود، از سویی مبتنی بر یافته‌های مطالعات نظری است و از دیگر سو با توجه به نتایج پژوهش‌های توصیفی-تحلیلی انجام شده در قالب «راهکارها» در «سند تحول بنیادین آموزش و پرورش» طراحی و تدوین شده است.

چرخش‌های اساسی در زیرنظام رهبری و مدیریت

چرخش‌های اساسی در زیرنظام رهبری و مدیریت عبارت‌اند از:

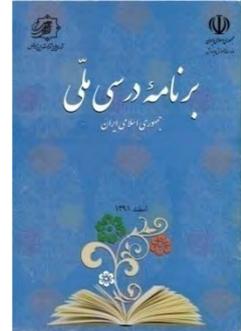
- از مدیریت اداری و کنترلی به راهبری تربیتی مبتنی بر نظام معیار اسلامی؛
- از تمرکزگرایی به مشارکت‌جویی و مسئولیت‌پذیری مبتنی بر خرد جمعی؛
- از برنامه‌ریزی‌های موردی و پراکنده به برنامه‌ریزی‌های راهبردی و آینده‌نگر؛
- از حاکمیت نگاه جزیره‌ای در حوزه‌های اجرایی به تأکید بر فرایندها و پیامدها براساس نظام معیار اسلامی؛
- از انتصاب سلیقه‌ای مدیران براساس ضوابط اداری به شایسته‌سالاری در مدیریت.

۱. زیرنظام‌های اصلی نظام تربیت رسمی و عمومی، بخش‌های اساسی این نظام‌ها در جهت پشتیبانی از جریان تربیت، انجام رسالت نظام و کمک به تحقق اهداف و کارکردهای آن هستند. عملکرد این زیرنظام‌ها تمامی مؤلفه‌های نظام تربیت رسمی و عمومی را تحت تأثیر خود قرار می‌دهند. البته ترتیب عناوین زیرنظام‌های اصلی ناظر به اولویت و تقدم آن‌ها بر همدیگر نیست، بلکه این زیرنظام‌ها به منزله وجوه مختلف پشتیبان نظام تربیت رسمی و عمومی به شمار می‌آیند که به‌طور پیوسته برای تحقق رسالت و کارکرد این نظام، در تعامل و تبادل با همدیگر هستند.

چرخش‌های تحول‌آفرین در زیرنظام برنامه درسی

- از برنامه درسی موضوع‌محور به برنامه درسی مبتنی بر ساحت‌های تربیت برای کسب شایستگی‌ها؛
- از برنامه درسی نتیجه‌محور به برنامه درسی پیام‌محور (تحقق شایستگی‌ها در سطح محصول و سطح برون‌داد نظام و پیامد آن در سطح جامعه)؛
- از یادگیری موضوعات به فرایند دستیابی به اندیشه‌ورزی و درک معنا؛
- از جداسازی برنامه‌های آموزشی و پرورشی به برنامه درسی یکپارچه؛
- از کتاب‌محوری به تولید بسته‌های آموزشی.

چرخش‌های تحول‌آفرین در زیرنظام تربیت معلم و تأمین منابع انسانی

- از معلم به عنوان انتقال‌دهنده دانش به معلم به عنوان مربی تربیتی و سازمان‌دهنده فرصت‌های تربیتی متنوع برای احیاء و ارتقاء مراتب حیات طیبه متربیان؛
- از معلم به عنوان مجری تصمیمات برنامه درسی به معلم تصمیم‌ساز در فرایند برنامه‌ریزی درسی؛
- از فرهنگ سازمانی بسته (محصور نمودن مربیان در فضای مدرسه) به مشارکت‌جویی علمی و انتقال تجربیات در سطوح مختلف (مدرسه، محلی، ملی و بین‌المللی)؛
- از نگاه به معلم به عنوان کارمند اداری به معلم به عنوان شخصیتی علمی و تربیتی.

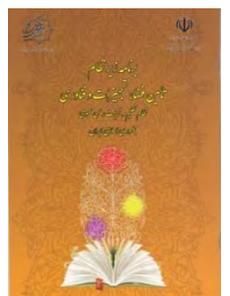
چرخش‌های تحول‌آفرین در حوزه زیرنظام تأمین و تخصیص منابع مالی

- از انحصار در تأمین منابع به مشارکت در تأمین منابع؛
- از هزینه‌کرد منابع به مدیریت و سیاست‌گذاری بهینه منابع و مصارف؛
- از عرضه مدار و نهاده‌محور به ستانده‌مدار و نتیجه‌محور؛
- از توزیع یکسان منابع به تنوع منابع و توزیع عادلانه؛
- از نگاه به نظام تعلیم و تربیت به مثابه دستگاهی مصرفی به دستگاهی سرمایه‌ای و مولد منابع انسانی.

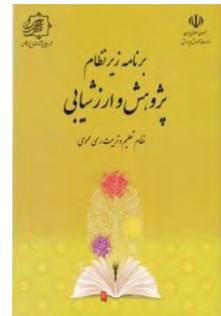
چرخش‌های تحول‌آفرین زیرنظام فضا، تجهیزات و فناوری

- از تأمین کلاس درس به ساماندهی موقعیت‌های یادگیری؛
- از انحصار یادگیری در کلاس درس به تنوع‌بخشی به محیط‌های یادگیری و تربیتی؛
- از مدارس بی‌هویت و فاقد امکانات و فناوری به مدارس باهویت مدرسه صالح، کانون تربیتی محله؛
- از نگاه ابزاری به فناوری‌ها به استفاده هوشمندانه از فناوری‌های نوین متناسب با نظام معیار اسلامی.

چرخش‌های اساسی در زیرنظام پژوهش و ارزشیابی

- از نگاه جزئی‌نگر به نگاه آینده‌نگر و کل‌نگرانه برای مواجهه سازنده با چالش‌های نظام تعلیم و تربیت؛
- از تمرکز بر روش‌های کمی در پژوهش به تنوع و کثرت در روش‌های پژوهشی؛
- از پژوهش‌های توصیفی، موردی و پراکنده به پژوهش‌های نظام‌مند، نوآورانه و تحول‌آفرین در راستای عملیاتی نمودن اهداف نظام تربیت رسمی و عمومی؛
- از تخصیص فرصت‌های پژوهشی به مراکز رسمی و پژوهشگران حرفه‌ای در سطوح کلان به ایجاد فرصت‌های پژوهشی و جاری و ساری شدن پژوهش در تمامی سطوح؛
- از رویکرد آکادمیک و نظری در پژوهش‌های تربیتی و پژوهش برای پژوهش به جهت‌گیری عمل‌مدار، تشخیصی و درمانی، تصمیم‌ساز و کاربردی.

می‌توان گفت این شش زیرنظام، چرخ‌دنده‌های اصلی در به حرکت درآوردن موتور نظام آموزشی کشور جهت تحقق حداکثری اهداف تربیتی خواهند بود. البته نحوه ارتباط این چرخ‌دنده‌ها با یکدیگر و همیاری آن‌ها در چرخاندن محور اصلی نظام آموزشی و همچنین روان بودن حرکات این چرخ‌ها با کمترین اصطکاک مسئله بسیار اساسی و مهمی است.

همان‌طور که اشاره شد، با توجه به دیدگاه تدوین‌کنندگان سند تحول بنیادین، شش زیرنظام به‌عنوان ستون‌های اصلی این سند مبتنی بر فلسفه تربیت رسمی و عمومی تعریف شده است که انتظار می‌رود از انسجام و یکپارچگی موردنظر برخوردار باشند؛ چرا که یکی از ضعف‌های موجود در نظام آموزشی کشور از گذشته تاکنون، عدم وجود نگاه سیستمی نسبت به اجزا و مؤلفه‌های نظام بوده که سبب شده در بسیاری از موارد عملکرد این اجزا به‌صورت جزیره‌ای و جدا از هم رقم بخورد. آن‌طور که در اسناد تحول بنیادین آمده است تفکیک زیرنظام‌ها از یکدیگر ناشی از جدا بودن مؤلفه‌های مؤثر در تربیت از یکدیگر نبوده، بلکه همان‌طور که در «مبانی نظری تحول بنیادین» بیان شده است: «ارتباط میان مؤلفه‌ها و زیرنظام‌های اصلی رابطه‌ای سیستماتیک و به‌هم پیوسته است و هر یک از زیرنظام‌ها، حسب قلمرو، وظایف و کارکردهای خود ارتباط مستقیمی با برخی از مؤلفه‌های نظام تربیت رسمی و عمومی و ارتباط غیرمستقیمی با برخی دیگر از مؤلفه‌ها دارد.»

دو زیرنظام «برنامه‌درسی» و «راهبری و مدیریت» در سطوح مختلف نقش محوری و جهت‌دهنده دارند. از این‌رو، زیرنظام برنامه‌درسی در سطح برنامه‌ریزی کلان و به عبارتی در مرحله طراحی برنامه‌های درسی نقش محوری و خط‌دهندگی دارد، چرا که برنامه‌درسی به‌عنوان نقشه راه یادگیری، فرایند یاددهی - یادگیری را هدایت می‌کند. از طرفی عناصر برنامه‌درسی در تعامل با دیگر زیرنظام‌ها می‌باشند. به عبارت دیگر برنامه‌درسی است که مشخص می‌کند برای محقق شدن اهداف، به چه معلمی و با چه شایستگی‌هایی، چه نوع فضا و تجهیزات و فناوری (محیط یادگیری)، چه روش ارزشیابی و غیره نیاز داریم. زیرنظام راهبری و مدیریت نیز، در سطح مدرسه، محور و موتور محرک نظام تربیتی است. به‌عبارتی چرخ‌دنده اصلی در سطح برنامه‌ریزی کلان، زیرنظام برنامه‌درسی و در سطح مدرسه، زیرنظام راهبری و مدیریت است. این‌مدیر است که در مدرسه، یعنی پایگاه تربیتی - آموزشی، با برنامه‌ریزی و ایجاد انسجام و یکپارچگی بین اجزا و عناصر نظام آموزشی، تحقق حداکثری اهداف را امکان‌پذیر می‌سازد.

در برنامه درسی ملی، یازده حوزه تربیت و یادگیری و یک برنامه ویژه هم تحت عنوان «برنامه بوم» که برنامه ویژه مدرسه است، عنوان شده است که این حوزه‌ها را در شکل زیر مشاهده می‌کنید که در طول سال‌های آموزشی و مقاطع و پایه‌ها در قالب کتاب درسی رخنمون پیدا می‌کنند و هر کتاب درسی در قالب عناوین، واحدها و موضوعات یادگیری در سال تحصیلی، هفته آموزشی و جلسه آموزشی به آموزش گرفته می‌شود.

واحدهای یادگیری کتابهای درسی و طراحی آموزشی مدرسه

در یک نگاه اجمالی تعداد عناوین و واحدهای یادگیری هر پایه را در جدول زیر مشاهده می‌کنید که مراقبت و صیانت از آموزش این واحدهای یادگیری در راستای اهداف در چارچوب ساحتها وظیفه اصلی مدرسه تلقی می‌گردد.

جدول تعداد عناوین و واحدهای یادگیری کتابهای درسی در یک نگاه

مقطع	پایه	عنوان یادگیری	واحد یادگیری	تعداد صفحات
دوره اول ابتدایی	اول	۴۲	۶۳	۳۹۳
	دوم	۲۹	۶۲	۳۶۲
	سوم	۲۹	۷۰	۴۱۷
	جمع	۱۰۰	۱۹۵	۱۱۷۲
دوره دوم ابتدایی	چهارم	۵۲	۱۰۴	۶۷۹
	پنجم	۴۷	۹۴	۶۲۷
	ششم	۵۶	۹۶	۶۱۷
	جمع	۱۵۵	۲۹۴	۱۹۲۳
متوسطه ۱	هفتم	۶۷	۱۲۳	۱۰۰۱
	هشتم	۶۵	۱۲۰	۱۰۴۵
	نهم	۶۲	۱۱۶	۹۶۹
	جمع	۱۹۴	۳۵۹	۳۰۱۵
متوسطه ۲	دهم	۴۱	۱۱۵	۱۰۵۹
	یازدهم	۳۹	۱۱۶	۱۱۳۰
	دوازدهم	۳۸	۱۵۰	۱۰۵۹
	جمع	۱۱۸	۳۸۱	۳۲۴۸
جمع کل		۴۴۰	۱۳۲۹	۹۱۹۸

همان‌طور که در مقدمه اشاره شد سیستم طراحی آموزشی را به طور ساده می‌توان در تصویر زیر مشاهده کرد:

برای طراحی آموزشی در مدرسه می‌بایست کتاب‌های درسی را به واحدهای یادگیری و واحدهای یادگیری را به زیرواحدهای یادگیری (موضوعات یادگیری) تقسیم کنیم تا بتوانیم برای هر موضوع یادگیری، اهداف آموزشی آن را مشخص کنیم. در این راستا، طرح درس نویسی معلمان مبتنی بر واحد یادگیری از اهمیت ویژه‌ای به جهت عملیاتی سازی طراحی آموزشی برخوردار است که در دستنامه پیوست، به چگونگی طرح درس نویسی معلمان مبتنی بر واحد یادگیری می‌پردازیم. در پیوست‌های این مجلد می‌توانید موارد زیر را مربوط به کتاب‌های درسی هر پایه مشاهده نمایید.

۱. جدول واحدهای یادگیری درس و پایه در یک نگاه

۲. کتاب درسی، اهداف دوره‌های تحصیلی و ساحت‌ها در یک نگاه

۳. نقشه مفهومی هر کتاب درسی

۴. طرح درس‌های نیمه ساخته هر کتاب درسی

۵. برگه مراقبت و واریسی واحدهای یادگیری هر کتاب درسی

پیشنهاد می‌شود معلمان در طول تابستان با مطالعه دستنامه این مجلد و شرکت در دوره‌های آموزشی ضمن خدمت راهنمای عملی نگارش طرح درس (در سامانه مدارس یادگیرنده مرآت به نشانی ltms.ir)، طرح درس‌های خود را بر اساس واحدهای یادگیری به منظور اجرای آن در سال تحصیلی متناسب با "اهداف قصد شده" طراحی نمایند.

واحدهای یادگیری کتابهای درسی و انواع ارزشیابی‌ها

پس از طراحی آموزشی مدرسه بر اساس واحدهای یادگیری و اجرای آن در طول سال تحصیلی، ارزشیابی میزان تحقق اهداف آموزشی هر واحد یادگیری به منظور رصد و مراقبت از برنامه درسی ملی در مدرسه با انواع ارزشیابی‌ها لازم و ضروری می‌باشد. دسته‌بندی انواع ارزشیابی‌ها عبارتند از:

ارزشیابی با توجه به ملاک مورد استفاده: معروف‌ترین تقسیم‌بندی برای ارزشیابی‌های آموزشی تقسیم‌بندی آن‌ها به ارزشیابی وابسته به ملاک و ارزشیابی وابسته به هنجار است.

- ارزشیابی وابسته به ملاک: در این ارزشیابی که ارزشیابی ملاکی نامیده می‌شود، معیار یا ملاک ارزشیابی از پیش تعیین می‌شود و عملکرد دانش‌آموز با توجه به آن ملاک مورد قضاوت قرار می‌گیرد. این نوع ارزشیابی تعیین می‌کند که آیا دانش‌آموزان مطالب و هدف‌های یک واحد یادگیری را که قرار بوده است بیاموزند، به چه میزان آموخته‌اند.
- ارزشیابی وابسته به هنجار: این نوع ارزشیابی به جای یک ملاک مطلق از پیش تعیین شده بر نوعی ملاک نسبی وابسته است. در این نوع ارزشیابی می‌توان تعیین کرد که پیشرفت یک دانش‌آموز نسبت به دانش‌آموزان دیگر یا یک کلاس درس نسبت به کلاس دیگر چه وضعی دارد.

ارزشیابی با توجه به زمان و هدف استفاده: ارزشیابی‌های آموزشی را با توجه به زمان و هدف استفاده به چهار دسته ارزشیابی‌های آغازین، تکوینی، تشخیصی و تراکمی تقسیم می‌کنند:

- ارزشیابی آغازین: نخستین ارزشیابی که پیش از انجام فعالیت‌های آموزشی به اجرا درمی‌آید، ارزشیابی آغازین یا سنجش آغازین نامیده می‌شود.
- ارزشیابی تکوینی: هدف از کاربرد ارزشیابی تکوینی در رابطه با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، آگاهی یافتن از میزان و نحوه‌ی یادگیری آنان برای تعیین نقاط قوت و ضعف یادگیری و نیز، تشخیص مشکلات روش آموزش معلم در رابطه با هدف‌های آموزشی است.
- ارزشیابی تشخیصی: این ارزشیابی با هدف تشخیص مشکلات یادگیری دانش‌آموزان به کار می‌رود و زمانی مورد استفاده قرار می‌گیرد که معلم با مشکلات مبرم و مکرری در یک یا چند دانش‌آموز روبه‌رو می‌شود، که با روش‌های اصلاحی معمول ارزشیابی تکوینی قابل رفع نیست.

• ارزشیابی تراکمی: در ارزشیابی تراکمی^۱ تمام آموخته‌های دانش‌آموزان در طول یک دوره‌ی آموزشی ارزشیابی می‌شوند و هدف آن، نمره دادن به دانش‌آموزان و قضاوت درباره‌ی اثربخشی طراحی آموزشی و مقایسه‌ی برنامه‌های مختلف درسی با یکدیگر است.

ارزشیابی با توجه به ارزشیابان: ارزشیابی درونی^۲ و ارزشیابی بیرونی^۳ دو نوع ارزشیابی آموزشی دیگر است. منظور از ارزشیابی درونی، این است که بر اساس آزمون درون‌مدرسه‌ای (معلم ساخته) انجام گیرد و منظور از ارزشیابی بیرونی، ارزشیابی توسط موسسه‌های آموزشی بیرونیست که آزمون آن‌ها به صورت هماهنگ بین مدارس برگزار می‌گردد. هر دو نوع ارزشیابی درونی و بیرونی ضروری هستند. چرا که مدرسه همواره می‌بایست به دو پرسش زیر پاسخ دهد:

۱. هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟

۲. در مقایسه با سایر مدارس، وضع ما چگونه است؟

ارزشیابی با استفاده از کارپوشه: بنا به تعریف، کارپوشه^۴ «به مجموعه‌ای از فعالیت‌های یادگیرنده گفته می‌شود که نشان‌دهنده‌ی کوشش، پیشرفت و موفقیت تحصیلی او در یک واحد یادگیری است». با استفاده از کارپوشه هم می‌توان ارزشیابی تکوینی به عمل آورد و هم تراکمی. قبلاً توضیح دادیم که ارزشیابی تکوینی یا سنجش تکوینی در جریان آموزش معلم و یادگیری دانش‌آموزان صورت می‌گیرد و هدف آن کمک به تکوین یا شکل‌گیری یادگیری دانش‌آموزان و رفع نواقص روش آموزشی معلم است. در مقابل، ارزشیابی تراکمی یا سنجش تراکمی (دوره‌ای) به عنوان وسیله‌ای برای تعیین آموخته‌های متراکم شده یا جمع شده‌ی دانش‌آموزان در طول یک مدت معین تحصیلی به کار می‌رود. از فناوری الکترونیکی می‌توان برای سازمان دادن، ذخیره کردن، و ارائه دادن کارپوشه‌های دانش‌آموزی استفاده کرد. که به اصطلاح به آن، کارپوشه‌ی الکترونیکی^۵ گفته می‌شود.

^۱ summative evaluation

^۲ internal evaluation

^۳ external evaluation

^۴ portfolio (در اصطلاح لغوی، این کلمه به یک کیف چرمی پهن گفته می‌شود که برای حمل برگه‌های کاغذ، صفحات پیش‌نویس یک نمایش‌نامه، یا مجموعه نقاشی‌های یک فرد به کار می‌رود. این اصطلاح از آنجا در آموزش به عنوان یک روش به کار رفته که در آن دانش‌آموز مجموعه‌ای از کارهای خود را که در طول یک سال یا نیمسال تحصیلی انجام داده است، معمولاً در داخل یک پوشه، برای نشان دادن توانایی‌اش به معلم یا ارزشیاب ارائه می‌دهد.)

^۵ electronic portfolio

واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی، اپلیکیشن خودارزیابی و آزمون هماهنگ

مدیران مدارس، با انواع ارزشیابی‌های مذکور از وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان و عملکرد آموزشی معلمان و مسئولین آموزشی کسب اطلاع می‌نمایند. اما آن‌چه مهم است، این است که اولاً اطلاعات فراهم شده با دقت کافی و صحت قابل اعتماد و متناسب با واحدهای یادگیری تهیه شده باشد؛ ثانیاً سریع و روزآمد باشد. در این راستا مرآت با ارائه خدمات زیر بنا دارد همه دست‌اندرکاران مدرسه را در جریان میزان تحقق اهداف آموزشی هر واحد یادگیری قرار دهد.

خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری توسط اپلیکیشن^۱

اپلیکیشن بستری است که دانش‌آموزان می‌توانند برای ایجاد موقعیت یادگیری اقدام به شخصی سازی یادگیری بر اساس واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی نمایند. ویژگی‌های اپلیکیشن عبارتند از:

- انجام خودارزیابی‌های مستمر و روزانه با قابلیت مشاهده میزان تسلط در هر واحد یادگیری و ثبت نتایج در کارپوشه
- بازآموزی هدفمند دانش‌آموزان پس از انجام خودارزیابی از طریق مشاهده پاسخنامه تشریحی و فیلم‌های آموزشی و بررسی خطاهای یادگیری در هر سوال (این سرویس برای مدارس عضو رایگان است)
- امکان ثبت برنامه مطالعاتی روزانه در هر واحد یادگیری به همراه پیشنهاد مطالعاتی هوشمند
- ایجاد کارپوشه الکترونیکی شخصی از وضعیت پیشرفت و میزان تسلط دانش‌آموز در هر واحد یادگیری با دسترسی طبقه‌بندی شده در کارپوشه مدرسه به منظور ارزشیابی مستمر عملکرد آموزشی توسط دست‌اندرکاران مدرسه
- دارای تأییدیه از سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش

ارزشیابی عملکرد یک دوره آموزشی با آزمون هماهنگ

آزمون‌های هماهنگ مدارس با هدف رصد میزان تحقق اهداف واحدهای یادگیری توسط تمامی دست‌اندرکاران مدرسه و متناسب با برنامه آموزشی، طراحی شده است. مدارس می‌توانند این آزمون‌ها را هم به صورت حضوری و هم از طریق اپلیکیشن به صورت آنلاین برگزار نمایند. ویژگی‌های برجسته این آزمون‌ها به شرح زیر است:

- گام‌های آزمون متناسب با برنامه مدرسه و واحدهای یادگیری
- طراحی سوالات آزمون متناسب با اهداف کتاب درسی^۱

۱ جهت نصب اپلیکیشن بر روی تلفن همراه می‌توانید عبارت «مرآت» را در google play (ویژه اندروید) یا اناردونی (ویژه ios) جستجو و نصب نمایید.

- ارزشیابی از لایه‌های مختلف آموزش در مدرسه
- هماهنگی با طرح درس معلم
- آسیب‌سنجی و بازخوردگیری دقیق برای معلمان
- تشکیل کارپوشه بر اساس واحدهای یادگیری
- ارائه گزارش بر اساس واحدهای یادگیری به منظور رصد تحقق اهداف آموزشی
- ارائه گزارش‌های نوشتاری
- ارائه تقدیرنامه برای تشویق موفق‌ها

ایجاد کارپوشه عملکرد آموزشی برای بازخورد مؤثر و بازآموزی هدفمند

تجمیع اطلاعات آموزشی دانش آموز به منظور رصد میزان تحقق اهداف آموزشی برای اولیا و مشاور به جهت کمک به یادگیری او و برای معلم برای بازبینی مجدد طرح درس خود بسیار پراهمیت می‌باشد. بدیهی است زمان زیادی از دانش آموز، معلم، مدرسه به جمع آوری و طبقه‌بندی اطلاعات آموزشی می‌گذرد تا بتوانند یک ارزشیابی آموزشی برای برنامه و فعالیت بعدی خود داشته باشند. بدین منظور کارپوشه الکترونیکی از تجمیع اطلاعات داینامیک فعالیت‌های آموزشی دانش آموز (در اپلیکیشن و آزمون‌های هماهنگ) ایجاد شده است. مدارس می‌توانند از طریق نام کاربری و رمز عبور اختصاصی خود به آن دسترسی داشته باشند.

^۱ در آزمون‌های شبیه ساز کنکور پایه‌های دهم و یازدهم و آزمون‌های پایه دوازدهم، علاوه بر اهداف کتاب درسی، رویکرد طراحی سوالات کنکور سراسری با هدف موفقیت دانش‌آموزان مدنظر بوده است.

دستنامه طرح درس نویسی

فارسی چهارم دبستان

مبثنی بر واحدهای یادگیری

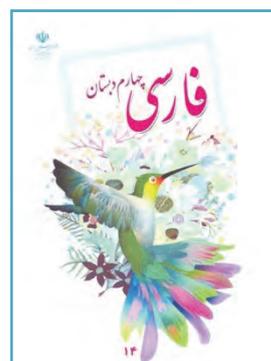
ویژه معلم

مدرسه:

نام و نام خانوادگی معلم:

پیوست‌ها

- ▶ جدول واحدهای یادگیری
- ▶ کتاب در یک نگاه
- ▶ نقشه مفهومی کتاب
- ▶ طرح درس‌های نیمه‌ساخته کتاب
- ▶ برگه مراقبت و واریسی کتاب

سخنی با معلمان

همچنان که می‌دانیم علاوه بر مهارت‌های عمومی و مهارت‌های تخصصی معلمان، مجموعه‌ای از مهارت‌های پیشه و شغل معلمی وجود دارند که به آن‌ها مهارت‌های حرفه‌ای گفته می‌شود. از میان خیل عظیم این مهارت‌ها که عموماً در قالب دوره‌های آموزشی ضمن خدمت ارائه می‌گردد، مهارت‌های سه‌گانه حرفه‌ای معلمان شامل **مهارت طرح درس‌نویسی، مهارت تدریس و مهارت ارزشیابی** برای طراحی آموزشی لازم است. به طور ساده می‌توان طراحی آموزشی کلاس درس را در تصویر زیر مشاهده کرد:

معلمان به عنوان محور آموزش در مدرسه و طراح آموزشی کلاس درس همواره کتاب درسی را به عنوان طرح و برنامه رسمی خود در کلاس درس به آموزش می‌گیرند. اما نکته اساسی این است که کتاب درسی دارای چه اهداف آموزشی می‌باشد؟ یکی از نیازهای معلمان به منظور طراحی طرح درس خود، آشنایی با اهداف آموزشی کتاب درسی است. یک معلم نیاز دارد بداند:

اهداف قصد شده کتاب درسی چیست؟

تا بتواند متناسب به کمیت و کیفیت اهداف قصد شده کتاب درسی طراحی آموزشی خود را برای یک سال تحصیلی برنامه‌ریزی کرده و فرایند تدریس خود را متناسب با هر هدف، انتخاب و پس از تدریس آن را ارزشیابی نماید. لذا دستنامه‌ای به جهت پاسخ به این سوال تهیه شده است که معلمان با آن بتوانند علاوه بر مشاهده نقشه مفهومی کتاب درسی و عناوین آن با مفهوم دیگری با عنوان **"واحدهای یادگیری"**، جلسات آموزشی کلاس خود را طراحی و متناسب با **"موضوعات یادگیری"** اهداف آموزشی خود را در **"طرح درس‌های نیمه ساخته"** تکمیل و تولید نمایند. این دستنامه با اهداف زیر تدوین گردیده است.

- آشنایی با اهداف آموزشی کتاب‌های درسی در قالب واحدهای یادگیری
 - آشنایی با نقشه مفهومی عناوین یادگیری، واحدهای یادگیری و موضوع‌های یادگیری کتاب‌های درسی
 - آشنایی با طرح درس‌نویسی بر اساس طرح درس‌های نیمه ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری با ارائه "موضوعات یادگیری"
- پیشنهاد می‌شود معلمان در طول تابستان با به کارگیری این دستنامه و شرکت در دوره‌های آموزشی ضمن خدمت "راهنمای عملی نگارش طرح درس" (در سامانه مدارس یادگیرنده مرآت به نشانی ltms.ir)، طرح درس‌های خود را بر اساس واحدهای یادگیری به منظور اجرای آن در طول سال تحصیلی متناسب با "اهداف قصد شده" طراحی نمایند.

پس از طراحی و برنامه‌ریزی "اهداف آموزشی قصد شده" در طرح درس و اجرای آن در طول سال تحصیلی در کلاس درس، ارزشیابی میزان تحقق آن‌ها لازم و ضروری می‌باشد و سوال اساسی در این رابطه مطرح می‌شود:

«چقدر از اهداف قصد شده کتاب‌های درسی، در کلاس درس تحقق یافته است؟»

یا به عبارتی هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟ و یا چقدر از واحدهای یادگیری قصد شده هر کتاب درسی به آموزش گرفته شده است؟ در واقع ارزشیابی، بخشی از فرایند آموزش تلقی می‌گردد، به این معنا که ارزشیابی در جریان آموزش جاری است. در راستای پشتیبانی از مدارس در پاسخگویی به این سوال، خدمات ارزشیابی زیر ارائه می‌گردد:

- **اپلیکیشن:** به منظور خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری؛
 - **آزمون هماهنگ:** به منظور ارزشیابی عملکرد در یک دوره آموزشی مبتنی بر واحدهای یادگیری؛
 - **بسته ارزشیابی تشریحی:** به منظور ارزشیابی همه سطوح یادگیری مبتنی بر واحدهای یادگیری.
- ارائه بازخورد مؤثر همراه با بازآموزی هدفمند از اهمیت ویژه‌ای در ارزشیابی‌های آموزشی برخوردار است. درگیر کردن مؤثر دانش‌آموزان در فرایند یادگیری، توانا کردن دانش‌آموزان در ارزیابی از خود، آگاه کردن معلمان از وضعیت آموزشی کلاس درس متناسب با هر واحد یادگیری و ... همه به ارتقای آموزش در کلاس درس یاری می‌رساند. در این راستا پس از اجرای ارزشیابی‌ها، **کارپوشه الکترونیکی** به منظور تجمیع نتایج آزمون‌ها با قابلیت دسترسی طبقه‌بندی شده با ویژگی‌های زیر ارائه می‌گردد:

- ارائه میزان تسلط در هر واحد یادگیری به ازای خودارزیابی‌ها در اپلیکیشن و سؤال‌های آن واحد یادگیری در آزمون هماهنگ
- قابلیت مشاهده سوال و پاسخ تشریحی خودارزیابی‌ها و آزمون‌های هماهنگ به ازای هر واحد یادگیری
- ارائه پاسخ ویدیویی آموزشی برای سوال‌های پیشرفته آزمون به منظور بازآموزی هدفمند
- امکان مقایسه عملکرد هر دانش‌آموز با خود در هر واحد یادگیری و در طول سال تحصیلی
- ارائه گزارش‌های توصیفی به منظور بازخورد هدفمند
- امکان ذخیره نتایج عملکرد به ازای هر واحد یادگیری در سنوات مختلف

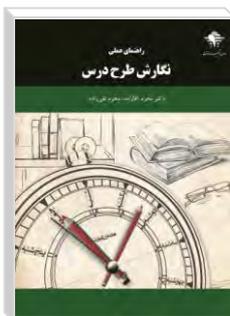
طرح درس مبتنی بر واحدهای یادگیری

همچنان که می‌دانیم در یک طبقه‌بندی کلی، مهارت‌هایی که معلمان به جهت توسعه شغلی به آن احتیاج دارند، در سه گروه مهارت‌های عمومی، مهارت‌های تخصصی و مهارت‌های حرفه‌ای طبقه‌بندی می‌شوند.

معلمان می‌توانند برای توسعه مهارت‌های حرفه‌ای خود اعم از مهارت‌های بدو خدمت، درس‌پژوهی، اقدام پژوهی، روان‌شناسی تربیتی و ... به سایت مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مراجعه نمایند. در این مجلد تلاش شده تا معلمان را در طراحی آموزشی کلاس درس، یاری رسانیم.

اگر کوچک‌ترین واحد محتوای آموزشی کتاب درسی را که می‌بایست توسط دانش‌آموز فراگرفته شود را واحد یادگیری بنامیم؛ معلم می‌تواند برای هر واحد یادگیری طرح درس بنویسد، آن را تدریس کند و با ارزشیابی آن می‌تواند به طور مستمر به این سوال اساسی پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است» و با بازخورد موثر به بهبود مستمر آن یاری رساند.

فرایند یاددهی - یادگیری تحت عنوان طراحی آموزشی انجام می‌پذیرد که قسمتی از آن در کلاس درس، قسمتی از آن در خانه و حتی محیط‌های دیگر توسط دانش‌آموز انجام می‌گردد و معلم به عنوان طراح این فرایند به ابزارهایی احتیاج دارد تا هم در فرایند یادگیری، دانش‌آموزان را یاری کند و هم خود از میزان تحقق اهداف قصد شده در طرح درس مطمئن گردد و مدرسه را مطمئن سازد که اهداف کتاب درسی در درس مربوطه محقق شده است.

طرح درس، سندی است که اجزای مختلف فرایند آموزشی برای مشارکت دانش‌آموز به منظور دستیابی به اهداف یک سال تحصیلی را ترسیم می‌کند. در یک طرح درس مجموعه فعالیت‌هایی که معلم از پیش برای رسیدن به یک یا چند هدف آموزشی ویژه تدارک می‌بیند، پیش‌بینی و تنظیم شده است و معلم با کمک طرح درس می‌تواند فعالیت‌های ضروری آموزشی را به ترتیب و در مراحل و زمان‌های مشخص و به شیوه‌ای منطقی پیش ببرد. برای این‌که بتوانید از این مجموعه به نحو احسن استفاده کنید، پیشنهاد می‌شود که دوره ضمن خدمت «راهنمای عملی نگارش طرح

درس» را در سایت موسسه مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مشاهده نمایید و یا از کتاب «راهنمای عملی نگارش طرح درس» استفاده کنید. در این دوره ۱۰ الی ۱۲ ساختار پیشنهاد شده است. یکی از ساختارهای عمومی و همگانی که معمولاً معلمان استفاده می‌کنند، ساختار «طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری» است. در مجلد پیش رو، مجموعه‌ی حداقلی و نیمه‌ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری به منظور تدوین طرح درس ارائه شده است.

در طرح درس‌های نیمه ساخته، یک معلم باید به این سؤال پاسخ بدهد که: برای آموزش یک واحد یادگیری، چه چیزی را به عنوان تیم استفاده کند؟ (نوع فعالیتی را که مد نظر معلم برای ایجاد انگیزه یعنی گرم کردن کلاس درس تیم گفته می‌شود). عنصر ثابت همه ساختارهای طرح درس، مفهومی است تحت عنوان «هدف». یک معلم زمانی که بتواند اهداف یک واحد یادگیری را بنویسد می‌تواند به راحتی برای آن نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه، روش تدریس، روش ارزشیابی، مواد و وسایل مورد نیاز را به دست آورد.

یک جمله هدفی معمولاً سه بخش دارد: **شرایط، عملکرد و معیار**.

برای مثال، شما باید یک جمله هدفی را این گونه بنویسید: انتظار می‌رود دانش آموز بعد از خواندن این کتاب، دانش آموز بعد از خواندن این مطلب، دانش آموز بعد از تمرین این موضوع، دانش آموز بعد از دیدن این فیلم، دانش آموز بعد از انجام مباحثه، دانش آموز بعد از خلاصه نویسی، این‌ها شرایط است. بعد از چه شرایطی؟ معمولاً رایج‌ترین حالتی را که یک معلم استفاده می‌کند، «انتظار می‌رود بعد از پایان این کلاس» است.

معیار یعنی در چه سطحی است. در چه سطحی را معمولاً با فعل نشان می‌دهند: بخواند، بداند، ببرد، بدود، ایمان بیاورد، اعتقاد داشته باشد، باور کند. می‌توانید در حیطه جانشین، در حیطه مهارتی یا در حیطه نگرشی اینها را طبقه‌بندی کنید. انتظار می‌رود دانش آموز بعد از این شرایط، عملکردی را در چه سطحی داشته باشد.

نکته آخر که حتماً بایستی مد نظر داشته باشید، نوع فعل جمله هدفی شماست که مشخص می‌کند نوع هدف شما نگرش دانش آموز مد نظر است، شناخت دانش آموز مد نظر است، یا این که مهارت دانش آموز مد نظر است. به عبارت دیگر، نوع فعل شما نوع هدف سه‌گانه شما را مشخص می‌کند. اگر فعل شناختی به کار ببرید با شناخت دانش آموز کار دارید، اگر فعل نگرشی به کار ببرید با نگرش دانش آموز کار دارید. اگر فعل مهارتی به کار ببرید با مهارت دانش آموز کار دارید. وقتی می‌گویید بدانند، شناخت است. وقتی می‌گویید ببرد، بُرد، مهارت است. وقتی می‌گویید اعتراض کند، مقایسه کند، باور کند، نگرش است.

واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی و انواع ارزشیابی‌ها

ارزشیابی میزان اجرای طرح درس به معنای میزان تحقق یادگیری دانش‌آموزان می‌باشد. به عبارت دیگر، اجرای گام به گام طرح درس حول محور اهداف واحدهای یادگیری هر درس می‌چرخد و یک معلم توانمند باید به این سؤال بسیار مهم پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟».

ارزشیابی، آخرین حلقه از زنجیره‌ی طراحی آموزشی معلم است و تکمیل‌کننده سایر فعالیت‌های مرتبط به حساب می‌آید. در این مرحله معلم به کمک روش‌ها و فنون مختلف به سنجش^۱ فرایندهای یادگیری دانش‌آموزان اقدام می‌کند و با توجه به نتایج حاصله درباره‌ی کم و کیف پیشرفت آنان در یادگیری و توفیق خود در آموزش به داوری می‌پردازد. دسته‌بندی انواع ارزشیابی‌ها عبارتند از:

ارزشیابی با توجه به ملاک مورد استفاده: معروف‌ترین تقسیم‌بندی برای ارزشیابی‌های آموزشی تقسیم‌بندی آن‌ها به ارزشیابی وابسته به ملاک و ارزشیابی وابسته به هنجار است.

- ارزشیابی وابسته به ملاک: در این ارزشیابی که ارزشیابی ملاکی نامیده می‌شود، معیار یا ملاک ارزشیابی از پیش تعیین می‌شود و عملکرد دانش‌آموز با توجه به آن ملاک مورد قضاوت قرار می‌گیرد. این نوع ارزشیابی تعیین می‌کند که آیا دانش‌آموزان مطالب و هدف‌های یک واحد یادگیری را که قرار بوده است بیاموزند، به چه میزان آموخته‌اند.
- ارزشیابی وابسته به هنجار: این نوع ارزشیابی به جای یک ملاک مطلق از پیش تعیین شده بر نوعی ملاک نسبی وابسته است. در این نوع ارزشیابی می‌توان تعیین کرد که پیشرفت یک دانش‌آموز نسبت به دانش‌آموزان دیگر یا یک کلاس درس نسبت به کلاس دیگر چه وضعی دارد.

ارزشیابی با توجه به زمان و هدف استفاده: ارزشیابی‌های آموزشی را با توجه به زمان و هدف استفاده به چهار دسته ارزشیابی‌های آغازین، تکوینی، تشخیصی و تراکمی تقسیم می‌کنند:

- ارزشیابی آغازین: نخستین ارزشیابی که پیش از انجام فعالیت‌های آموزشی به اجرا درمی‌آید، ارزشیابی آغازین یا سنجش آغازین نامیده می‌شود.
- ارزشیابی تکوینی: هدف از کاربرد ارزشیابی تکوینی در رابطه با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، آگاهی یافتن از میزان و نحوه‌ی یادگیری آنان برای تعیین نقاط قوت و ضعف یادگیری و نیز، تشخیص مشکلات روش آموزش معلم در رابطه با هدف‌های آموزشی است.

^۱ سنجش یک اصطلاح کلی است و به صورت فرایندی تعریف می‌شود که برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز تصمیم‌گیری درباره‌ی دانش‌آموزان، برنامه‌های درسی و سیاست‌های آموزشی مورد استفاده قرار می‌گیرد

- ارزشیابی تشخیصی: این ارزشیابی با هدف تشخیص مشکلات یادگیری دانش‌آموزان به کار می‌رود و زمانی مورد استفاده قرار می‌گیرد که معلم با مشکلات مبرم و مکرری در یک یا چند دانش‌آموز روبه‌رو می‌شود، که با روش‌های اصلاحی معمول ارزشیابی تکوینی قابل رفع نیست.
- ارزشیابی تراکمی: در ارزشیابی تراکمی^۱ تمام آموخته‌های دانش‌آموزان در طول یک دوره‌ی آموزشی ارزشیابی می‌شوند و هدف آن، نمره دادن به دانش‌آموزان و قضاوت درباره‌ی اثربخشی طراحی آموزشی و مقایسه‌ی برنامه‌های مختلف درسی با یکدیگر است.

ارزشیابی با توجه به ارزشیابان: ارزشیابی درونی^۲ و ارزشیابی بیرونی^۳ دو نوع ارزشیابی آموزشی دیگر است. منظور از ارزشیابی درونی، این است که بر اساس آزمون درون‌مدرسه‌ای (معلم ساخته) انجام گیرد و منظور از ارزشیابی بیرونی، ارزشیابی توسط موسسه‌های آموزشی بیرونیست که آزمون آن‌ها به صورت هماهنگ بین مدارس برگزار می‌گردد. هر دو نوع ارزشیابی درونی و بیرونی ضروری هستند. چرا که مدرسه همواره می‌بایست به دو پرسش زیر پاسخ دهد:

۱. هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟

۲. در مقایسه با سایر مدارس، وضع ما چگونه است؟

ارزشیابی با استفاده از کارپوشه: بنا به تعریف، کارپوشه^۴ «به مجموعه‌ای از فعالیت‌های یادگیرنده گفته می‌شود که نشان‌دهنده‌ی کوشش، پیشرفت و موفقیت تحصیلی او در یک واحد یادگیری است». با استفاده از کارپوشه هم می‌توان ارزشیابی تکوینی به عمل آورد و هم تراکمی. قبلاً توضیح دادیم که ارزشیابی تکوینی یا سنجش تکوینی در جریان آموزش معلم و یادگیری دانش‌آموزان صورت می‌گیرد و هدف آن کمک به تکوین یا شکل‌گیری یادگیری دانش‌آموزان و رفع نواقص روش آموزشی معلم است. در مقابل، ارزشیابی تراکمی یا سنجش تراکمی (دوره‌ای) به عنوان وسیله‌ای برای تعیین آموخته‌های متراکم شده یا جمع شده‌ی دانش‌آموزان در طول یک مدت معین تحصیلی به کار می‌رود. از فناوری الکترونیکی می‌توان برای سازمان دادن، ذخیره کردن، و ارائه دادن کارپوشه‌های دانش‌آموزی استفاده کرد. که به اصطلاح به آن، کارپوشه‌ی الکترونیکی^۵ گفته می‌شود.

^۱ summative evaluation

^۲ internal evaluation

^۳ external evaluation

^۴ portfolio (در اصطلاح لغوی، این کلمه به یک کیف چرمی پهن گفته می‌شود که برای حمل برگه‌های کاغذ، صفحات پیش‌نویس یک نمایش‌نامه، یا مجموعه نقاشی‌های یک فرد به کار می‌رود. این اصطلاح از آنجا در آموزش به عنوان یک روش به کار رفته که در آن دانش‌آموز مجموعه‌ای از کارهای خود را که در طول یک سال یا نیمسال تحصیلی انجام داده است، معمولاً در داخل یک پوشه، برای نشان دادن توانایی‌اش به معلم یا ارزشیاب ارائه می‌دهد.)

^۵ electronic portfolio

واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی، اپلیکیشن خودارزیابی و آزمون هماهنگ

معلمان با انواع ارزشیابی‌های مذکور از وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان کسب اطلاع می‌نمایند. اما آنچه مهم است، این است که اولاً اطلاعات فراهم شده با دقت کافی و صحت قابل اعتماد و متناسب با واحدهای یادگیری تهیه شده باشد؛ ثانیاً سریع و روزآمد باشد. در این راستا مرآت با ارائه خدمات زیر بنا دارد معلمان را در جریان میزان تحقق اهداف آموزشی هر واحد یادگیری قرار دهد.

خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری توسط اپلیکیشن^۱

اپلیکیشن بستری است که دانش‌آموزان می‌توانند برای ایجاد موقعیت یادگیری اقدام به شخصی سازی یادگیری بر اساس واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی نمایند.

ویژگی‌های اپلیکیشن عبارتند از:

- انجام خودارزیابی‌های مستمر و روزانه با قابلیت مشاهده میزان تسلط در هر واحد یادگیری و ثبت نتایج در کارپوشه
- بازآموزی هدفمند دانش‌آموزان پس از انجام خودارزیابی از طریق مشاهده پاسخنامه تشریحی و فیلم‌های آموزشی و بررسی خطاهای یادگیری در هر سوال (این سرویس برای مدارس عضو رایگان است)
- امکان ثبت برنامه مطالعاتی روزانه در هر واحد یادگیری به همراه پیشنهاد مطالعاتی هوشمند
- ایجاد کارپوشه الکترونیکی شخصی از وضعیت پیشرفت و میزان تسلط دانش‌آموز در هر واحد یادگیری با دسترسی طبقه‌بندی شده در کارپوشه مدرسه به منظور ارزشیابی مستمر عملکرد آموزشی دانش‌آموزان
- دارای تأییدیه از سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش

ارزشیابی عملکرد یک دوره آموزشی با آزمون هماهنگ

آزمون‌های هماهنگ مدارس با هدف رصد میزان تحقق اهداف واحدهای یادگیری متناسب با برنامه آموزشی، طراحی شده است. دانش‌آموزان می‌توانند در این آزمون‌ها هم به صورت حضوری و هم از طریق اپلیکیشن به صورت آنلاین شرکت نمایند. ویژگی‌های برجسته این آزمون‌ها به شرح زیر است:

- گام‌های آزمون متناسب با برنامه مدرسه و واحدهای یادگیری
- طراحی سوالات آزمون متناسب با اهداف کتاب درسی^۱

۱ جهت نصب اپلیکیشن بر روی تلفن همراه می‌توانید عبارت «مرآت» را در google play (ویژه اندروید) یا اناردونی (ویژه ios) جستجو و نصب نمایید.

- ارزشیابی از حیطه‌های شناختی
- هماهنگی با طرح درس معلم
- آسیب‌سنجی و بازخوردگیری دقیق برای معلمان
- تشکیل کارپوشه بر اساس واحدهای یادگیری
- ارائه گزارش بر اساس واحدهای یادگیری به منظور رصد تحقق اهداف آموزشی
- ارائه گزارش‌های نوشتاری
- ارائه تقدیرنامه برای تشویق

ایجاد کارپوشه عملکرد آموزشی برای بازخورد مؤثر و بازآموزی هدفمند

تجمیع اطلاعات آموزشی دانش آموز برای معلمان به منظور رصد میزان تحقق اهداف آموزشی طرح درس خود بسیار پراهمیت می‌باشد. بدیهی است زمان زیادی از معلمان به جمع آوری و طبقه‌بندی اطلاعات آموزشی می‌گذرد تا بتوانند یک ارزشیابی آموزشی برای برنامه و فعالیت بعدی خود داشته باشند. بدین منظور کارپوشه الکترونیکی از تجمیع اطلاعات داینامیک فعالیت‌های آموزشی دانش آموز (در اپلیکیشن و آزمون‌های هماهنگ) ایجاد شده است. معلمان می‌توانند از طریق نام کاربری و رمز عبور اختصاصی خود به آن دسترسی داشته باشند.

^۱ در آزمون‌های شبیه ساز کنکور پایه‌های دهم و یازدهم و آزمون‌های پایه دوازدهم، علاوه بر اهداف کتاب درسی، رویکرد طراحی سوالات کنکور سراسری با هدف موفقیت دانش‌آموزان مدنظر بوده است.

جدول واحدهای یادگیری چهارم دبستان در یک نگاه

ردیف	نام درس	فصل / بخش	واحد یادگیری	صفحه
۱	فارسی	۷	۱۵	۱۴۰
۲	هدیه‌های آسمان	-	۱۹	۱۱۸
			-	
۳	ریاضی	۷	۳۵	۱۵۴
			-	
۴	علوم تجربی	-	۱۳	۱۰۶
			-	
۵	مطالعات اجتماعی	۶	۲۲	۱۱۳
			-	
مجموع			۲۰	۶۲۱
			۱۰۴	

درس ۱: آفریدگار زیبایی	درس ۲: کجج پرستوها	درس ۳: آرز نشانه‌ها	درس ۴: ارزش علم	درس ۵: رهایی از قفس	درس ۶: ارزش کمان‌گیر	درس ۷: مهمان شهر ما
درس ۱۱: فرمانده دل‌ها	درس ۱۲: اتفاق ساده	درس ۱۳: لطف حق	درس ۱۴: ادب از کج آموزشی؟	درس ۱۵: شیر و موش	درس ۱۶: پرستشگری	درس ۱۷: مدرسه هوشمند / نیایش
دانه‌ای که نمی‌خواست برونجا	کوه‌کی بر آب	ما به مسجد می‌رویم	یک نماز و ده روزه!	سخنی که سه بار تکرار شد!	جرمی با دو گنبد	خاله ترگس
نماز در کوهستان	دینار دوست	کودک شجاع	روشن‌ترین شب	اهمیت دوست و دوست‌یابی	روزی برای تمام بچه‌ها	خاله جون از تو ممنوم
اولین بانوی مسلمان	یک ماجرای زیبا	درد دوم الگوها	اسب طلایی	آقای بهاری، خانم بهاری	چشمان همیشه باز	درس اول: شناخت کسرها
حل مسئله	درس اول: عدد نویسی	درس دوم: الگوها	درس سوم: ماشین ورودی-خروجی	درس چهارم: موقی میلیون	حل مسئله	درس اول: شناخت کسرها
درس دوم: جمع و تفریق	درس سوم: تساوی کسرها	درس چهارم: ضرب عدد در کسر	حل مسئله	درس اول: ضرب دو عدد دو رقمی	درس دوم: محاسبه حاصل ضرب	درس سوم: محاسبه‌های تفریبی
درس چهارم: تقسیم و بخش پذیری	درس پنجم: تقسیم بر عددهای یک رقمی	درس ششم: تقسیم بر عددهای دو رقمی	حل مسئله	درس اول: زاویه	درس دوم: اندازه‌گیری زاویه	
درس سوم: اندازه‌گیری زمان	درس چهارم: اندازه‌گیری طول	حل مسئله	حل مسئله	درس اول: عدد مخلوط	درس دوم: عدد اعشاری	
درس سوم: جمع و تفریق اعشاری	درس چهارم: ارزش مکانی عددهای اعشاری	حل مسئله	حل مسئله	درس اول: عمود - موازی	درس دوم: چهارضلعی‌ها	
درس سوم: مساحت متوازی‌الاضلاع و مثلث	درس چهارم: محیط و مساحت	حل مسئله	انرژی الکتریکی	درس اول: نمودار خط شکسته	درس دوم: احتمال	
زنگ علوم	مخلوط‌ها در زندگی	انرژی: نیاز هر روز ما	بدن ما (۱)	گرما و ماده	سنگ‌ها	
آهن‌ربا در زندگی	آسمان در شب	بدن ما (۲)	بدن ما (۱)	یخ‌بهرها	زنگاره	
درس ۱: همسایه‌ی ما	درس ۲: اینجا محله‌ی ملت	درس ۳: خرید و فروش در محله	درس ۴: نقشه‌ی محله‌ی ما	گوناگونی گیاهان	زنگاره	
درس ۵: زندگی در شهر و روستا	درس ۶: جهت‌های جغرافیایی	درس ۷: جغرافی‌دانان چگونه محیط‌های زندگی را مطالعه می‌کنند؟	درس ۸: نخستین روستاها چگونه پدید آمدند؟	درس ۹: نخستین روستاها چگونه پدید آمدند؟	درس ۱۰: نخستین روستاها چگونه پدید آمدند؟	
درس ۱۳: سفری به تخت جمشید (۲)	درس ۱۴: سفری به شهر باستانی کرمانشاه	درس ۱۵: کوه‌ها و دشت‌های زیبا	درس ۱۶: آب و هوا	درس ۱۷: بومی آب و هوای ایران	درس ۱۸: روزهای مهم	
درس ۱۸: پوشش گیاهی و زندگی جانوری در ایران	درس ۱۹: از محیط زیست مراقبت کنیم	درس ۲۰: نشانه‌های ملی ما	درس ۲۱: تقویم	درس ۲۲: تقویم		

کتاب فارسی پایه چهارم دبستان در یک نگاه

در آموزش این کتاب ساحت‌ها و اهداف پایه را مدنظر قرار دهیم.

اهداف دوره تحصیلی

۱. با درک مفهوم اولیه هر یک از اصول دین، پذیرش و احساس تعلق خاطر خود نسبت به آن را نشان دهد.
۲. با مطالعه روش زندگی و آموزه‌های اخلاقی پیروان دینی (عزت نفس، تکریم والدین، احترام به طبیعت و دیگران، وفای به عهد) و شناخت احکام مورد نیاز، الگوهای را برای عمل صالح شناسایی کند و در زندگی به کار گیرد.
۳. با قرائت صحیح و روان، درک مفاهیم عمیق و انس با قرآن کریم، آموزه‌های آن را در زندگی به کار گیرد.

۱. با شناسایی و درک اهمیت عناصر زیبایی‌ساز در پیرامون خود، فضای زندگی خویش را بهبود بخشد.
۲. با خلق یک اثر هنری با استفاده از مهارت‌های زیبایی‌شناسی، قدرت تخیل، تجسم و ایده‌پردازی خود را تقویت کند.
۳. با شناخت اصول اولیه زیبایی‌شناسی، یک پدیده طبیعی یا اثر هنری را بررسی و چگونگی تأثیر آن را بر خود توصیف کند.

۱. با شناسایی ویژگی‌ها، نیازها و توانمندی‌های جسمی - حرکتی و روانی خود، الگوی رفتاری متناسب با موقعیت‌های مختلف را انتخاب کند و سطح سلامت و شادابی خود را ارتقاء دهد.

۲. با مشارکت در طرح‌ها و برنامه‌های بهداشت سلامت، تفریحات سالم، تربیت بدنی و فعالیت‌های ورزشی، تأثیرگذاری آن را بر سلامت خود و دیگران مورد بررسی قرار دهد.

۳. با شناسایی محیط زندگی خود، تأثیر الگوی رفتاری خویش بر محیط زیست به مثابه آیات الهی را تبیین کند و عملکرد خود را بهبود بخشد.

۱. با استفاده از مهارت‌های کار علمی و تفکر، پدیده‌های طبیعی (آیات الهی) و الگوها و روابط ریاضی را مطالعه کند و نتایج آن را برای حل مسائل روزمره زندگی بکار گیرد.

۲. با استفاده از مهارت‌های کار با دیگران، ایده‌ها و یافته‌های حاصل از فعالیت‌های علمی - پژوهشی (فردی و گروهی) را با دیگران به مشارکت بگذارد.

۳. با استفاده از یافته‌های علمی و فناوریانه و بهره‌گیری از مهارت‌های پایه فناوری، کالاها و وسایل مورد استفاده در زندگی روزمره را بررسی و ایده‌هایی برای بهبود کیفیت و استفاده مسئولانه از منابع پیشنهاد کند.

۱. با شناخت حقوق و مسئولیت‌های خود در زندگی خانوادگی و اجتماعی و بکارگیری رفتار سازنده و مسالمت‌جویانه، از قوانین و مقررات به صورت آزادانه و سازنده پیروی کند.
۲. با شناخت تغییرات محیط طبیعی و اجتماعی در گذر زمان، تأثیر آن را در زندگی خود تبیین کند.
۳. با کسب مهارت‌های شهروندی، نقش‌ها و وظایف خود را در قبال جامعه محلی با مشارکت در فعالیت‌ها و برنامه‌های زیست محیطی، فرهنگی، سیاسی اجتماعی انجام دهد.

اجتماعی و سیاسی

اقتصادی و حرفه‌ای

۱. با شناسایی مفاهیم عمومی اقتصاد تولید، توزیع و مصرف (و درک نقش مسئولیت‌پذیری و انضباط مالی در فعالیت‌های اقتصادی) روش‌هایی را برای حل مسائل ساده اقتصادی شناسایی کند و به کار گیرد.
۲. با کسب مهارت‌های اصلی کارآفرینی، قدرت تخیل و خلاقیت خود را برای تولید یک محصول یا خدمت اجرا و نتایج آن را تحلیل کند.
۳. با درک مفاهیم اخلاق اقتصادی (کار و تلاش، رعایت حق‌الناس، نیکوکاری، امتداری، پرهیز از اسراف و تبذیر)، رفتار خود در زندگی شخصی و ارتباط با دیگران را بر مبنای آن سازمان دهد و عمل کند.

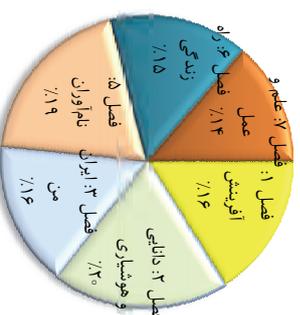
جایگاه این کتاب را در حوزه‌های تربیت و یادگیری برنامه درسی ملی بدانیم.

حکمت و معارف اسلامی	۴. فرهنگ و هنر	۵. سلامت و تربیت بدنی	۶. کار و فن آوری
علوم انسانی و مطالعات اجتماعی	۹. علوم تجربی	۱۱. ادب و مهارت‌های زندگی و بینان خانواده	۱۲. بوم (برنامه ویژه مدرسه)

با مشخصات کتی این کتاب آشنا شویم.

۱	عنوان یادگیری (فصل)	۷
۲	واحد یادگیری (درس)	۱۵
۳	موضوع یادگیری	۱۱۲
۴	تعداد صفحه	۱۴۰
۵	پیش‌نیاز	
۶	عناصر هر واحد یادگیری	

نسبت هر عنوان یادگیری در کتاب

فصل ۷: علم و عمل

۱۵. درس ۱۷: مدرسه هوشمند / نیایش
 ۱. معنی کلمه ۲. املا ۳. درک مطلب ۴. معنی و مفهوم «مدرسه‌ی هوشمند» ۵. پسوند «_نده» ۶. اثنانویسی ۷. معنی و مفهوم «کارت اعتباری» ۸. ترتیب رویدادها ۹. معنی و مفهوم «نیایش» ۱۰. برنامه‌ریزی ۱۱. ...

۱۴. درس ۱۶: پرسشگری
 ۱. معنی کلمه ۲. املا ۳. درک مطلب ۴. معنی و مفهوم «پرسشگری» ۵. عناصر جمله ۶. حفظ شعر ۷. ...

فصل ۶: راه زندگی

۱۳. درس ۱۵: شیر و موش
 ۱. معنی کلمه ۲. املا ۳. درک مطلب ۴. معنی و مفهوم «شیر و موش» ۵. پسوند «زار» ۶. کلمات هم خانواده ۷. معنی و مفهوم «هفت مرورید سرخ» ...

۱۲. درس ۱۴: ادب از که آموختی؟
 ۱. معنی کلمه ۲. املا ۳. درک مطلب ۴. معنی و مفهوم «ادب از که آموختی؟» ۵. اجزای جمله ۶. نشانه‌های ساختار بلاغی ۷. بند نتیجه‌گیری ۸. کلمات هم‌خانواده ۹. کلمات ترتیبی ۱۰. ...

۱۱. درس ۱۳: لطف حق
 ۱. معنی کلمه ۲. املا ۳. درک مطلب ۴. معنی و مفهوم «لطف حق» ۵. نشانه‌های ساختار بلاغی (بعد، سپس) ۶. حفظ شعر ۷. ...

فصل ۵: نام‌آوران

۱۰. درس ۱۲: اتفاق ساده
 ۱. معنی کلمه ۲. املا ۳. درک مطلب ۴. معنی و مفهوم «اتفاق ساده» ۵. گروه اسمی (صفت) ۶. بند مقدمه ۷. موضوع کوچک‌تر ۸. معنی و مفهوم «دوست بچه‌های خوب» ۹. معنی و مفهوم «نگاه پنهان» ۱۰. ...

۹. درس ۱۱: فرمانده دل‌ها
 ۱. معنی کلمه ۲. املا ۳. درک مطلب ۴. معنی و مفهوم «فرمانده دل‌ها» ۵. بندنویسی ۶. ...

۸. درس ۱۰: باغچه اطفال
 ۱. معنی کلمه ۲. املا ۳. درک مطلب ۴. معنی و مفهوم «باغچه‌ی اطفال» ۵. حروف ربط سببی ۶. اجزای جمله ۷. بند ۸. حفظ شعر ۹. ...

فصل ۳: ایران من

۷. درس ۷: مهمان شهر ما
 ۱. معنی کلمه ۲. املا ۳. درک مطلب ۴. مفهوم «مهمان شهر ما» ۵. حروف ربط تقابلی ۶. کلمات ترکیبی ۷. معنی و مفهوم «انتظار» ۸. نقشه‌ی عناصر داستان ۹. ...

۶. درس ۶: آرش کمان‌گیر
 ۱. معنی کلمه ۲. املا ۳. درک مطلب ۴. معنی و مفهوم «آرش کمان‌گیر» ۵. حروف ربط «عطفی» ۶. بند روایتی ۷. حفظ شعر ۸. ...

فصل ۲: دانایی و هوشیاری

۵. درس ۵: رهایی از قفس
 ۱. معنی کلمه ۲. املا ۳. درک مطلب ۴. معنی و مفهوم «رهايي از قفس» ۵. آرایه‌ی تشبیه ۶. معنی و مفهوم «قدم یازدهم» ۷. مثل ۸. ...

۴. درس ۴: ارزش علم
 ۱. معنی کلمه ۲. املا ۳. درک مطلب ۴. معنی و مفهوم «ارزش علم» ۵. نقش جمله در انتقال پیام ۶. بند توصیفی ۷. ...

۳. درس ۳: راز نشانه‌ها
 ۱. معنی کلمه ۲. املا ۳. درک مطلب ۴. معنی و مفهوم «راز نشانه‌ها» ۵. کلمات هم‌آوا ۶. متن علمی و متن ادبی ۷. جمله‌ی موضوع ۸. حفظ شعر ۹. ...

فصل ۱: آفرینش

۲. درس ۲: کوچ پرستوها
 ۱. معنی کلمه ۲. املا ۳. درک مطلب ۴. معنی و مفهوم «کوچ پرستوها» ۵. علامت نگارشی () ۶. معنی و مفهوم «در جست‌وجو» ۷. ترتیب رویدادها ۸. موضوع کلی و موضوع کوچک‌تر ۹. معنی و مفهوم «قوی‌ترین حیوان جنگل» ۱۰. ...

۱. ستایش / درس ۱: آفریدگار زیبایی
 ۱. معنی کلمه ۲. املا ۳. درک مطلب ۴. معنی و مفهوم «ستایش» ۵. معنی و مفهوم «آفریدگار زیبایی» ۶. شمول معنایی ۷. حفظ شعر ۸. ...

پیوست ۴

طرح درس‌های نیمه‌ساخته
فارسی چهارم دبستان

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

فارسی	عنوان کتاب	نام معلم
ستایش / درس ۱: آفریدگار زیبایی	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع معنی کلمه را

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع املا را

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع درک مطلب را

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع معنی و مفهوم «ستایش» را

۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع معنی و مفهوم «آفریدگار زیبایی» را

۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع شمول معنایی را

۷. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع حفظ شعر را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	فارسی
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۲: کوچ پرستوها
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع معنی کلمه را
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع املا را
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع درک مطلب را
۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع معنی و مفهوم «کوچ پرستوها» را
۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع علامت نگارشی () را
۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع معنی و مفهوم «در بست و بو» را
۷. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع ترتیب رویدادها را
۸. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع موضوع کلی و موضوع کوچک تر را
۹. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع معنی و مفهوم «قوی‌ترین حیوان جنگل» را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	فارسی
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۳: راز نشانه‌ها
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع معنی کلمه را
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع املا را
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع درک مطلب را
۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع معنی و مفهوم «راز نشانه‌ها» را
۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع کلمات هم‌آوا را
۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع متن علمی و متن ادبی را
۷. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع جمله‌ی موضوع را
۸. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع فقط شعر را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

فارسی	عنوان کتاب	نام معلم
درس ۴: ارزش علم	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع معنی کلمه را

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع املا را

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع درک مطلب را

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع معنی و مفهوم «ارزش علم» را

۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع نقش جمله در انتقال پیام را

۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع بند توصیفی را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

فارسی	عنوان کتاب	نام معلم
درس ۵: رهایی از قفس	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع معنی کلمه را
 ۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع املا را
 ۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع درک مطلب را
 ۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع معنی و مفهوم «رهایی از قفس» را
 ۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع آرایه‌ی تشبیه را
 ۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع معنی و مفهوم «قرم‌بازدهم» را
 ۷. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع مثل را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

فارسی	عنوان کتاب	نام معلم
درس ۶: آرش کمانگیر	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	چهارم دبستان پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع معنی کلمه را
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع املا را
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع درک مطلب را
۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع معنی و مفهوم «آرش کمانگیر» را
۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع هروف ربط «عطفی» را
۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع بند روایتی را
۷. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع حفظ شعر را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

فارسی	عنوان کتاب	نام معلم
درس ۷: مهمان شهر ما	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از: موضوع معنی کلمه را
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از: موضوع املا را
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از: موضوع درک مطلب را
۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از: موضوع مفهوم «مهمان شهر ما» را
۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از: موضوع هروف ربط تقابلی را
۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از: موضوع کلمات ترکیبی را
۷. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از: موضوع معنی و مفهوم «انتظار» را
۸. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از: موضوع نقشه‌ی عناصر داستان را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

فارسی	عنوان کتاب	نام معلم
درس ۱۰: باغچه اطفال	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع معنی کلمه را
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع املا را
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع درک مطلب را
۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع معنی و مفهوم «باغچه‌ی اطفال» را
۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع هروف ربط سیبی را
۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع اجزای جمله را
۷. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع بند را
۸. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع هفط شعر را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	فارسی
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۱۱: فرمانده دلها
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع معنی کلمه را

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع املا را

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع درک مطلب را

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع معنی و مفهوم «فرمانده دلها» را

۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع بن‌نویسی را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره ۵:

فارسی	عنوان کتاب	نام معلم
درس ۱۲: اتفاق ساده	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع معنی کلمه را
انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع املا را
انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع درک مطلب را
انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع معنی و مفهوم «اتفاق ساده» را
انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع گروه اسمی (صفت) را
انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع بنر مقررته را
انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع موضوع کوچک تر را
انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع معنی و مفهوم «دوست بپه‌های فوب» را
انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع معنی و مفهوم «نگاه پنهان» را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

فارسی	عنوان کتاب	نام معلم
درس ۱۳: لطف حق	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع معنی کلمه را
 ۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع املا را
 ۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع درک مطلب را
 ۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع معنی و مفهوم «لطف حق» را
 ۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع نشانه‌های سافتر بلاغی (بعر، سپس) را
 ۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع حفظ شعر را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

فارسی	عنوان کتاب	نام معلم
درس ۱۴: ادب از که آموختی؟	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع معنی کلمه را
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع املا را
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع درک مطلب را
۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع معنی و مفهوم «ادب از که آموختی؟» را
۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع اجزای جمله را
۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع نشانه‌های سافتار بلاغی را
۷. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع بند نتیجه‌گیری را
۸. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع کلمات هم‌قافیه را
۹. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع کلمات ترتیبی را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره ۵:

فارسی	عنوان کتاب	نام معلم
درس ۱۵: شیر و موش	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از: موضوع معنی کلمه را
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از: موضوع املا را
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از: موضوع درک مطلب را
۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از: موضوع معنی و مفهوم «شیر و موش» را
۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از: موضوع پسوند «زار» را
۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از: موضوع کلمات هم خانواده را
۷. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از: موضوع معنی و مفهوم «هفت مروارید سرخ» را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

فارسی	عنوان کتاب	نام معلم
درس ۱۶: پرسشگری	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع معنی کلمه را
 ۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع املا را
 ۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع درک مطلب را
 ۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع معنی و مقیوم «پرسشگری» را
 ۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع عناصر جمله را
 ۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع حفظ شعر را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

فارسی	عنوان کتاب	نام معلم
درس ۱۷: مدرسه هوشمند / نیایش	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع معنی کلمه را
انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع املا را
انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع درک مطلب را
انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع معنی و مفهوم «مدرسه‌ی هوشمند» را
انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع پسوند «-نره» را
انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع اشنانویسی را
انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع معنی و مفهوم «کارت اعتباری» را
انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع ترتیب رویراها را
انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع معنی و مفهوم «نیایش» را
انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع برنامه‌ریزی را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

پیوست ۵

برگه مراقبت و واریسی
واحدهای یادگیری
فارسی چهارم دبستان

برگه‌ی مراقبت و واریسی واحدهای یادگیری فارسی چهارم دبستان

واحد یادگیری ۳: درس ۳: راز نشانه‌ها						
موضوع یادگیری	تدریس	تکیف	ارزشیابی			
معنی کلمه						
املا						
درک مطلب						
معنی و مفهوم «راز نشانه‌ها»						
کلمات هم‌آوا						
متن علمی و متن ادبی						
جمله‌ی موضوع						
حفظ شعر						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۴: درس ۴: ارزش علم						
موضوع یادگیری	تدریس	تکیف	ارزشیابی			
معنی کلمه						
املا						
درک مطلب						
معنی و مفهوم «ارزش علم»						
نقش جمله در انتقال پیام						
بند توصیفی						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۱: ستایش / درس ۱: آفریدگار زیبایی						
موضوع یادگیری	تدریس	تکیف	ارزشیابی			
معنی کلمه						
املا						
درک مطلب						
معنی و مفهوم «ستایش»						
معنی و مفهوم «آفریدگار زیبایی»						
شمول معنایی						
حفظ شعر						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۲: درس ۲: کوچ پرستوها						
موضوع یادگیری	تدریس	تکیف	ارزشیابی			
معنی کلمه						
املا						
درک مطلب						
معنی و مفهوم «کوچ پرستوها»						
علامت نگارشی (.)						
معنی و مفهوم «در جست‌وجو»						
ترتیب رویدادها						
موضوع کلی و موضوع کوچک‌تر						
معنی و مفهوم «قوی‌ترین حیوان جنگل»						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۷: درس ۷: مهمان شهر ما						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
معنی کلمه						
املا						
درک مطلب						
مفهوم «مهمان شهر ما»						
حروف ربط تقابلی						
کلمات ترکیبی						
معنی و مفهوم «انتظار»						
نقشه‌ی عناصر داستان						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۸: درس ۱۰: باغچه اطفال						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
معنی کلمه						
املا						
درک مطلب						
معنی و مفهوم «آرش کمان گیر»						
حروف ربط «عطفی»						
بند روایتی						
حفظ شعر						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۵: درس ۵: رهایی از قفس						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
معنی کلمه						
املا						
درک مطلب						
معنی و مفهوم «رهایی از قفس»						
آرایه‌ی تشبیه						
معنی و مفهوم «قدم یازدهم»						
مثل						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۶: درس ۶: آرش کمان گیر						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
معنی کلمه						
املا						
درک مطلب						
معنی و مفهوم «آرش کمان گیر»						
حروف ربط «عطفی»						
بند روایتی						
حفظ شعر						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۱۱: درس ۱۳: لطف حق						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
معنی کلمه						
املا						
درک مطلب						
معنی و مفهوم «لطف حق»						
نشانه‌های ساختار بلاغی (بعد، سپس)						
حفظ شعر						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تأیید معلم			تأیید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۱۲: درس ۱۴: ادب از که آموختی؟						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
معنی کلمه						
املا						
درک مطلب						
معنی و مفهوم «ادب از که آموختی؟»						
اجزای جمله						
نشانه‌های ساختار بلاغی						
بند نتیجه‌گیری						
کلمات هم خانواده						
کلمات ترتیبی						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تأیید معلم			تأیید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۹: درس ۱۱: فرمانده دل‌ها						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
معنی کلمه						
املا						
درک مطلب						
معنی و مفهوم «فرمانده دل‌ها»						
بند نویسی						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تأیید معلم			تأیید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۱۰: درس ۱۲: اتفاق ساده						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
معنی کلمه						
املا						
درک مطلب						
معنی و مفهوم «اتفاق ساده»						
گروه اسمی (صفت)						
بند مقدمه						
موضوع کوچک‌تر						
معنی و مفهوم «دوست بچه‌های خوب»						
معنی و مفهوم «نگاه پنهان»						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تأیید معلم			تأیید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۱۵: درس ۱۷: مدرسه هوشمند / نیایش						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
معنی کلمه						
املا						
درک مطلب						
معنی و مفهوم «مدرسه‌ی هوشمند»						
پسوندها «-نده»						
انشانویسی						
معنی و مفهوم «کارت اعتباری»						
ترتیب رویدادها						
معنی و مفهوم «نیایش»						
برنامه‌ریزی						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم		تایید مشاور / ناظر / مسئول		تاریخ و امضاء		
				تاریخ و امضاء		

واحد یادگیری ۱۳: درس ۱۵: شیر و موش						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
معنی کلمه						
املا						
درک مطلب						
معنی و مفهوم «شیر و موش»						
پسوندها «زار»						
کلمات هم خانواده						
معنی و مفهوم «هفت مروارید سرخ»						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم		تایید مشاور / ناظر / مسئول		تاریخ و امضاء		
				تاریخ و امضاء		
واحد یادگیری ۱۴: درس ۱۶: پرسشگری						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
معنی کلمه						
املا						
درک مطلب						
معنی و مفهوم «پرسشگری»						
عناصر جمله						
حفظ شعر						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم		تایید مشاور / ناظر / مسئول		تاریخ و امضاء		
				تاریخ و امضاء		

دستنامه طرح درس نویسی

هدیه‌های آسمان چهارم دبستان

مبثنی بر واحدهای یادگیری

ویژه معلم

مدرسه:

نام و نام خانوادگی معلم:

پیوست‌ها

- ▶ جدول واحدهای یادگیری
- ▶ کتاب در یک نگاه
- ▶ نقشه مفهومی کتاب
- ▶ طرح درس‌های نیمه‌ساخته کتاب
- ▶ برگه مراقبت و واریسی کتاب

سخنی با معلمان

همچنان که می‌دانیم علاوه بر مهارت‌های عمومی و مهارت‌های تخصصی معلمان، مجموعه‌ای از مهارت‌های پیشه و شغل معلمی وجود دارند که به آن‌ها مهارت‌های حرفه‌ای گفته می‌شود. از میان خیل عظیم این مهارت‌ها که عموماً در قالب دوره‌های آموزشی ضمن خدمت ارائه می‌گردد، مهارت‌های سه‌گانه حرفه‌ای معلمان شامل **مهارت طرح درس‌نویسی، مهارت تدریس و مهارت ارزشیابی** برای طراحی آموزشی لازم است. به طور ساده می‌توان طراحی آموزشی کلاس درس را در تصویر زیر مشاهده کرد:

معلمان به عنوان محور آموزش در مدرسه و طراح آموزشی کلاس درس همواره کتاب درسی را به عنوان طرح و برنامه رسمی خود در کلاس درس به آموزش می‌گیرند. اما نکته اساسی این است که کتاب درسی دارای چه اهداف آموزشی می‌باشد؟ یکی از نیازهای معلمان به منظور طراحی طرح درس خود، آشنایی با اهداف آموزشی کتاب درسی است. یک معلم نیاز دارد بداند:

اهداف قصد شده کتاب درسی چیست؟

تا بتواند متناسب به کمیت و کیفیت اهداف قصد شده کتاب درسی طراحی آموزشی خود را برای یک سال تحصیلی برنامه‌ریزی کرده و فرایند تدریس خود را متناسب با هر هدف، انتخاب و پس از تدریس آن را ارزشیابی نماید. لذا دستنامه‌ای به جهت پاسخ به این سوال تهیه شده است که معلمان با آن بتوانند علاوه بر مشاهده نقشه مفهومی کتاب درسی و عناوین آن با مفهوم دیگری با عنوان **"واحدهای یادگیری"**، جلسات آموزشی کلاس خود را طراحی و متناسب با **"موضوعات یادگیری"** اهداف آموزشی خود را در **"طرح درس‌های نیمه ساخته"** تکمیل و تولید نمایند. این دستنامه با اهداف زیر تدوین گردیده است.

- آشنایی با اهداف آموزشی کتاب‌های درسی در قالب واحدهای یادگیری
 - آشنایی با نقشه مفهومی عناوین یادگیری، واحدهای یادگیری و موضوع‌های یادگیری کتاب‌های درسی
 - آشنایی با طرح درس‌نویسی بر اساس طرح درس‌های نیمه ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری با ارائه "موضوعات یادگیری"
- پیشنهاد می‌شود معلمان در طول تابستان با به کارگیری این دستنامه و شرکت در دوره‌های آموزشی ضمن خدمت "راهنمای عملی نگارش طرح درس" (در سامانه مدارس یادگیرنده مرآت به نشانی ltms.ir)، طرح درس‌های خود را بر اساس واحدهای یادگیری به منظور اجرای آن در طول سال تحصیلی متناسب با "اهداف قصد شده" طراحی نمایند.

پس از طراحی و برنامه‌ریزی "اهداف آموزشی قصد شده" در طرح درس و اجرای آن در طول سال تحصیلی در کلاس درس، ارزشیابی میزان تحقق آن‌ها لازم و ضروری می‌باشد و سوال اساسی در این رابطه مطرح می‌شود:

«چقدر از اهداف قصد شده کتاب‌های درسی، در کلاس درس تحقق یافته است؟»

یا به عبارتی هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟ و یا چقدر از واحدهای یادگیری قصد شده هر کتاب درسی به آموزش گرفته شده است؟ در واقع ارزشیابی، بخشی از فرایند آموزش تلقی می‌گردد، به این معنا که ارزشیابی در جریان آموزش جاری است. در راستای پشتیبانی از مدارس در پاسخگویی به این سوال، خدمات ارزشیابی زیر ارائه می‌گردد:

- **اپلیکیشن:** به منظور خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری؛
 - **آزمون هماهنگ:** به منظور ارزشیابی عملکرد در یک دوره آموزشی مبتنی بر واحدهای یادگیری؛
 - **بسته ارزشیابی تشریحی:** به منظور ارزشیابی همه سطوح یادگیری مبتنی بر واحدهای یادگیری.
- ارائه بازخورد مؤثر همراه با بازآموزی هدفمند از اهمیت ویژه‌ای در ارزشیابی‌های آموزشی برخوردار است. درگیر کردن مؤثر دانش‌آموزان در فرایند یادگیری، توانا کردن دانش‌آموزان در ارزیابی از خود، آگاه کردن معلمان از وضعیت آموزشی کلاس درس متناسب با هر واحد یادگیری و ... همه به ارتقای آموزش در کلاس درس یاری می‌رساند. در این راستا پس از اجرای ارزشیابی‌ها، **کارپوشه الکترونیکی** به منظور تجمیع نتایج آزمون‌ها با قابلیت دسترسی طبقه‌بندی شده با ویژگی‌های زیر ارائه می‌گردد:

- ارائه میزان تسلط در هر واحد یادگیری به ازای خودارزیابی‌ها در اپلیکیشن و سؤال‌های آن واحد یادگیری در آزمون هماهنگ
- قابلیت مشاهده سوال و پاسخ تشریحی خودارزیابی‌ها و آزمون‌های هماهنگ به ازای هر واحد یادگیری
- ارائه پاسخ ویدیویی آموزشی برای سوال‌های پیشرفته آزمون به منظور بازآموزی هدفمند
- امکان مقایسه عملکرد هر دانش‌آموز با خود در هر واحد یادگیری و در طول سال تحصیلی
- ارائه گزارش‌های توصیفی به منظور بازخورد هدفمند
- امکان ذخیره نتایج عملکرد به ازای هر واحد یادگیری در سنوات مختلف

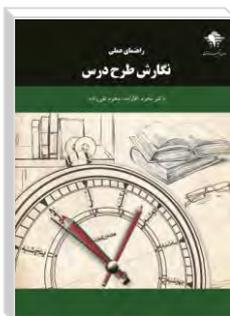
طرح درس مبتنی بر واحدهای یادگیری

همچنان که می‌دانیم در یک طبقه‌بندی کلی، مهارت‌هایی که معلمان به جهت توسعه شغلی به آن احتیاج دارند، در سه گروه مهارت‌های عمومی، مهارت‌های تخصصی و مهارت‌های حرفه‌ای طبقه‌بندی می‌شوند.

معلمان می‌توانند برای توسعه مهارت‌های حرفه‌ای خود اعم از مهارت‌های بدو خدمت، درس‌پژوهی، اقدام پژوهی، روان‌شناسی تربیتی و ... به سایت مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مراجعه نمایند. در این مجلد تلاش شده تا معلمان را در طراحی آموزشی کلاس درس، یاری رسانیم.

اگر کوچک‌ترین واحد محتوای آموزشی کتاب درسی را که می‌بایست توسط دانش‌آموز فراگرفته شود را واحد یادگیری بنامیم؛ معلم می‌تواند برای هر واحد یادگیری طرح درس بنویسد، آن را تدریس کند و با ارزشیابی آن می‌تواند به طور مستمر به این سوال اساسی پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است» و با بازخورد موثر به بهبود مستمر آن یاری رساند.

فرایند یاددهی - یادگیری تحت عنوان طراحی آموزشی انجام می‌پذیرد که قسمتی از آن در کلاس درس، قسمتی از آن در خانه و حتی محیط‌های دیگر توسط دانش‌آموز انجام می‌گردد و معلم به عنوان طراح این فرایند به ابزارهایی احتیاج دارد تا هم در فرایند یادگیری، دانش‌آموزان را یاری کند و هم خود از میزان تحقق اهداف قصد شده در طرح درس مطمئن گردد و مدرسه را مطمئن سازد که اهداف کتاب درسی در درس مربوطه محقق شده است.

طرح درس، سندی است که اجزای مختلف فرایند آموزشی برای مشارکت دانش‌آموز به منظور دستیابی به اهداف یک سال تحصیلی را ترسیم می‌کند. در یک طرح درس مجموعه فعالیت‌هایی که معلم از پیش برای رسیدن به یک یا چند هدف آموزشی ویژه تدارک می‌بیند، پیش‌بینی و تنظیم شده است و معلم با کمک طرح درس می‌تواند فعالیت‌های ضروری آموزشی را به ترتیب و در مراحل و زمان‌های مشخص و به شیوه‌ای منطقی پیش ببرد. برای این‌که بتوانید از این مجموعه به نحو احسن استفاده کنید، پیشنهاد می‌شود که دوره ضمن خدمت «راهنمای عملی نگارش طرح

درس» را در سایت موسسه مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مشاهده نمایید و یا از کتاب «راهنمای عملی نگارش طرح درس» استفاده کنید. در این دوره ۱۰ الی ۱۲ ساختار پیشنهاد شده است. یکی از ساختارهای عمومی و همگانی که معمولاً معلمان استفاده می‌کنند، ساختار «طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری» است. در مجلد پیش رو، مجموعه‌ی حداقلی و نیمه‌ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری به منظور تدوین طرح درس ارائه شده است.

در طرح درس‌های نیمه ساخته، یک معلم باید به این سؤال پاسخ بدهد که: برای آموزش یک واحد یادگیری، چه چیزی را به عنوان تیم استفاده کند؟ (نوع فعالیتی را که مد نظر معلم برای ایجاد انگیزه یعنی گرم کردن کلاس درس تیم گفته می‌شود). عنصر ثابت همه ساختارهای طرح درس، مفهومی است تحت عنوان «هدف». یک معلم زمانی که بتواند اهداف یک واحد یادگیری را بنویسد می‌تواند به راحتی برای آن نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه، روش تدریس، روش ارزشیابی، مواد و وسایل مورد نیاز را به دست آورد.

یک جمله هدفی معمولاً سه بخش دارد: **شرایط، عملکرد و معیار**.

برای مثال، شما باید یک جمله هدفی را این گونه بنویسید: انتظار می‌رود دانش آموز بعد از خواندن این کتاب، دانش آموز بعد از خواندن این مطلب، دانش آموز بعد از تمرین این موضوع، دانش آموز بعد از دیدن این فیلم، دانش آموز بعد از انجام مباحثه، دانش آموز بعد از خلاصه نویسی، این‌ها شرایط است. بعد از چه شرایطی؟ معمولاً رایج‌ترین حالتی را که یک معلم استفاده می‌کند، «انتظار می‌رود بعد از پایان این کلاس» است.

معیار یعنی در چه سطحی است. در چه سطحی را معمولاً با فعل نشان می‌دهند: بخواند، بداند، ببرد، بدود، ایمان بیاورد، اعتقاد داشته باشد، باور کند. می‌توانید در حیطه جانشین، در حیطه مهارتی یا در حیطه نگرشی اینها را طبقه‌بندی کنید. انتظار می‌رود دانش آموز بعد از این شرایط، عملکردی را در چه سطحی داشته باشد.

نکته آخر که حتماً بایستی مد نظر داشته باشید، نوع فعل جمله هدفی شماست که مشخص می‌کند نوع هدف شما نگرش دانش آموز مد نظر است، شناخت دانش آموز مد نظر است، یا این که مهارت دانش آموز مد نظر است. به عبارت دیگر، نوع فعل شما نوع هدف سه‌گانه شما را مشخص می‌کند. اگر فعل شناختی به کار ببرید با شناخت دانش آموز کار دارید، اگر فعل نگرشی به کار ببرید با نگرش دانش آموز کار دارید. اگر فعل مهارتی به کار ببرید با مهارت دانش آموز کار دارید. وقتی می‌گویید بدانند، شناخت است. وقتی می‌گویید ببرد، بُرد، مهارت است. وقتی می‌گویید اعتراض کند، مقایسه کند، باور کند، نگرش است.

واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی و انواع ارزشیابی‌ها

ارزشیابی میزان اجرای طرح درس به معنای میزان تحقق یادگیری دانش‌آموزان می‌باشد. به عبارت دیگر، اجرای گام به گام طرح درس حول محور اهداف واحدهای یادگیری هر درس می‌چرخد و یک معلم توانمند باید به این سؤال بسیار مهم پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟».

ارزشیابی، آخرین حلقه از زنجیره‌ی طراحی آموزشی معلم است و تکمیل‌کننده سایر فعالیت‌های مرتبط به حساب می‌آید. در این مرحله معلم به کمک روش‌ها و فنون مختلف به سنجش^۱ فرایندهای یادگیری دانش‌آموزان اقدام می‌کند و با توجه به نتایج حاصله درباره‌ی کم و کیف پیشرفت آنان در یادگیری و توفیق خود در آموزش به داوری می‌پردازد. دسته‌بندی انواع ارزشیابی‌ها عبارتند از:

ارزشیابی با توجه به ملاک مورد استفاده: معروف‌ترین تقسیم‌بندی برای ارزشیابی‌های آموزشی تقسیم‌بندی آن‌ها به ارزشیابی وابسته به ملاک و ارزشیابی وابسته به هنجار است.

- ارزشیابی وابسته به ملاک: در این ارزشیابی که ارزشیابی ملاکی نامیده می‌شود، معیار یا ملاک ارزشیابی از پیش تعیین می‌شود و عملکرد دانش‌آموز با توجه به آن ملاک مورد قضاوت قرار می‌گیرد. این نوع ارزشیابی تعیین می‌کند که آیا دانش‌آموزان مطالب و هدف‌های یک واحد یادگیری را که قرار بوده است بیاموزند، به چه میزان آموخته‌اند.
- ارزشیابی وابسته به هنجار: این نوع ارزشیابی به جای یک ملاک مطلق از پیش تعیین شده بر نوعی ملاک نسبی وابسته است. در این نوع ارزشیابی می‌توان تعیین کرد که پیشرفت یک دانش‌آموز نسبت به دانش‌آموزان دیگر یا یک کلاس درس نسبت به کلاس دیگر چه وضعی دارد.

ارزشیابی با توجه به زمان و هدف استفاده: ارزشیابی‌های آموزشی را با توجه به زمان و هدف استفاده به چهار دسته ارزشیابی‌های آغازین، تکوینی، تشخیصی و تراکمی تقسیم می‌کنند:

- ارزشیابی آغازین: نخستین ارزشیابی که پیش از انجام فعالیت‌های آموزشی به اجرا درمی‌آید، ارزشیابی آغازین یا سنجش آغازین نامیده می‌شود.
- ارزشیابی تکوینی: هدف از کاربرد ارزشیابی تکوینی در رابطه با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، آگاهی یافتن از میزان و نحوه‌ی یادگیری آنان برای تعیین نقاط قوت و ضعف یادگیری و نیز، تشخیص مشکلات روش آموزش معلم در رابطه با هدف‌های آموزشی است.

^۱ سنجش یک اصطلاح کلی است و به صورت فرایندی تعریف می‌شود که برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز تصمیم‌گیری درباره‌ی دانش‌آموزان، برنامه‌های درسی و سیاست‌های آموزشی مورد استفاده قرار می‌گیرد

- ارزشیابی تشخیصی: این ارزشیابی با هدف تشخیص مشکلات یادگیری دانش‌آموزان به کار می‌رود و زمانی مورد استفاده قرار می‌گیرد که معلم با مشکلات مبرم و مکرری در یک یا چند دانش‌آموز روبه‌رو می‌شود، که با روش‌های اصلاحی معمول ارزشیابی تکوینی قابل رفع نیست.
- ارزشیابی تراکمی: در ارزشیابی تراکمی^۱ تمام آموخته‌های دانش‌آموزان در طول یک دوره‌ی آموزشی ارزشیابی می‌شوند و هدف آن، نمره دادن به دانش‌آموزان و قضاوت درباره‌ی اثربخشی طراحی آموزشی و مقایسه‌ی برنامه‌های مختلف درسی با یکدیگر است.

ارزشیابی با توجه به ارزشیابان: ارزشیابی درونی^۲ و ارزشیابی بیرونی^۳ دو نوع ارزشیابی آموزشی دیگر است. منظور از ارزشیابی درونی، این است که بر اساس آزمون درون‌مدرسه‌ای (معلم ساخته) انجام گیرد و منظور از ارزشیابی بیرونی، ارزشیابی توسط موسسه‌های آموزشی بیرونیست که آزمون آن‌ها به صورت هماهنگ بین مدارس برگزار می‌گردد. هر دو نوع ارزشیابی درونی و بیرونی ضروری هستند. چرا که مدرسه همواره می‌بایست به دو پرسش زیر پاسخ دهد:

۱. هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟

۲. در مقایسه با سایر مدارس، وضع ما چگونه است؟

ارزشیابی با استفاده از کارپوشه: بنا به تعریف، کارپوشه^۴ «به مجموعه‌ای از فعالیت‌های یادگیرنده گفته می‌شود که نشان‌دهنده‌ی کوشش، پیشرفت و موفقیت تحصیلی او در یک واحد یادگیری است». با استفاده از کارپوشه هم می‌توان ارزشیابی تکوینی به عمل آورد و هم تراکمی. قبلاً توضیح دادیم که ارزشیابی تکوینی یا سنجش تکوینی در جریان آموزش معلم و یادگیری دانش‌آموزان صورت می‌گیرد و هدف آن کمک به تکوین یا شکل‌گیری یادگیری دانش‌آموزان و رفع نواقص روش آموزشی معلم است. در مقابل، ارزشیابی تراکمی یا سنجش تراکمی (دوره‌ای) به عنوان وسیله‌ای برای تعیین آموخته‌های متراکم شده یا جمع شده‌ی دانش‌آموزان در طول یک مدت معین تحصیلی به کار می‌رود. از فناوری الکترونیکی می‌توان برای سازمان دادن، ذخیره کردن، و ارائه دادن کارپوشه‌های دانش‌آموزی استفاده کرد. که به اصطلاح به آن، کارپوشه‌ی الکترونیکی^۵ گفته می‌شود.

^۱ summative evaluation

^۲ internal evaluation

^۳ external evaluation

^۴ portfolio (در اصطلاح لغوی، این کلمه به یک کیف چرمی پهن گفته می‌شود که برای حمل برگه‌های کاغذ، صفحات پیش‌نویس یک نمایش‌نامه، یا مجموعه نقاشی‌های یک فرد به کار می‌رود. این اصطلاح از آنجا در آموزش به عنوان یک روش به کار رفته که در آن دانش‌آموز مجموعه‌ای از کارهای خود را که در طول یک سال یا نیمسال تحصیلی انجام داده است، معمولاً در داخل یک پوشه، برای نشان دادن توانایی‌اش به معلم یا ارزشیاب ارائه می‌دهد.)

^۵ electronic portfolio

واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی، اپلیکیشن خودارزیابی و آزمون هماهنگ

معلمان با انواع ارزشیابی‌های مذکور از وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان کسب اطلاع می‌نمایند. اما آنچه مهم است، این است که اولاً اطلاعات فراهم شده با دقت کافی و صحت قابل اعتماد و متناسب با واحدهای یادگیری تهیه شده باشد؛ ثانیاً سریع و روزآمد باشد. در این راستا مرآت با ارائه خدمات زیر بنا دارد معلمان را در جریان میزان تحقق اهداف آموزشی هر واحد یادگیری قرار دهد.

خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری توسط اپلیکیشن^۱

اپلیکیشن بستری است که دانش‌آموزان می‌توانند برای ایجاد موقعیت یادگیری اقدام به شخصی سازی یادگیری بر اساس واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی نمایند.

ویژگی‌های اپلیکیشن عبارتند از:

- انجام خودارزیابی‌های مستمر و روزانه با قابلیت مشاهده میزان تسلط در هر واحد یادگیری و ثبت نتایج در کارپوشه
- بازآموزی هدفمند دانش‌آموزان پس از انجام خودارزیابی از طریق مشاهده پاسخنامه تشریحی و فیلم‌های آموزشی و بررسی خطاهای یادگیری در هر سوال (این سرویس برای مدارس عضو رایگان است)
- امکان ثبت برنامه مطالعاتی روزانه در هر واحد یادگیری به همراه پیشنهاد مطالعاتی هوشمند
- ایجاد کارپوشه الکترونیکی شخصی از وضعیت پیشرفت و میزان تسلط دانش‌آموز در هر واحد یادگیری با دسترسی طبقه‌بندی شده در کارپوشه مدرسه به منظور ارزشیابی مستمر عملکرد آموزشی دانش‌آموزان
- دارای تأییدیه از سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش

ارزشیابی عملکرد یک دوره آموزشی با آزمون هماهنگ

آزمون‌های هماهنگ مدارس با هدف رصد میزان تحقق اهداف واحدهای یادگیری متناسب با برنامه آموزشی، طراحی شده است. دانش‌آموزان می‌توانند در این آزمون‌ها هم به صورت حضوری و هم از طریق اپلیکیشن به صورت آنلاین شرکت نمایند. ویژگی‌های برجسته این آزمون‌ها به شرح زیر است:

- گام‌های آزمون متناسب با برنامه مدرسه و واحدهای یادگیری
- طراحی سوالات آزمون متناسب با اهداف کتاب درسی^۱

۱ جهت نصب اپلیکیشن بر روی تلفن همراه می‌توانید عبارت «مرآت» را در google play (ویژه اندروید) یا اناردونی (ویژه ios) جستجو و نصب نمایید.

- ارزشیابی از حیطه‌های شناختی
- هماهنگی با طرح درس معلم
- آسیب‌سنجی و بازخوردگیری دقیق برای معلمان
- تشکیل کارپوشه بر اساس واحدهای یادگیری
- ارائه گزارش بر اساس واحدهای یادگیری به منظور رصد تحقق اهداف آموزشی
- ارائه گزارش‌های نوشتاری
- ارائه تقدیرنامه برای تشویق

ایجاد کارپوشه عملکرد آموزشی برای بازخورد مؤثر و بازآموزی هدفمند

تجمع اطلاعات آموزشی دانش آموز برای معلمان به منظور رصد میزان تحقق اهداف آموزشی طرح درس خود بسیار پراهمیت می‌باشد. بدیهی است زمان زیادی از معلمان به جمع آوری و طبقه‌بندی اطلاعات آموزشی می‌گذرد تا بتوانند یک ارزشیابی آموزشی برای برنامه و فعالیت بعدی خود داشته باشند. بدین منظور کارپوشه الکترونیکی از تجمع اطلاعات داینامیک فعالیت‌های آموزشی دانش آموز (در اپلیکیشن و آزمون‌های هماهنگ) ایجاد شده است. معلمان می‌توانند از طریق نام کاربری و رمز عبور اختصاصی خود به آن دسترسی داشته باشند.

^۱ در آزمون‌های شبیه ساز کنکور پایه‌های دهم و یازدهم و آزمون‌های پایه دوازدهم، علاوه بر اهداف کتاب درسی، رویکرد طراحی سوالات کنکور سراسری با هدف موفقیت دانش‌آموزان مدنظر بوده است.

جدول واحدهای یادگیری چهارم دبستان در یک نگاه

ردیف	نام درس	فصل / بخش	واحد یادگیری	صفحه		
۱	فارسی	۷	۱۵	۱۴۰		
۲	هنرهای آسمان	-	۱۹	۱۱۸		
		خدا چون از تو ممنوم	چشم‌ها همیشه باز	اقای بهاری، خانم بهاری	اسب طلایی	یک ماجرای زیبا
۳	ریاضی	۷	۲۵	۱۵۴		
		۲	۲۵	۱۵۴		
۴	علوم تجربی	-	۱۳	۱۰۶		
		۴	۱۳	۱۰۶		
۵	مطالعات اجتماعی	۶	۲۲	۱۱۳		
		۵	۲۲	۱۱۳		
مجموع		۲۰	۱۰۴	۶۳۱		

کتاب هدیه‌های آسمان پایه چهارم دبستان در یک نگاه

در آموزش این کتاب ساحت‌ها و اهداف پایه را مدنظر قرار دهیم.

اهداف دوره تحصیلی

۱. با درک مفهوم اولیه هر یک از اصول دین، پذیرش و احساس تعلق خاطر خود نسبت به آن را نشان دهد.
۲. با مطالعه روش زندگی و آموزه‌های اخلاقی پیروان دینی (عزت نفس، تکریم والدین، احترام به طبیعت و دیگران، وفای به عهد) و شناخت احکام مورد نیاز، الگوهای را برای عمل صالح شناسایی کند و در زندگی به کار گیرد.
۳. با قرائت صحیح و روان، درک مفاهیم عمیق و انس با قرآن کریم، آموزه‌های آن را در زندگی به کار گیرد.

۱. با شناسایی و درک اهمیت عناصر زیبایی‌ساز در پیرامون خود، فضایی زندگی خویش را بهبود بخشد.
۲. با خلق یک اثر هنری با استفاده از مهارت‌های زیبایی‌شناسی، قدرت تخیل، تجسم و ایده‌پردازی خود را تقویت کند.
۳. با شناخت اصول اولیه زیبایی‌شناسی، یک پدیده طبیعی یا اثر هنری را بررسی و چگونگی تأثیر آن را بر خود توصیف کند.

۱. با شناسایی ویژگی‌ها، نیازها و توانمندی‌های جسمی - حرکتی و روانی خود، الگوی رفتاری متناسب با موقعیت‌های مختلف را انتخاب کند و سطح سلامت و شادابی خود را ارتقاء دهد.
۲. با مشارکت در طرح‌ها و برنامه‌های بهداشت سلامت، تفریحات سالم، تربیت بدنی و فعالیت‌های ورزشی، تأثیرگذاری آن را بر سلامت خود و دیگران مورد بررسی قرار دهد.
۳. با شناسایی محیط زندگی خود، تأثیر الگوی رفتاری خویش بر محیط زیست به مثابه آیات الهی را تبیین کند و عملکرد خود را بهبود بخشد.

۱. با استفاده از مهارت‌های کار علمی و تفکر، پدیده‌های طبیعی (آیات الهی) و الگوها و روابط ریاضی را مطالعه کند و نتایج آن را برای حل مسائل روزمره زندگی بکار گیرد.
۲. با استفاده از مهارت‌های کار با دیگران، ایده‌ها و یافته‌های حاصل از فعالیت‌های علمی - پژوهشی (فردی و گروهی) را با دیگران به مشارکت بگذارد.
۳. با استفاده از یافته‌های علمی و فناوریانه و بهره‌گیری از مهارت‌های پایه فناوری، کالاهای و وسایل مورد استفاده در زندگی روزمره را بررسی و ایده‌هایی برای بهبود کیفیت و استفاده مسئولانه از منابع پیشنهاد کند.

۱. با شناخت حقوق و مسئولیت‌های خود در زندگی خانوادگی و اجتماعی و بکارگیری رفتار سازنده و مسالمت‌جویانه، از قوانین و مقررات به صورت آژانه و سازنده پیروی کند.
۲. با کسب تغییرات محیط طبیعی و اجتماعی در گذر زمان، تأثیر آن را در زندگی خود تبیین کند.
۳. با کسب مهارت‌های شهروندی، نقش‌ها و وظایف خود را در قبال جامعه محلی با مشارکت در فعالیت‌ها و برنامه‌های زیست محیطی، فرهنگی، سیاسی اجتماعی انجام دهد.

۱. با شناسایی مفاهیم عمومی اقتصاد تولید، توزیع و مصرف (و درک نقش مسئولیت‌پذیری و انضباط مالی در فعالیت‌های اقتصادی، روش‌هایی را برای حل مسائل ساده اقتصادی شناسایی کند و به کار گیرد.
۲. با کسب مهارت‌های اصلی کارآفرینی، قدرت تخیل و خلاقیت خود را برای تولید یک محصول یا خدمت اجرا و نتایج آن را تحلیل کند.
۳. با درک مفاهیم اخلاق اقتصادی (کار و تلاش، رعایت حق‌الناس، نیکوکاری، امتداری، پرهیز از اسراف و تبذیر)، رفتار خود در زندگی شخصی و ارتباط با دیگران را بر مبنای آن سازمان دهد و عمل کند.

جایگاه این کتاب را در حوزه‌های تربیت و یادگیری برنامه درسی ملی بدانیم.

۱. حکمت و معارف اسلامی	۲. قرآن و عربی	۳. زبان و ادبیات فارسی	۴. فرهنگ و هنر	۵. سلامت و تربیت بدنی	۶. کار و فن آوری
۷. علوم انسانی و مطالعات اجتماعی	۸. ریاضیات	۹. علوم تجربی	۱۰. زبان‌های خارجی	۱۱. آداب و مهارت‌های زندگی و بینان خانواده	۱۲. بوم (برنامه ویژه مدرسه)

با مشخصات کتی این کتاب آشنا شویم.

۱	عنوان یادگیری (افضل)	-
۲	واحد یادگیری (درس)	۱۹
۳	موضوع یادگیری	۴۷
۴	تعداد صفحه	۱۱۸
۵	پیش‌نیاز	
۶	عناصر هر واحد یادگیری	

نسبت هر عنوان یادگیری در کتاب

نقشه مفهومی کتاب هدیه‌های آسمان چهارم دبستان

درس ۱۹	۱۹. خدا جون از تو ممنونم	۱. تناسب عمل و نتیجه ۲. پاداش و جزا ۳. رابطه‌ی دنیا و آخرت ۴. ...
درس ۱۸	۱۸. چشمان همیشه باز	۱. ثبت و ضبط اعمال ۲. جهان آخرت ۳. آگاهی خداوند ۴. نتیجه‌ی اعمال ۵. ...
درس ۱۷	۱۷. آقای بهاری، خانم بهاری	۱. معلم ۲. حقوق معلم ۳. وظایف ما ۴. ...
درس ۱۶	۱۶. اسب طلایی	۱. امانت‌داری ۲. ...
درس ۱۵	۱۵. یک ماجرای زیبا	۱. احسان به دیگران ۲. ...
درس ۱۴	۱۴. اولین بانوی مسلمان	۱. حضرت خدیجه (س) ۲. ویژگی‌های ایشان ۳. ...
درس ۱۳	۱۳. خاله نرگس	۱. صله‌ی رحم ۲. ...
درس ۱۲	۱۲. روزی برای تمام بچه‌ها	۱. امام زمان (عج) ۲. ظهور و ویژگی‌های پس از آن ۳. ...
درس ۱۱	۱۱. اهمیت دوست و دوست‌یابی	۱. دوستی ۲. اهمیت ۳. آداب و وظایف ۴. ...
درس ۱۰	۱۰. روشن‌ترین شب	۱. مراسم اسلامی ۲. مبعث ۳. دلایل عید بودن ۴. ...
درس ۹	۹. کودک شجاع	۱. امام جواد (ع) ۲. ویژگی‌های ایشان ۳. سخاوت ۴. ...
درس ۸	۸. دیدار دوست	۱. امام رضا علیه‌السلام ۲. ویژگی‌های ایشان ۳. ...
درس ۷	۷. نماز در کوهستان	۱. تیمم ۲. شرایط صحت ۳. دلایل وجوب ۴. ...
درس ۶	۶. حرمی با دو گنبد	۱. امام موسی کاظم (ع) ۲. ویژگی‌های ایشان ۳. کظم غیظ ۴. ...
درس ۵	۵. سخنی که سه بار تکرار شد!	۱. حقوق همسایه ۲. ...
درس ۴	۴. یک نماز و ده رکوع!	۱. نماز آیات ۲. شرایط وجوب ۳. کیفیت انجام آن ۴. ...
درس ۳	۳. ما به مسجد می‌رویم	۱. مسجد ۲. نماز جماعت ۳. آداب حضور در مسجد ۴. ...
درس ۲	۲. کودکی بر آب	۱. حضرت موسی (ع) ۲. حضرت آسیه (س) ۳. یاری خداوند ۴. ...
درس ۱	۱. دانه‌ای که نمی‌خواست برود!	۱. خداوند ۲. دانایی و توانایی ۳. نیازمندی انسان به نعمت‌های الهی ۴. ...

پیوست ۴

طرح درس‌های نیمه‌ساخته
هدیه‌های آسمان چهارم دبستان

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

هدیه‌های آسمان	عنوان کتاب	نام معلم
دانه‌ای که نمی‌خواست برود!	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	پایه تحصیلی چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع فراوانز را
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع دانه‌ای و توانایی را
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع نیازمندی انسان به نعمت‌های الهی را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

هدیه‌های آسمان	عنوان کتاب	نام معلم
کودکی بر آب	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	چهارم دبستان پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع هفرت موسی (ع) را
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع هفرت آسیه (س) را
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع یاری فراوند را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره ۵:

هدیه‌های آسمان	عنوان کتاب	نام معلم
ما به مسجد می‌رویم	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	پایه تحصیلی چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

- ۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع مسیهر را
- ۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع نماز جماعت را
- ۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع آداب حضور در مسیهر را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

هدیه‌های آسمان	عنوان کتاب	نام معلم
یک نماز و ده رکوع!	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع نماز آیات را

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع شرایط وجوب را

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع کیفیت آنها آن را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

هدیه‌های آسمان	عنوان کتاب	نام معلم
سخنی که سه بار تکرار شد!	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	پایه تحصیلی چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع حقوق همسایه را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

هدیه‌های آسمان	عنوان کتاب	نام معلم
حرمی با دو گنبد	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	پایه تحصیلی چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

- انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع امام‌موسی کاتکم (ع) را
- انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع ویژگی‌های ایشان را
- انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع کظم غیظ را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

هدیه‌های آسمان	عنوان کتاب		نام معلم
نماز در کوهستان	واحد یادگیری		نام مدرسه
	تاریخ اجرا	چهارم دبستان	پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع تیمم را
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع شرایط صحت را
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع دلایل وجوب را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

هدیه‌های آسمان	عنوان کتاب		نام معلم
دیدار دوست	واحد یادگیری		نام مدرسه
	تاریخ اجرا	چهارم دبستان	پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع امام رضا علیه‌السلام را
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع ویژگی‌های ایشان را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

هدیه‌های آسمان	عنوان کتاب		نام معلم
کودک شجاع	واحد یادگیری		نام مدرسه
	تاریخ اجرا	چهارم دبستان	پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

- ۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع امام‌جواد (ع) را
- ۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع ویژگی‌های ایشان را
- ۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع سخاوت را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

هدیه‌های آسمان	عنوان کتاب	نام معلم
روشن‌ترین شب	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	پایه تحصیلی چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

- ۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع مراسم اسلامی را
- ۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع مبعث را
- ۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع دلایل عید پورن را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

هدیه‌های آسمان	عنوان کتاب	نام معلم
اهمیت دوست و دوست‌یابی	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

- ۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع دوستی را
- ۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع اهمیت را
- ۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع آداب و وظایف را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

هدیه‌های آسمان	عنوان کتاب	نام معلم
روزی برای تمام بچه‌ها	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	پایه تحصیلی چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع امام زمان (عج) را
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع ظهور و ویژگی‌های پس از آن را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

هدیه‌های آسمان	عنوان کتاب		نام معلم
خاله نرگس	واحد یادگیری		نام مدرسه
	تاریخ اجرا	چهارم دبستان	پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع صله‌ی رحم را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

هدیه‌های آسمان	عنوان کتاب	نام معلم
اولین بانوی مسلمان	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	چهارم دبستان پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع حضرت فریبه (س) را
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع ویژگی‌های ایشان را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

هدیه‌های آسمان	عنوان کتاب		نام معلم
یک ماجرای زیبا	واحد یادگیری		نام مدرسه
	تاریخ اجرا	چهارم دبستان	پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع احسان به دیگران را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

هدیه‌های آسمان	عنوان کتاب	نام معلم
اسب طلایی	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	پایه تحصیلی چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع امانت‌داری را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

هدیه‌های آسمان	عنوان کتاب	نام معلم
آقای بهاری، خانم بهاری	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع معلم را
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع حقوق معلم را
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع وظایف ما را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

هدیه‌های آسمان	عنوان کتاب	نام معلم
چشمان همیشه باز	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع ثبت و ضبط اعمال را

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع جهان آفریت را

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع گاهی فراونر را

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع نتیجه‌ی اعمال را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره ۵:

هدیه‌های آسمان	عنوان کتاب	نام معلم
خدا چون از تو ممنونم	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	پایه تحصیلی چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع تناسب عمل و نتیجه را
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع پاداش و بی‌زاری را
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع رابطه دنیا و آخرت را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

پیوست ۵

برگه مراقبت و واریسی
واحدهای یادگیری
هدیه‌های آسمان چهارم دبستان

برگه‌ی مراقبت و واری و اءه‌ای یادگیری هدیه‌های آسمان چهارم دبستان

واءد یادگیری ۴: بک نماز و ده رکوع!						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیایی			
نماز آیات						
شرایط و ءوب						
کیفیت انجام آن						
ءانش آموزان ءایب						
ءانش آموزان فاقد تکلیف						
تاریخ و امضاء			تایید معلم			
تاریخ و امضاء			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
واءد یادگیری ۵: سخنی که سه بار تکرار شد!						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیایی			
ءقوق همسایه						
ءانش آموزان ءایب						
ءانش آموزان فاقد تکلیف						
تاریخ و امضاء			تایید معلم			
تاریخ و امضاء			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
واءد یادگیری ۶: ءرمی با دو ءنء						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیایی			
امام موسی کاظم (ع)						
ویژگی‌های ایشان						
ءظم ءیظ						
ءانش آموزان ءایب						
ءانش آموزان فاقد تکلیف						
تاریخ و امضاء			تایید معلم			
تاریخ و امضاء			تایید مشاور / ناظر / مسئول			

واءد یادگیری ۱: ءانه‌ای که نمی‌ءواست بروید!						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیایی			
ءداوند						
ءانایی و ءوانایی						
نیازمندی انسان به نعمت‌های الهی						
ءانش آموزان ءایب						
ءانش آموزان فاقد تکلیف						
تاریخ و امضاء			تایید معلم			
تاریخ و امضاء			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
واءد یادگیری ۲: ءودکی بر آب						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیایی			
ءضرت موسی (ع)						
ءضرت آسیه (س)						
یاری ءداوند						
ءانش آموزان ءایب						
ءانش آموزان فاقد تکلیف						
تاریخ و امضاء			تایید معلم			
تاریخ و امضاء			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
واءد یادگیری ۳: ما به مسجد می‌رویم						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیایی			
مسجد						
نماز ءماعت						
آءاب ءضور در مسجد						
ءانش آموزان ءایب						
ءانش آموزان فاقد تکلیف						
تاریخ و امضاء			تایید معلم			
تاریخ و امضاء			تایید مشاور / ناظر / مسئول			

واحد یادگیری ۱۰: روشن ترین شب						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
مراسم اسلامی						
مبعث						
دلایل عید بودن						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معتم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۱۱: اهمیت دوست و دوست یابی						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
دوستی						
اهمیت						
آداب و وظایف						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معتم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۱۲: روزی برای تمام بچه ها						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
امام زمان (عج)						
ظهور و ویژگی های پس از آن						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معتم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۷: نماز در کوهستان						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
تیمم						
شرایط صحت						
دلایل وجوب						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معتم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۸: دیدار دوست						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
امام رضا علیه السلام						
ویژگی های ایشان						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معتم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۹: کودک شجاع						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
امام جواد (ع)						
ویژگی های ایشان						
سخاوت						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معتم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۱۷: آقای بهاری، خانم بهاری						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
معلم						
حقوق معلم						
وظایف ما						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۱۸: چشمان همیشه باز						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
ثبت و ضبط اعمال						
جهان آخرت						
آگاهی خداوند						
نتیجه‌ی اعمال						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۱۹: خدا چون از تو ممنونم						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
تناسب عمل و نتیجه						
پاداش و جزا						
رابطه‌ی دنیا و آخرت						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۱۳: خاله نرگس						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
صله‌ی رحم						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۱۴: اولین بانوی مسلمان						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
حضرت خدیجه (س)						
ویژگی‌های ایشان						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۱۵: یک ماجرای زیبا						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
احسان به دیگران						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۱۶: اسب طلایی						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
امانت‌داری						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

دستنامه طرح درس نویسی

ریاضی چهارم دبستان

مبثنی بر واحدهای یادگیری

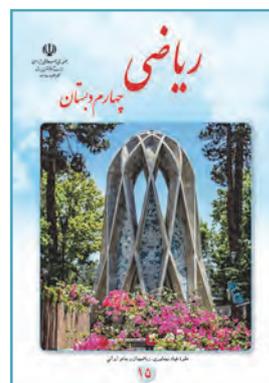
ویژه معلم

مدرسه:

نام و نام خانوادگی معلم:

پیوست‌ها

- ▶ جدول واحدهای یادگیری
- ▶ کتاب در یک نگاه
- ▶ نقشه مفهومی کتاب
- ▶ طرح درس‌های نیمه‌ساخته کتاب
- ▶ برگه مراقبت و واریسی کتاب

سخنی با معلمان

همچنان که می‌دانیم علاوه بر مهارت‌های عمومی و مهارت‌های تخصصی معلمان، مجموعه‌ای از مهارت‌های پیشه و شغل معلمی وجود دارند که به آن‌ها مهارت‌های حرفه‌ای گفته می‌شود. از میان خیل عظیم این مهارت‌ها که عموماً در قالب دوره‌های آموزشی ضمن خدمت ارائه می‌گردد، مهارت‌های سه‌گانه حرفه‌ای معلمان شامل **مهارت طرح درس‌نویسی، مهارت تدریس و مهارت ارزشیابی** برای طراحی آموزشی لازم است. به طور ساده می‌توان طراحی آموزشی کلاس درس را در تصویر زیر مشاهده کرد:

معلمان به عنوان محور آموزش در مدرسه و طراح آموزشی کلاس درس همواره کتاب درسی را به عنوان طرح و برنامه رسمی خود در کلاس درس به آموزش می‌گیرند. اما نکته اساسی این است که کتاب درسی دارای چه اهداف آموزشی می‌باشد؟ یکی از نیازهای معلمان به منظور طراحی طرح درس خود، آشنایی با اهداف آموزشی کتاب درسی است. یک معلم نیاز دارد بداند:

اهداف قصد شده کتاب درسی چیست؟

تا بتواند متناسب به کمیت و کیفیت اهداف قصد شده کتاب درسی طراحی آموزشی خود را برای یک سال تحصیلی برنامه‌ریزی کرده و فرایند تدریس خود را متناسب با هر هدف، انتخاب و پس از تدریس آن را ارزشیابی نماید. لذا دستنامه‌ای به جهت پاسخ به این سوال تهیه شده است که معلمان با آن بتوانند علاوه بر مشاهده نقشه مفهومی کتاب درسی و عناوین آن با مفهوم دیگری با عنوان **"واحدهای یادگیری"**، جلسات آموزشی کلاس خود را طراحی و متناسب با **"موضوعات یادگیری"** اهداف آموزشی خود را در **"طرح درس‌های نیمه ساخته"** تکمیل و تولید نمایند. این دستنامه با اهداف زیر تدوین گردیده است.

- آشنایی با اهداف آموزشی کتاب‌های درسی در قالب واحدهای یادگیری
 - آشنایی با نقشه مفهومی عناوین یادگیری، واحدهای یادگیری و موضوعات یادگیری کتاب‌های درسی
 - آشنایی با طرح درس‌نویسی بر اساس طرح درس‌های نیمه ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری با ارائه "موضوعات یادگیری"
- پیشنهاد می‌شود معلمان در طول تابستان با به کارگیری این دستنامه و شرکت در دوره‌های آموزشی ضمن خدمت "راهنمای عملی نگارش طرح درس" (در سامانه مدارس یادگیرنده مرآت به نشانی ltms.ir)، طرح درس‌های خود را بر اساس واحدهای یادگیری به منظور اجرای آن در طول سال تحصیلی متناسب با "اهداف قصد شده" طراحی نمایند.

پس از طراحی و برنامه‌ریزی "اهداف آموزشی قصد شده" در طرح درس و اجرای آن در طول سال تحصیلی در کلاس درس، ارزشیابی میزان تحقق آن‌ها لازم و ضروری می‌باشد و سوال اساسی در این رابطه مطرح می‌شود:

«چقدر از اهداف قصد شده کتاب‌های درسی، در کلاس درس تحقق یافته است؟»

یا به عبارتی هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟ و یا چقدر از واحدهای یادگیری قصد شده هر کتاب درسی به آموزش گرفته شده است؟ در واقع ارزشیابی، بخشی از فرایند آموزش تلقی می‌گردد، به این معنا که ارزشیابی در جریان آموزش جاری است. در راستای پشتیبانی از مدارس در پاسخگویی به این سوال، خدمات ارزشیابی زیر ارائه می‌گردد:

- **اپلیکیشن:** به منظور خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری؛
 - **آزمون هماهنگ:** به منظور ارزشیابی عملکرد در یک دوره آموزشی مبتنی بر واحدهای یادگیری؛
 - **بسته ارزشیابی تشریحی:** به منظور ارزشیابی همه سطوح یادگیری مبتنی بر واحدهای یادگیری.
- ارائه بازخورد مؤثر همراه با بازآموزی هدفمند از اهمیت ویژه‌ای در ارزشیابی‌های آموزشی برخوردار است. درگیر کردن مؤثر دانش‌آموزان در فرایند یادگیری، توانا کردن دانش‌آموزان در ارزیابی از خود، آگاه کردن معلمان از وضعیت آموزشی کلاس درس متناسب با هر واحد یادگیری و ... همه به ارتقای آموزش در کلاس درس یاری می‌رساند. در این راستا پس از اجرای ارزشیابی‌ها، **کارپوشه الکترونیکی** به منظور تجمیع نتایج آزمون‌ها با قابلیت دسترسی طبقه‌بندی شده با ویژگی‌های زیر ارائه می‌گردد:

- ارائه میزان تسلط در هر واحد یادگیری به ازای خودارزیابی‌ها در اپلیکیشن و سؤال‌های آن واحد یادگیری در آزمون هماهنگ
- قابلیت مشاهده سوال و پاسخ تشریحی خودارزیابی‌ها و آزمون‌های هماهنگ به ازای هر واحد یادگیری
- ارائه پاسخ ویدیویی آموزشی برای سوال‌های پیشرفته آزمون به منظور بازآموزی هدفمند
- امکان مقایسه عملکرد هر دانش‌آموز با خود در هر واحد یادگیری و در طول سال تحصیلی
- ارائه گزارش‌های توصیفی به منظور بازخورد هدفمند
- امکان ذخیره نتایج عملکرد به ازای هر واحد یادگیری در سنوات مختلف

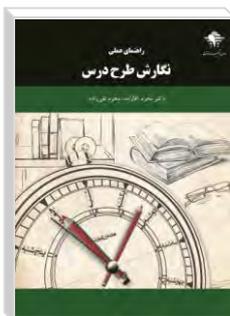
طرح درس مبتنی بر واحدهای یادگیری

همچنان که می‌دانیم در یک طبقه‌بندی کلی، مهارت‌هایی که معلمان به جهت توسعه شغلی به آن احتیاج دارند، در سه گروه مهارت‌های عمومی، مهارت‌های تخصصی و مهارت‌های حرفه‌ای طبقه‌بندی می‌شوند.

معلمان می‌توانند برای توسعه مهارت‌های حرفه‌ای خود اعم از مهارت‌های بدو خدمت، درس‌پژوهی، اقدام پژوهی، روان‌شناسی تربیتی و ... به سایت مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مراجعه نمایند. در این مجلد تلاش شده تا معلمان را در طراحی آموزشی کلاس درس، یاری رسانیم.

اگر کوچک‌ترین واحد محتوای آموزشی کتاب درسی را که می‌بایست توسط دانش‌آموز فراگرفته شود را واحد یادگیری بنامیم؛ معلم می‌تواند برای هر واحد یادگیری طرح درس بنویسد، آن را تدریس کند و با ارزشیابی آن می‌تواند به طور مستمر به این سوال اساسی پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است» و با بازخورد موثر به بهبود مستمر آن یاری رساند.

فرایند یاددهی - یادگیری تحت عنوان طراحی آموزشی انجام می‌پذیرد که قسمتی از آن در کلاس درس، قسمتی از آن در خانه و حتی محیط‌های دیگر توسط دانش‌آموز انجام می‌گردد و معلم به عنوان طراح این فرایند به ابزارهایی احتیاج دارد تا هم در فرایند یادگیری، دانش‌آموزان را یاری کند و هم خود از میزان تحقق اهداف قصد شده در طرح درس مطمئن گردد و مدرسه را مطمئن سازد که اهداف کتاب درسی در درس مربوطه محقق شده است.

طرح درس، سندی است که اجزای مختلف فرایند آموزشی برای مشارکت دانش‌آموز به منظور دستیابی به اهداف یک سال تحصیلی را ترسیم می‌کند. در یک طرح درس مجموعه فعالیت‌هایی که معلم از پیش برای رسیدن به یک یا چند هدف آموزشی ویژه تدارک می‌بیند، پیش‌بینی و تنظیم شده است و معلم با کمک طرح درس می‌تواند فعالیت‌های ضروری آموزشی را به ترتیب و در مراحل و زمان‌های مشخص و به شیوه‌ای منطقی پیش ببرد. برای این‌که بتوانید از این مجموعه به نحو احسن استفاده کنید، پیشنهاد می‌شود که دوره ضمن خدمت «راهنمای عملی نگارش طرح

درس» را در سایت موسسه مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مشاهده نمایید و یا از کتاب «راهنمای عملی نگارش طرح درس» استفاده کنید. در این دوره ۱۰ الی ۱۲ ساختار پیشنهاد شده است. یکی از ساختارهای عمومی و همگانی که معمولاً معلمان استفاده می‌کنند، ساختار «طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری» است. در مجلد پیش رو، مجموعه‌ی حداقلی و نیمه‌ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری به منظور تدوین طرح درس ارائه شده است.

در طرح درس‌های نیمه ساخته، یک معلم باید به این سؤال پاسخ بدهد که: برای آموزش یک واحد یادگیری، چه چیزی را به عنوان تیم استفاده کند؟ (نوع فعالیتی را که مد نظر معلم برای ایجاد انگیزه یعنی گرم کردن کلاس درس تیم گفته می‌شود). عنصر ثابت همه ساختارهای طرح درس، مفهومی است تحت عنوان «هدف». یک معلم زمانی که بتواند اهداف یک واحد یادگیری را بنویسد می‌تواند به راحتی برای آن نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه، روش تدریس، روش ارزشیابی، مواد و وسایل مورد نیاز را به دست آورد.

یک جمله هدفی معمولاً سه بخش دارد: **شرایط، عملکرد و معیار**.

برای مثال، شما باید یک جمله هدفی را این گونه بنویسید: انتظار می‌رود دانش آموز بعد از خواندن این کتاب، دانش آموز بعد از خواندن این مطلب، دانش آموز بعد از تمرین این موضوع، دانش آموز بعد از دیدن این فیلم، دانش آموز بعد از انجام مباحثه، دانش آموز بعد از خلاصه نویسی، این‌ها شرایط است. بعد از چه شرایطی؟ معمولاً رایج‌ترین حالتی را که یک معلم استفاده می‌کند، «انتظار می‌رود بعد از پایان این کلاس» است.

معیار یعنی در چه سطحی است. در چه سطحی را معمولاً با فعل نشان می‌دهند: بخواند، بداند، ببرد، بدود، ایمان بیاورد، اعتقاد داشته باشد، باور کند. می‌توانید در حیطه جانشین، در حیطه مهارتی یا در حیطه نگرشی اینها را طبقه‌بندی کنید. انتظار می‌رود دانش آموز بعد از این شرایط، عملکردی را در چه سطحی داشته باشد.

نکته آخر که حتماً بایستی مد نظر داشته باشید، نوع فعل جمله هدفی شماست که مشخص می‌کند نوع هدف شما نگرش دانش آموز مد نظر است، شناخت دانش آموز مد نظر است، یا این که مهارت دانش آموز مد نظر است. به عبارت دیگر، نوع فعل شما نوع هدف سه‌گانه شما را مشخص می‌کند. اگر فعل شناختی به کار ببرید با شناخت دانش آموز کار دارید، اگر فعل نگرشی به کار ببرید با نگرش دانش آموز کار دارید. اگر فعل مهارتی به کار ببرید با مهارت دانش آموز کار دارید. وقتی می‌گویید بدانند، شناخت است. وقتی می‌گویید ببرد، بُرد، مهارت است. وقتی می‌گویید اعتراض کند، مقایسه کند، باور کند، نگرش است.

واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی و انواع ارزشیابی‌ها

ارزشیابی میزان اجرای طرح درس به معنای میزان تحقق یادگیری دانش‌آموزان می‌باشد. به عبارت دیگر، اجرای گام به گام طرح درس حول محور اهداف واحدهای یادگیری هر درس می‌چرخد و یک معلم توانمند باید به این سؤال بسیار مهم پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟».

ارزشیابی، آخرین حلقه از زنجیره‌ی طراحی آموزشی معلم است و تکمیل‌کننده سایر فعالیت‌های مرتبط به حساب می‌آید. در این مرحله معلم به کمک روش‌ها و فنون مختلف به سنجش^۱ فرایندهای یادگیری دانش‌آموزان اقدام می‌کند و با توجه به نتایج حاصله درباره‌ی کم و کیف پیشرفت آنان در یادگیری و توفیق خود در آموزش به داوری می‌پردازد. دسته‌بندی انواع ارزشیابی‌ها عبارتند از:

ارزشیابی با توجه به ملاک مورد استفاده: معروف‌ترین تقسیم‌بندی برای ارزشیابی‌های آموزشی تقسیم‌بندی آن‌ها به ارزشیابی وابسته به ملاک و ارزشیابی وابسته به هنجار است.

- ارزشیابی وابسته به ملاک: در این ارزشیابی که ارزشیابی ملاکی نامیده می‌شود، معیار یا ملاک ارزشیابی از پیش تعیین می‌شود و عملکرد دانش‌آموز با توجه به آن ملاک مورد قضاوت قرار می‌گیرد. این نوع ارزشیابی تعیین می‌کند که آیا دانش‌آموزان مطالب و هدف‌های یک واحد یادگیری را که قرار بوده است بیاموزند، به چه میزان آموخته‌اند.
- ارزشیابی وابسته به هنجار: این نوع ارزشیابی به جای یک ملاک مطلق از پیش تعیین شده بر نوعی ملاک نسبی وابسته است. در این نوع ارزشیابی می‌توان تعیین کرد که پیشرفت یک دانش‌آموز نسبت به دانش‌آموزان دیگر یا یک کلاس درس نسبت به کلاس دیگر چه وضعی دارد.

ارزشیابی با توجه به زمان و هدف استفاده: ارزشیابی‌های آموزشی را با توجه به زمان و هدف استفاده به چهار دسته ارزشیابی‌های آغازین، تکوینی، تشخیصی و تراکمی تقسیم می‌کنند:

- ارزشیابی آغازین: نخستین ارزشیابی که پیش از انجام فعالیت‌های آموزشی به اجرا درمی‌آید، ارزشیابی آغازین یا سنجش آغازین نامیده می‌شود.
- ارزشیابی تکوینی: هدف از کاربرد ارزشیابی تکوینی در رابطه با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، آگاهی یافتن از میزان و نحوه‌ی یادگیری آنان برای تعیین نقاط قوت و ضعف یادگیری و نیز، تشخیص مشکلات روش آموزش معلم در رابطه با هدف‌های آموزشی است.

^۱ سنجش یک اصطلاح کلی است و به صورت فرایندی تعریف می‌شود که برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز تصمیم‌گیری درباره‌ی دانش‌آموزان، برنامه‌های درسی و سیاست‌های آموزشی مورد استفاده قرار می‌گیرد

- ارزشیابی تشخیصی: این ارزشیابی با هدف تشخیص مشکلات یادگیری دانش‌آموزان به کار می‌رود و زمانی مورد استفاده قرار می‌گیرد که معلم با مشکلات مبرم و مکرری در یک یا چند دانش‌آموز روبه‌رو می‌شود، که با روش‌های اصلاحی معمول ارزشیابی تکوینی قابل رفع نیست.
- ارزشیابی تراکمی: در ارزشیابی تراکمی^۱ تمام آموخته‌های دانش‌آموزان در طول یک دوره‌ی آموزشی ارزشیابی می‌شوند و هدف آن، نمره دادن به دانش‌آموزان و قضاوت درباره‌ی اثربخشی طراحی آموزشی و مقایسه‌ی برنامه‌های مختلف درسی با یکدیگر است.

ارزشیابی با توجه به ارزشیابان: ارزشیابی درونی^۲ و ارزشیابی بیرونی^۳ دو نوع ارزشیابی آموزشی دیگر است. منظور از ارزشیابی درونی، این است که بر اساس آزمون درون‌مدرسه‌ای (معلم ساخته) انجام گیرد و منظور از ارزشیابی بیرونی، ارزشیابی توسط موسسه‌های آموزشی بیرونیست که آزمون آن‌ها به صورت هماهنگ بین مدارس برگزار می‌گردد. هر دو نوع ارزشیابی درونی و بیرونی ضروری هستند. چرا که مدرسه همواره می‌بایست به دو پرسش زیر پاسخ دهد:

۱. هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟

۲. در مقایسه با سایر مدارس، وضع ما چگونه است؟

ارزشیابی با استفاده از کارپوشه: بنا به تعریف، کارپوشه^۴ «به مجموعه‌ای از فعالیت‌های یادگیرنده گفته می‌شود که نشان‌دهنده‌ی کوشش، پیشرفت و موفقیت تحصیلی او در یک واحد یادگیری است». با استفاده از کارپوشه هم می‌توان ارزشیابی تکوینی به عمل آورد و هم تراکمی. قبلاً توضیح دادیم که ارزشیابی تکوینی یا سنجش تکوینی در جریان آموزش معلم و یادگیری دانش‌آموزان صورت می‌گیرد و هدف آن کمک به تکوین یا شکل‌گیری یادگیری دانش‌آموزان و رفع نواقص روش آموزشی معلم است. در مقابل، ارزشیابی تراکمی یا سنجش تراکمی (دوره‌ای) به عنوان وسیله‌ای برای تعیین آموخته‌های متراکم شده یا جمع شده‌ی دانش‌آموزان در طول یک مدت معین تحصیلی به کار می‌رود. از فناوری الکترونیکی می‌توان برای سازمان دادن، ذخیره کردن، و ارائه دادن کارپوشه‌های دانش‌آموزی استفاده کرد. که به اصطلاح به آن، کارپوشه‌ی الکترونیکی^۵ گفته می‌شود.

^۱ summative evaluation

^۲ internal evaluation

^۳ external evaluation

^۴ portfolio (در اصطلاح لغوی، این کلمه به یک کیف چرمی پهن گفته می‌شود که برای حمل برگه‌های کاغذ، صفحات پیش‌نویس یک نمایش‌نامه، یا مجموعه نقاشی‌های یک فرد به کار می‌رود. این اصطلاح از آنجا در آموزش به عنوان یک روش به کار رفته که در آن دانش‌آموز مجموعه‌ای از کارهای خود را که در طول یک سال یا نیمسال تحصیلی انجام داده است، معمولاً در داخل یک پوشه، برای نشان دادن توانایی‌اش به معلم یا ارزشیاب ارائه می‌دهد.)

^۵ electronic portfolio

واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی، اپلیکیشن خودارزیابی و آزمون هماهنگ

معلمان با انواع ارزشیابی‌های مذکور از وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان کسب اطلاع می‌نمایند. اما آنچه مهم است، این است که اولاً اطلاعات فراهم شده با دقت کافی و صحت قابل اعتماد و متناسب با واحدهای یادگیری تهیه شده باشد؛ ثانیاً سریع و روزآمد باشد. در این راستا مرآت با ارائه خدمات زیر بنا دارد معلمان را در جریان میزان تحقق اهداف آموزشی هر واحد یادگیری قرار دهد.

خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری توسط اپلیکیشن^۱

اپلیکیشن بستری است که دانش‌آموزان می‌توانند برای ایجاد موقعیت یادگیری اقدام به شخصی سازی یادگیری بر اساس واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی نمایند.

ویژگی‌های اپلیکیشن عبارتند از:

- انجام خودارزیابی‌های مستمر و روزانه با قابلیت مشاهده میزان تسلط در هر واحد یادگیری و ثبت نتایج در کارپوشه
- بازآموزی هدفمند دانش‌آموزان پس از انجام خودارزیابی از طریق مشاهده پاسخنامه تشریحی و فیلم‌های آموزشی و بررسی خطاهای یادگیری در هر سوال (این سرویس برای مدارس عضو رایگان است)
- امکان ثبت برنامه مطالعاتی روزانه در هر واحد یادگیری به همراه پیشنهاد مطالعاتی هوشمند
- ایجاد کارپوشه الکترونیکی شخصی از وضعیت پیشرفت و میزان تسلط دانش‌آموز در هر واحد یادگیری با دسترسی طبقه‌بندی شده در کارپوشه مدرسه به منظور ارزشیابی مستمر عملکرد آموزشی دانش‌آموزان
- دارای تأییدیه از سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش

ارزشیابی عملکرد یک دوره آموزشی با آزمون هماهنگ

آزمون‌های هماهنگ مدارس با هدف رصد میزان تحقق اهداف واحدهای یادگیری متناسب با برنامه آموزشی، طراحی شده است. دانش‌آموزان می‌توانند در این آزمون‌ها هم به صورت حضوری و هم از طریق اپلیکیشن به صورت آنلاین شرکت نمایند. ویژگی‌های برجسته این آزمون‌ها به شرح زیر است:

- گام‌های آزمون متناسب با برنامه مدرسه و واحدهای یادگیری
- طراحی سوالات آزمون متناسب با اهداف کتاب درسی^۱

۱ جهت نصب اپلیکیشن بر روی تلفن همراه می‌توانید عبارت «مرآت» را در google play (ویژه اندروید) یا اناردونی (ویژه ios) جستجو و نصب نمایید.

- ارزشیابی از حیطه‌های شناختی
- هماهنگی با طرح درس معلم
- آسیب‌سنجی و بازخوردگیری دقیق برای معلمان
- تشکیل کارپوشه بر اساس واحدهای یادگیری
- ارائه گزارش بر اساس واحدهای یادگیری به منظور رصد تحقق اهداف آموزشی
- ارائه گزارش‌های نوشتاری
- ارائه تقدیرنامه برای تشویق

ایجاد کارپوشه عملکرد آموزشی برای بازخورد مؤثر و بازآموزی هدفمند

تجمیع اطلاعات آموزشی دانش آموز برای معلمان به منظور رصد میزان تحقق اهداف آموزشی طرح درس خود بسیار پراهمیت می‌باشد. بدیهی است زمان زیادی از معلمان به جمع آوری و طبقه‌بندی اطلاعات آموزشی می‌گذرد تا بتوانند یک ارزشیابی آموزشی برای برنامه و فعالیت بعدی خود داشته باشند. بدین منظور کارپوشه الکترونیکی از تجمیع اطلاعات داینامیک فعالیت‌های آموزشی دانش آموز (در اپلیکیشن و آزمون‌های هماهنگ) ایجاد شده است. معلمان می‌توانند از طریق نام کاربری و رمز عبور اختصاصی خود به آن دسترسی داشته باشند.

^۱ در آزمون‌های شبیه ساز کنکور پایه‌های دهم و یازدهم و آزمون‌های پایه دوازدهم، علاوه بر اهداف کتاب درسی، رویکرد طراحی سوالات کنکور سراسری با هدف موفقیت دانش‌آموزان مدنظر بوده است.

کتاب ریاضی پایه چهارم دبستان در یک نگاه

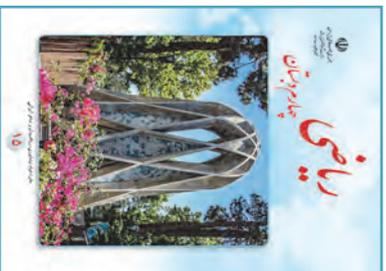
در آموزش این کتاب ساحت‌ها و اهداف پایه را مدنظر قرار دهیم.

اهداف دوره تحصیلی

۱. درک وجه استلالی و عقلانی معارف دینی، در مواجهه با پرسش‌ها و مسائل، پاسخ‌های عقلی‌کننده‌ای را با نکتی بر منابع و شواهد دینی ارائه کند و تأثیر آن را مورد ارزیابی قرار دهد.	ساحت تعلیم و تربیت				
۲. با الگوگیری از سوره پیموایان دینی، نقش ایشان را در احیای دین و ترمیم آینده بشریت (جامعه عدل مهدوی، عدالت‌خواهی، ظلم‌ستیزی، صلح‌جویی، عدلی و آدابی) تبیین کند و دلالت‌های آن را در موقعیت‌های مختلف زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.	اعتقادی، عبادی و اخلاقی				
۳. با تأیید به ظرفیت‌های قرآن و جاودانگی دین اسلام (جامعیت، ثبات، سازگاری با فطرت، پویایی نسبت به نیازهای حال و آینده) قادر است از آن برای حل نمونه‌ای از مسائل دنیایی امروز استفاده کند.					
۱. با مطالعه آثار و مسائل حوزه هنر (رابطه هنر با فناوری، اقتصاد فرهنگ، اخلاق ...) آن‌ها را بر اساس اصول زیبایی‌شناسی و ارزشی، نقد و تأثیر آن را بر خود و جامعه ارزیابی کند.	زیبایی‌شناسی و هنری				
۲. با الگوگیری قدرت تحلیل ذوق هنری، اثری فرهنگی هنری را خلق کند و آن را بر اساس معیارهای زیبایی‌شناسی مورد ارزیابی قرار دهد.					
۳. با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول ارزشی و زیبایی‌شناسی، نقش هنر را به عنوان زبان مشترک میان انسان‌ها در سبتر زمان و مکان تبیین نماید.	زیستی و دینی				
۱. عوامل فرهنگی اجتماعی، اقتصادی و سیاسی تأثیرگذار بر سلامت و توانایی جسمانی، روانی، اجتماعی و معنوی خود را شناسایی کند و با به کارگیری راهبردهای زندگی شایسته، به الگوی رفتاری پایداری دست یابد.	زیستی و دینی				
۲. با مشارکت در طرح‌ها و برنامه‌های بهبود سبک زندگی، تفریحات سالم، تربیت‌بندی و ورزش، سالم‌سازی محیط زیست و عام‌المنفعه مسئولیت‌های خویش را نسبت به حفظ آفریده‌های خداوند و سلامت خود، خانواده و جامعه انجام دهد و میزان تأثیرگذاری آن را ارزیابی کند.	علمی و فناورانه				
۳. با بهره‌گیری از سواد فناوری و بررسی وضعیت آینده / تحولات علمی و فناوری، ایده خود را در قالب یک طرح یا محصول ارائه کند.	علمی و فناورانه				
۱. با شناسایی حقوق و مسئولیت‌های خود در زندگی اجتماعی - سیاسی، مسائل جامعه (مشکلات و آسیب‌های اجتماعی، زیست‌محیطی و ...) را شناسایی کند و وظایف خود را برای حل آن‌ها در راستای حفظ امنیت و منافع ملی، وحدت و انسجام اجتماعی انجام دهد.	اجتماعی و سیاسی				
۲. با بهره‌گیری از شیوه کنش اقتضایی در تعاملات اجتماعی - سیاسی، مهارت گفتگو و مشارکت سازنده در فعالیت‌های جمعی و مدیریت مشارکتی را تجربه کند.					
۳. با تحلیل سازوکارهای تکوینی، تدریس و تثبیر زندگی اجتماعی - سیاسی، موقعیت مکانی / زمانی را انتخاب کند و وظایف و مسئولیت‌های اجتماعی - سیاسی مترتب بر آن را در سطح خانوادگی، محلی، ملی و بین‌المللی انجام دهد.	اجتماعی و سیاسی				
۴. با تحلیل و ارزیابی روندهای تمدن ایرانی - اسلامی و سیر تحول آن، روش‌هایی را برای صیانت و گسترش این فرهنگ و تعامل مین فرهنگی در سطح محلی، ملی و بین‌المللی پیشنهاد کند.	اقتصادی و حرفه‌ای				
۱. با درک ابهام و روند شکل‌گیری مسائل و تحولات اقتصادی در فضای واقعی و مجازی، الگوی رفتار اقتصادی خود، خانواده و جامعه را بررسی کند و روش‌هایی برای تثبیر معاش حلال به کار گیرد.					
۲. با شناسایی تحولات عرضه و تقاضای کالا و سرمایه‌گذاری، صلاحیت‌های حرفه‌ای خود را ارزیابی و برای کسب و کار و نقش آفرینی اقتصادی در آینده برنامه‌ریزی کند.					
۳. با شناخت عمومی از بخش‌ها و سیاست‌های کلان اقتصادی و درک رفتارهای مثبت و منفی بازیگران اقتصادی در سطح ملی و فراملی تأثیر آن را بر مسائل اقتصادی جامعه تحلیل کند.					
📌 جایگاه این کتاب را در حوزه‌های تربیت و یادگیری برنامه درسی ملی بدانیم.					
۱. حکمت و معارف اسلامی	۲. قرآن و عربی	۳. زبان و ادبیات فارسی	۴. فرهنگ و هنر	۵. سلامت و تربیت بدنی	۶. کار و فن آوری
۷. علوم انسانی و مطالعات اجتماعی	۸. ریاضیات	۹. علوم تجربی	۱۰. زبان‌های خارجی	۱۱. ادب و مهارت‌های زندگی و بین‌المللی	۱۲. یوم برنامه ویژه مدرسه)

📌 با مشخصات کتی این کتاب آشنا شویم.

۱	عنوان یادگیری (فصل)	۷
۲	واحد یادگیری (درس)	۲۵
۳	موضوع یادگیری	۱۱۷
۴	تعداد صفحه	۱۵۴
۵	پیش‌نیاز	ریاضی سوم دبستان
۶	عناصر هر واحد یادگیری	کار در کلاس - فعالیت - تمرین

آمار و احتمال

- ۲۵. احتمال
- ۱. مفهوم شانس و احتمال ۲. حالت‌های احتمال ۳. احتمال تجربی ۴. احتمال ریاضی ۵. ...
- ۲۴. نمودار خط شکسته
- ۱. نمودار ستونی ۲. نمودار خط شکسته ۳. نمودار دایره‌ای ۴. روند کاهش و افزایش ۵. ...
- ۲۳. حل مسئله
- ۱. مسئله‌ی ساده‌تر ۲. حدس و آزمایش ۳. احتمال ۴. جدول داده‌ها ۵. ...

شکل‌های هندسی

- ۲۲. محیط و مساحت
- ۱. مساحت ۲. واحد سطح ۳. محیط ۴. ...
- ۲۱. مساحت متوازی‌الاضلاع و مثلث
- ۱. ارتفاع ۲. مثلث ۳. متوازی‌الاضلاع ۴. ...
- ۲۰. چهارضلعی‌ها
- ۱. دوزنقه ۲. مستطیل ۳. مربع ۴. متوازی‌الاضلاع ۵. قطر ۶. زاویه‌های مساوی ۷. ضلع مساوی ۸. خط‌کش ۹. گونیا ۱۰. نقاله ۱۱. ...
- ۲۹. عمود- موازی
- ۱. رسم زاویه‌ی عمود-خطوط موازی و زاویه‌های مساوی ۲. گونیا ۳. ...
- ۲۸. حل مسئله
- ۱. حدس و آزمایش ۲. روش نمادین ۳. صفحه‌ی نقطه‌ای ۴. زاویه‌ی عمود ۵. ...

عدد مخلوط و عدد اعشاری

- ۲۷. ارزش مکانی عددهای اعشاری
- ۱. لیتر ۲. متر ۳. ارزش مکانی اعشار ۴. مقایسه‌ی اعشار ۵. محور ۶. جمع و تفریق اعشاری ۷. تقریب ۸. ...
- ۲۶. جمع و تفریق اعشاری
- ۱. محور ۲. جمع و تفریق اعشاری ۳. مقایسه ۴. اعشار ۵. مفهوم چند برابری ۶. ...
- ۲۵. عدد اعشاری
- ۱. عدد مخلوط ۲. تبدیل واحد ۳. عدد اعشاری ۴. گسترده‌نویسی ۵. سانتی‌متر ۶. میلی‌متر ۷. ...
- ۲۴. عدد مخلوط
- ۱. عدد مخلوط ۲. تقریب ۳. گنجایش ۴. ...
- ۲۳. حل مسئله
- ۱. رسم شکل ۲. حل مسئله‌ی ساده‌تر ۳. ...

اندازه‌گیری

- ۲۲. اندازه‌گیری طول
- ۱. واحدهای طول ۲. طول ضلع‌ها ۳. ...
- ۲۱. اندازه‌گیری زمان
- ۱. تخمین زمان ۲. ساعت ۳. ...
- ۲۰. اندازه‌گیری زاویه
- ۱. نقاله ۲. مثلث متساوی‌الساقین ۳. مثلث متساوی‌الاضلاع ۴. ...
- ۱۹. زاویه
- ۱. زاویه ۲. زاویه‌ی تند ۳. زاویه‌ی قائمه ۴. زاویه‌ی باز ۵. ...
- ۱۸. حل مسئله
- ۱. الگوسازی ۲. زیر مسئله ۳. ...

ضرب و تقسیم

- ۱۷. تقسیم بر عددهای دورقمی
- ۱. رسم شکل ۲. تقریب ۳. خلاصه‌نویسی ۴. تقسیم ۵. ...
- ۱۶. تقسیم بر عددهای یک‌رقمی
- ۱. تقسیم ۲. رسم شکل ۳. مسئله ۴. ...
- ۱۵. تقسیم و بخش‌پذیری
- ۱. تقسیم ۲. باقی‌مانده ۳. مقسوم ۴. مقسوم‌علیه ۵. خارج‌قسمت ۶. محور ۷. بخش‌پذیری ۸. ...
- ۱۴. محاسبه‌های تقریبی
- ۱. تقریب اعداد ۲. خطا ۳. ...
- ۱۳. محاسبه حاصل ضرب
- ۱. محاسبه‌ی ضرب ۲. خاصیت‌های ضرب ۳. ضرب اعداد ۴. ...
- ۱۲. ضرب دو عدد دورقمی
- ۱. گسترده‌نویسی ۲. ضرب دو رقمی در دو رقمی ۳. ...

کسر

- ۱۱. حل مسئله
- ۱. الگوسازی ۲. حذف حالت نامطلوب ۳. ...
- ۱۰. ضرب عدد در کسر
- ۱. ضرب عدد در کسر ۲. محور ۳. ثلث ۴. ربع ۵. خمس ۶. نیم ۷. ...
- ۹. تساوی کسرها
- ۱. رسم شکل ۲. کسر مساوی ۳. ...
- ۸. جمع و تفریق
- ۱. جمع و تفریق کسر ۲. ...
- ۷. شناخت کسرها
- ۱. کسر ۲. عدد مخلوط ۳. ...
- ۶. حل مسئله
- ۱. رسم شکل ۲. ...

اعداد و الگوها

- ۵. معرفی میلیون
- ۱. میلیون ۲. ارزش پول ۳. تقریب ۴. ارزش مکانی ۵. ...
- ۴. ماشین ورودی- خروجی
- ۱. ماشین ورودی و خروجی ۲. ...
- ۳. الگوها
- ۱. الگویابی ۲. الگوی چند مرحله‌ای ۳. ...
- ۲. عددنویسی
- ۱. ارزش مکانی ده هزار ۲. صد هزار ۳. تقریب ۴. جایگاه رقم ۵. ...
- ۱. حل مسئله
- ۱. الگویابی ۲. ...

پیوست ۴

طرح درس‌های نیمه‌ساخته
ریاضی چهارم دبستان

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	ریاضی
نام مدرسه	واحد یادگیری	حل مسئله
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظاری رود دانش آموزان بعد از موضوع الگویابی را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	ریاضی
نام مدرسه	واحد یادگیری	عددنویسی
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع ارزش مکانی ده هزار را
۲. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع صد هزار را
۳. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع تقریب را
۴. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع پایگاه رقم را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	ریاضی
نام مدرسه	واحد یادگیری	الگوها
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع الگوی را
۲. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع الگوی چند مرحله ای را

۳. روش / روش های تدریس

۴. روش های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	ریاضی
نام مدرسه	واحد یادگیری	ماشین ورودی - خروجی
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع ماشین ورودی و خروجی را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	ریاضی
نام مدرسه	واحد یادگیری	معرفی میلیون
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع میلیون را
۲. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع ارزش پول را
۳. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع تقریب را
۴. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع ارزش مکانی را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	ریاضی
نام مدرسه	واحد یادگیری	حل مسئله
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع رسم شکل را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	ریاضی
نام مدرسه	واحد یادگیری	شناخت کسرها
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع کسر را
۲. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع عدد مخلوط را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

ریاضی	عنوان کتاب		نام معلم
جمع و تفریق	واحد یادگیری		نام مدرسه
	تاریخ اجرا	چهارم دبستان	پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع جمع و تفریق کسر را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	ریاضی
نام مدرسه	واحد یادگیری	تساوی کسرها
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع رسم شکل را
۲. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع کسر مساوی را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	ریاضی
نام مدرسه	واحد یادگیری	ضرب عدد در کسر
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع ضرب عدد در کسر را
۲. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع محور را
۳. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع ثلث را
۴. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع ربع را
۵. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع قفس را
۶. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع نیم را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	ریاضی
نام مدرسه	واحد یادگیری	حل مسئله
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع الگوسازی را
۲. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع مرفف حالت نامطلوب را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	ریاضی
نام مدرسه	واحد یادگیری	ضرب دو عدد دورقمی
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع گسترده نویسی را
۲. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع ضرب دو رقمی در دو رقمی را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	ریاضی
نام مدرسه	واحد یادگیری	محاسبه حاصل ضرب
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع محاسبه ضرب را
۲. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع قاصیت‌های ضرب را
۳. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع ضرب اعداد را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	ریاضی
نام مدرسه	واحد یادگیری	محاسبه‌های تقریبی
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع تقریب اعداد را
۲. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع فضا را

۳. روش/ روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	ریاضی
نام مدرسه	واحد یادگیری	تقسیم و بخش پذیری
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع تقسیم را
۲. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع باقی مانده را
۳. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع مقسوم را
۴. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع مقسوم علیه را
۵. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع خارج قسمت را
۶. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع محور را
۷. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع بخش پذیری را

۳. روش / روش های تدریس

۴. روش های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	ریاضی
نام مدرسه	واحد یادگیری	تقسیم بر عددهای یک‌رقمی
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع تقسیم را
۲. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع رسم شکل را
۳. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع مسئله را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	ریاضی
نام مدرسه	واحد یادگیری	تقسیم بر عددهای دورقمی
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع رسم شکل را
۲. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع تقریب را
۳. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع فاصله‌نویسی را
۴. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع تقسیم را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	ریاضی
نام مدرسه	واحد یادگیری	حل مسئله
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع الگوسازی را
۲. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع زیرمسئله را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	ریاضی
نام مدرسه	واحد یادگیری	زاویه
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع زاویه را
۲. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع زاویه تند را
۳. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع زاویه قائمه را
۴. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع زاویه باز را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	ریاضی
نام مدرسه	واحد یادگیری	اندازه‌گیری زاویه
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع مقاله را
۲. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع مثلث متساوی الساقین را
۳. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع مثلث متساوی الاضلاع را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	ریاضی
نام مدرسه	واحد یادگیری	اندازه‌گیری زمان
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع تفهین زمان را
۲. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع ساعت را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	ریاضی
نام مدرسه	واحد یادگیری	اندازه‌گیری طول
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع واحدهای طول را
۲. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع طول ضلع‌ها را

۳. روش/ روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	ریاضی
نام مدرسه	واحد یادگیری	حل مسئله
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع رسم شکل را
۲. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع حل مسئله ساده تر را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	ریاضی
نام مدرسه	واحد یادگیری	عدد مخلوط
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع عدد مخلوط را
۲. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع تقریب را
۳. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع کنش را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	ریاضی
نام مدرسه	واحد یادگیری	عدد اعشاری
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع عدد مخلوط را
۲. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع تبدیل واحد را
۳. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع عدد اعشاری را
۴. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع گسترده نویسی را
۵. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع سانتی متر را
۶. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع میلی متر را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	ریاضی
نام مدرسه	واحد یادگیری	جمع و تفریق اعشاری
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع محور را

۲. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع جمع و تفریق اعشاری را

۳. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع مقایسه را

۴. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع اعشار را

۵. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع مفهوم چند برابری را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	ریاضی
نام مدرسه	واحد یادگیری	ارزش مکانی عددهای اعشاری
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظاری رودانش آموزان بعد از.....	موضوع لیتر را.....
۲. انتظاری رودانش آموزان بعد از.....	موضوع متر را.....
۳. انتظاری رودانش آموزان بعد از.....	موضوع ارزش مکانی اعشار را.....
۴. انتظاری رودانش آموزان بعد از.....	موضوع مقایسه‌ی اعشار را.....
۵. انتظاری رودانش آموزان بعد از.....	موضوع محور را.....
۶. انتظاری رودانش آموزان بعد از.....	موضوع جمع و تفریق اعشاری را.....
۷. انتظاری رودانش آموزان بعد از.....	موضوع تقریب را.....

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	ریاضی
نام مدرسه	واحد یادگیری	حل مسئله
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع درس و آزمایش را
۲. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع روش نمارین را
۳. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع صفحه‌ی نقطه‌ای را
۴. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع زاویه‌ی عمود را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	ریاضی
نام مدرسه	واحد یادگیری	عمود- موازی
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع رسم زاویه‌ی عمود-خطوط موازی و زاویه‌های مساوی را
۲. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع گونیا را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	ریاضی
نام مدرسه	واحد یادگیری	چهار ضلعی ها
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع ذوزنقه را
۲. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع مستطیل را
۳. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع مربع را
۴. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع متوازی الاضلاع را
۵. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع قطر را
۶. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع زاویه های مساوی را
۷. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع ضلع مساوی را
۸. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع فکشن را
۹. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع گوتیا را
۱۰. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع نقاله را

۳. روش / روش های تدریس

۴. روش های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	ریاضی
نام مدرسه	واحد یادگیری	مساحت متوازی الاضلاع و مثلث
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع ارتفاع را
۲. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع مثلث را
۳. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع متوازی الاضلاع را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	ریاضی
نام مدرسه	واحد یادگیری	محیط و مساحت
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع مساحت را
۲. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع واحد سطح را
۳. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع محیط را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	ریاضی
نام مدرسه	واحد یادگیری	حل مسئله
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع مسئله‌ی ساده‌تر را
۲. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع درس و آزمایش را
۳. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع احتمال را
۴. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع بیرونی داده‌ها را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	ریاضی
نام مدرسه	واحد یادگیری	نمودار خط شکسته
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع نمودار ستونی را
۲. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع نمودار خط شکسته را
۳. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع نمودار دایره‌ای را
۴. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع روند کاهش و افزایش را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	ریاضی
نام مدرسه	واحد یادگیری	احتمال
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع مفهوم شانس و احتمال را
۲. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع حالت‌های احتمال را
۳. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع احتمال تفریبی را
۴. انتظاری رودانش آموزان بعد از موضوع احتمال ریاضی را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

پیوست ۵

برگه مراقبت و واریسی
واحدهای یادگیری
ریاضی چهارم دبستان

برگه‌ی مراقبت و واریسی واحدهای یادگیری ریاضی چهارم دبستان

واحد یادگیری ۴: درس سوم: ماشین ورودی - خروجی						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
ماشین ورودی و خروجی						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معّلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۵: درس چهارم: معرفی میلیون						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
میلیون						
ارزش پول						
تقریب						
ارزش مکانی						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معّلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۶: حلّ مسئله						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
رسم شکل						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معّلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۱: حلّ مسئله						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
الگویابی						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معّلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۲: درس اول: عددنویسی						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
ارزش مکانی ده هزار						
صد هزار						
تقریب						
جایگاه رقم						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معّلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۳: درس دوم: الگوها						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
الگویابی						
الگوی چند مرحله‌ای						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معّلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۱۰: درس چهارم: ضرب عدد در کسر						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
ضرب عدد در کسر						
محور						
ثلث						
ربع						
خمس						
نیم						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۱۱: حل مسئله						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
الگوسازی						
حذف حالت						
نامطلوب						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۱۲: درس اول: ضرب دو عدد دو رقمی						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
گسترده نویسی						
ضرب دو رقمی						
در دو رقمی						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۷: درس اول: شناخت کسرها						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
کسر						
عدد مخلوط						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۸: درس دوم: جمع و تفریق						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
جمع و تفریق کسر						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۹: درس سوم: تساوی کسرها						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
رسم شکل						
کسر مساوی						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۱۶: درس پنجم: تقسیم بر عددهای یک رقمی						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
تقسیم						
رسم شکل						
مسئله						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۱۷: درس ششم: تقسیم بر عددهای دو رقمی						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
رسم شکل						
تقریب						
خلاصه نویسی						
تقسیم						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۱۸: حل مسئله						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
الگوسازی						
زیر مسئله						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۱۳: درس دوم: محاسبه حاصل ضرب						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
محاسبه ضرب						
خاصیت‌های ضرب						
ضرب اعداد						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۱۴: درس سوم: محاسبه‌های تقریبی						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
تقریب اعداد						
خطا						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۱۵: درس چهارم: تقسیم و بخش پذیری						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
تقسیم						
باقی مانده						
مقسوم						
مقسوم علیه						
خارج قسمت						
محور						
بخش پذیری						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۲۲: درس چهارم: اندازه گیری طول						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
واحدهای طول						
طول ضلع‌ها						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۲۳: حل مسئله						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
رسم شکل						
حل مسئله‌ی ساده‌تر						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۲۴: درس اول: عدد مخلوط						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
عدد مخلوط						
تقریب						
گنجایش						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۱۹: درس اول: زاویه						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
زاویه						
زاویه‌ی تند						
زاویه‌ی قائمه						
زاویه‌ی باز						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۲۰: درس دوم: اندازه گیری زاویه						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
نقاله						
مثلث متساوی‌الساقین						
مثلث متساوی‌الاضلاع						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۲۱: درس سوم: اندازه گیری زمان						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
تخمین زمان						
ساعت						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۲۷، درس چهارم: ارزش مکانی عددهای اعشاری						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
لیتر						
متر						
ارزش مکانی اعشار						
مقایسه‌ی اعشار						
محور						
جمع و تفریق اعشاری						
تقریب						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معّلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۲۸، حلّ مسئله						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
حدس و آزمایش						
روش نمادین						
صفحه‌ی نقطه‌ای						
زاویه‌ی عمود						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معّلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۲۵، درس دوم، عدد اعشاری						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
عدد مخلوط						
تبدیل واحد						
عدد اعشاری						
گسترده‌نویسی						
سانتی‌متر						
میلی‌متر						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معّلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۲۶، درس سوم، جمع و تفریق اعشاری						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
محور						
جمع و تفریق اعشاری						
مقایسه						
اعشار						
مفهوم چند برابری						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معّلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۳۱: درس سوم: مساحت متوازی‌الاضلاع و مثلث						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
ارتفاع						
مثلث						
متوازی‌الاضلاع						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معتم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۳۲: درس چهارم: محیط و مساحت						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
مساحت						
واحد سطح						
محیط						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معتم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۳۳: حل مسئله						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
مسئله‌ی ساده‌تر						
حدس و آزمایش						
احتمال						
جدول داده‌ها						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معتم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۲۹: درس اول: عمود- موازی						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
رسم زاویه‌ی عمود						
خطوط موازی و زاویه‌های مساوی						
گونیا						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معتم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۳۰: درس دوم: چهارضلعی‌ها						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
دورنقه						
مستطیل						
مربع						
متوازی‌الاضلاع						
قطر						
زاویه‌های مساوی						
ضلع مساوی						
خط کش						
گونیا						
نقاله						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معتم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۳۵: درس دوم: احتمال						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
مفهوم شانس و احتمال						
حالت‌های احتمال						
احتمال تجربی						
احتمال ریاضی						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۳۴: درس اول: نمودار خط شکسته						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
نمودار ستونی						
نمودار خط شکسته						
نمودار دایره‌ای						
روند کاهش و افزایش						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

دستنامه طرح درس نویسی

علوم تجربی چهارم دبستان

مبثنی بر واحدهای یادگیری

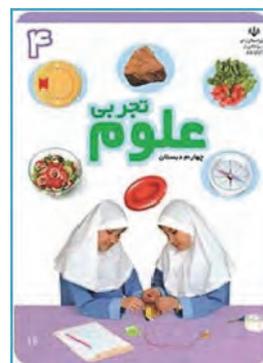
ویژه معلم

مدرسه:

نام و نام خانوادگی معلم:

پیوست‌ها

- ▶ جدول واحدهای یادگیری
- ▶ کتاب در یک نگاه
- ▶ نقشه مفهومی کتاب
- ▶ طرح درس‌های نیمه‌ساخته کتاب
- ▶ برگه مراقبت و واریسی کتاب

سخنی با معلمان

همچنان که می‌دانیم علاوه بر مهارت‌های عمومی و مهارت‌های تخصصی معلمان، مجموعه‌ای از مهارت‌های پیشه و شغل معلمی وجود دارند که به آن‌ها مهارت‌های حرفه‌ای گفته می‌شود. از میان خیل عظیم این مهارت‌ها که عموماً در قالب دوره‌های آموزشی ضمن خدمت ارائه می‌گردد، مهارت‌های سه‌گانه حرفه‌ای معلمان شامل **مهارت طرح درس‌نویسی، مهارت تدریس و مهارت ارزشیابی** برای طراحی آموزشی لازم است. به طور ساده می‌توان طراحی آموزشی کلاس درس را در تصویر زیر مشاهده کرد:

معلمان به عنوان محور آموزش در مدرسه و طراح آموزشی کلاس درس همواره کتاب درسی را به عنوان طرح و برنامه رسمی خود در کلاس درس به آموزش می‌گیرند. اما نکته اساسی این است که کتاب درسی دارای چه اهداف آموزشی می‌باشد؟ یکی از نیازهای معلمان به منظور طراحی طرح درس خود، آشنایی با اهداف آموزشی کتاب درسی است. یک معلم نیاز دارد بداند:

اهداف قصد شده کتاب درسی چیست؟

تا بتواند متناسب به کمیت و کیفیت اهداف قصد شده کتاب درسی طراحی آموزشی خود را برای یک سال تحصیلی برنامه‌ریزی کرده و فرایند تدریس خود را متناسب با هر هدف، انتخاب و پس از تدریس آن را ارزشیابی نماید. لذا دستنامه‌ای به جهت پاسخ به این سوال تهیه شده است که معلمان با آن بتوانند علاوه بر مشاهده نقشه مفهومی کتاب درسی و عناوین آن با مفهوم دیگری با عنوان **"واحدهای یادگیری"**، جلسات آموزشی کلاس خود را طراحی و متناسب با **"موضوعات یادگیری"** اهداف آموزشی خود را در **"طرح درس‌های نیمه ساخته"** تکمیل و تولید نمایند. این دستنامه با اهداف زیر تدوین گردیده است.

- آشنایی با اهداف آموزشی کتاب‌های درسی در قالب واحدهای یادگیری
 - آشنایی با نقشه مفهومی عناوین یادگیری، واحدهای یادگیری و موضوعات یادگیری کتاب‌های درسی
 - آشنایی با طرح درس‌نویسی بر اساس طرح درس‌های نیمه ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری با ارائه "موضوعات یادگیری"
- پیشنهاد می‌شود معلمان در طول تابستان با به کارگیری این دستنامه و شرکت در دوره‌های آموزشی ضمن خدمت "راهنمای عملی نگارش طرح درس" (در سامانه مدارس یادگیرنده مرآت به نشانی ltms.ir)، طرح درس‌های خود را بر اساس واحدهای یادگیری به منظور اجرای آن در طول سال تحصیلی متناسب با "اهداف قصد شده" طراحی نمایند.

پس از طراحی و برنامه‌ریزی "اهداف آموزشی قصد شده" در طرح درس و اجرای آن در طول سال تحصیلی در کلاس درس، ارزشیابی میزان تحقق آن‌ها لازم و ضروری می‌باشد و سوال اساسی در این رابطه مطرح می‌شود:

«چقدر از اهداف قصد شده کتاب‌های درسی، در کلاس درس تحقق یافته است؟»

یا به عبارتی هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟ و یا چقدر از واحدهای یادگیری قصد شده هر کتاب درسی به آموزش گرفته شده است؟ در واقع ارزشیابی، بخشی از فرایند آموزش تلقی می‌گردد، به این معنا که ارزشیابی در جریان آموزش جاری است. در راستای پشتیبانی از مدارس در پاسخگویی به این سوال، خدمات ارزشیابی زیر ارائه می‌گردد:

- **اپلیکیشن:** به منظور خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری؛
 - **آزمون هماهنگ:** به منظور ارزشیابی عملکرد در یک دوره آموزشی مبتنی بر واحدهای یادگیری؛
 - **بسته ارزشیابی تشریحی:** به منظور ارزشیابی همه سطوح یادگیری مبتنی بر واحدهای یادگیری.
- ارائه بازخورد مؤثر همراه با بازآموزی هدفمند از اهمیت ویژه‌ای در ارزشیابی‌های آموزشی برخوردار است. درگیر کردن مؤثر دانش‌آموزان در فرایند یادگیری، توانا کردن دانش‌آموزان در ارزیابی از خود، آگاه کردن معلمان از وضعیت آموزشی کلاس درس متناسب با هر واحد یادگیری و ... همه به ارتقای آموزش در کلاس درس یاری می‌رساند. در این راستا پس از اجرای ارزشیابی‌ها، **کارپوشه الکترونیکی** به منظور تجمیع نتایج آزمون‌ها با قابلیت دسترسی طبقه‌بندی شده با ویژگی‌های زیر ارائه می‌گردد:

- ارائه میزان تسلط در هر واحد یادگیری به ازای خودارزیابی‌ها در اپلیکیشن و سؤال‌های آن واحد یادگیری در آزمون هماهنگ
- قابلیت مشاهده سوال و پاسخ تشریحی خودارزیابی‌ها و آزمون‌های هماهنگ به ازای هر واحد یادگیری
- ارائه پاسخ ویدیویی آموزشی برای سوال‌های پیشرفته آزمون به منظور بازآموزی هدفمند
- امکان مقایسه عملکرد هر دانش‌آموز با خود در هر واحد یادگیری و در طول سال تحصیلی
- ارائه گزارش‌های توصیفی به منظور بازخورد هدفمند
- امکان ذخیره نتایج عملکرد به ازای هر واحد یادگیری در سنوات مختلف

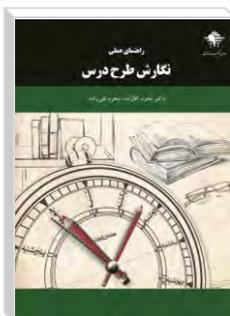
طرح درس مبتنی بر واحدهای یادگیری

همچنان که می‌دانیم در یک طبقه‌بندی کلی، مهارت‌هایی که معلمان به جهت توسعه شغلی به آن احتیاج دارند، در سه گروه مهارت‌های عمومی، مهارت‌های تخصصی و مهارت‌های حرفه‌ای طبقه‌بندی می‌شوند.

معلمان می‌توانند برای توسعه مهارت‌های حرفه‌ای خود اعم از مهارت‌های بدو خدمت، درس‌پژوهی، اقدام پژوهی، روان‌شناسی تربیتی و ... به سایت مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مراجعه نمایند. در این مجلد تلاش شده تا معلمان را در طراحی آموزشی کلاس درس، یاری رسانیم.

اگر کوچک‌ترین واحد محتوای آموزشی کتاب درسی را که می‌بایست توسط دانش‌آموز فراگرفته شود را واحد یادگیری بنامیم؛ معلم می‌تواند برای هر واحد یادگیری طرح درس بنویسد، آن را تدریس کند و با ارزشیابی آن می‌تواند به طور مستمر به این سوال اساسی پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است» و با بازخورد موثر به بهبود مستمر آن یاری رساند.

فرایند یاددهی - یادگیری تحت عنوان طراحی آموزشی انجام می‌پذیرد که قسمتی از آن در کلاس درس، قسمتی از آن در خانه و حتی محیط‌های دیگر توسط دانش‌آموز انجام می‌گردد و معلم به عنوان طراح این فرایند به ابزارهایی احتیاج دارد تا هم در فرایند یادگیری، دانش‌آموزان را یاری کند و هم خود از میزان تحقق اهداف قصد شده در طرح درس مطمئن گردد و مدرسه را مطمئن سازد که اهداف کتاب درسی در درس مربوطه محقق شده است.

طرح درس، سندی است که اجزای مختلف فرایند آموزشی برای مشارکت دانش‌آموز به منظور دستیابی به اهداف یک سال تحصیلی را ترسیم می‌کند. در یک طرح درس مجموعه فعالیت‌هایی که معلم از پیش برای رسیدن به یک یا چند هدف آموزشی ویژه تدارک می‌بیند، پیش‌بینی و تنظیم شده است و معلم با کمک طرح درس می‌تواند فعالیت‌های ضروری آموزشی را به ترتیب و در مراحل و زمان‌های مشخص و به شیوه‌ای منطقی پیش ببرد. برای این‌که بتوانید از این مجموعه به نحو احسن استفاده کنید، پیشنهاد می‌شود که دوره ضمن خدمت «راهنمای عملی نگارش طرح

درس» را در سایت موسسه مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مشاهده نمایید و یا از کتاب «راهنمای عملی نگارش طرح درس» استفاده کنید. در این دوره ۱۰ الی ۱۲ ساختار پیشنهاد شده است. یکی از ساختارهای عمومی و همگانی که معمولاً معلمان استفاده می‌کنند، ساختار «طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری» است. در مجلد پیش رو، مجموعه حدافلی و نیمه‌ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری به منظور تدوین طرح درس ارائه شده است.

در طرح درس‌های نیمه ساخته، یک معلم باید به این سؤال پاسخ بدهد که: برای آموزش یک واحد یادگیری، چه چیزی را به عنوان تیم استفاده کند؟ (نوع فعالیتی را که مد نظر معلم برای ایجاد انگیزه یعنی گرم کردن کلاس درس تیم گفته می‌شود). عنصر ثابت همه ساختارهای طرح درس، مفهومی است تحت عنوان «هدف». یک معلم زمانی که بتواند اهداف یک واحد یادگیری را بنویسد می‌تواند به راحتی برای آن نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه، روش تدریس، روش ارزشیابی، مواد و وسایل مورد نیاز را به دست آورد.

یک جمله هدفی معمولاً سه بخش دارد: **شرایط، عملکرد و معیار**.

برای مثال، شما باید یک جمله هدفی را این گونه بنویسید: انتظار می‌رود دانش آموز بعد از خواندن این کتاب، دانش آموز بعد از خواندن این مطلب، دانش آموز بعد از تمرین این موضوع، دانش آموز بعد از دیدن این فیلم، دانش آموز بعد از انجام مباحثه، دانش آموز بعد از خلاصه نویسی، این‌ها شرایط است. بعد از چه شرایطی؟ معمولاً رایج‌ترین حالتی را که یک معلم استفاده می‌کند، «انتظار می‌رود بعد از پایان این کلاس» است.

معیار یعنی در چه سطحی است. در چه سطحی را معمولاً با فعل نشان می‌دهند: بخواند، بداند، ببرد، بدود، ایمان بیاورد، اعتقاد داشته باشد، باور کند. می‌توانید در حیطه جانشین، در حیطه مهارتی یا در حیطه نگرشی اینها را طبقه‌بندی کنید. انتظار می‌رود دانش آموز بعد از این شرایط، عملکردی را در چه سطحی داشته باشد.

نکته آخر که حتماً بایستی مد نظر داشته باشید، نوع فعل جمله هدفی شماست که مشخص می‌کند نوع هدف شما نگرش دانش آموز مد نظر است، شناخت دانش آموز مد نظر است، یا این که مهارت دانش آموز مد نظر است. به عبارت دیگر، نوع فعل شما نوع هدف سه‌گانه شما را مشخص می‌کند. اگر فعل شناختی به کار ببرید با شناخت دانش آموز کار دارید، اگر فعل نگرشی به کار ببرید با نگرش دانش آموز کار دارید. اگر فعل مهارتی به کار ببرید با مهارت دانش آموز کار دارید. وقتی می‌گویید بدانند، شناخت است. وقتی می‌گویید ببرد، بُرد، مهارت است. وقتی می‌گویید اعتراض کند، مقایسه کند، باور کند، نگرش است.

واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی و انواع ارزشیابی‌ها

ارزشیابی میزان اجرای طرح درس به معنای میزان تحقق یادگیری دانش‌آموزان می‌باشد. به عبارت دیگر، اجرای گام به گام طرح درس حول محور اهداف واحدهای یادگیری هر درس می‌چرخد و یک معلم توانمند باید به این سؤال بسیار مهم پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟».

ارزشیابی، آخرین حلقه از زنجیره‌ی طراحی آموزشی معلم است و تکمیل‌کننده سایر فعالیت‌های مرتبط به حساب می‌آید. در این مرحله معلم به کمک روش‌ها و فنون مختلف به سنجش^۱ فرایندهای یادگیری دانش‌آموزان اقدام می‌کند و با توجه به نتایج حاصله درباره‌ی کم و کیف پیشرفت آنان در یادگیری و توفیق خود در آموزش به داوری می‌پردازد. دسته‌بندی انواع ارزشیابی‌ها عبارتند از:

ارزشیابی با توجه به ملاک مورد استفاده: معروف‌ترین تقسیم‌بندی برای ارزشیابی‌های آموزشی تقسیم‌بندی آن‌ها به ارزشیابی وابسته به ملاک و ارزشیابی وابسته به هنجار است.

- ارزشیابی وابسته به ملاک: در این ارزشیابی که ارزشیابی ملاکی نامیده می‌شود، معیار یا ملاک ارزشیابی از پیش تعیین می‌شود و عملکرد دانش‌آموز با توجه به آن ملاک مورد قضاوت قرار می‌گیرد. این نوع ارزشیابی تعیین می‌کند که آیا دانش‌آموزان مطالب و هدف‌های یک واحد یادگیری را که قرار بوده است بیاموزند، به چه میزان آموخته‌اند.
- ارزشیابی وابسته به هنجار: این نوع ارزشیابی به جای یک ملاک مطلق از پیش تعیین شده بر نوعی ملاک نسبی وابسته است. در این نوع ارزشیابی می‌توان تعیین کرد که پیشرفت یک دانش‌آموز نسبت به دانش‌آموزان دیگر یا یک کلاس درس نسبت به کلاس دیگر چه وضعی دارد.

ارزشیابی با توجه به زمان و هدف استفاده: ارزشیابی‌های آموزشی را با توجه به زمان و هدف استفاده به چهار دسته ارزشیابی‌های آغازین، تکوینی، تشخیصی و تراکمی تقسیم می‌کنند:

- ارزشیابی آغازین: نخستین ارزشیابی که پیش از انجام فعالیت‌های آموزشی به اجرا درمی‌آید، ارزشیابی آغازین یا سنجش آغازین نامیده می‌شود.
- ارزشیابی تکوینی: هدف از کاربرد ارزشیابی تکوینی در رابطه با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، آگاهی یافتن از میزان و نحوه‌ی یادگیری آنان برای تعیین نقاط قوت و ضعف یادگیری و نیز، تشخیص مشکلات روش آموزش معلم در رابطه با هدف‌های آموزشی است.

^۱ سنجش یک اصطلاح کلی است و به صورت فرایندی تعریف می‌شود که برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز تصمیم‌گیری درباره‌ی دانش‌آموزان، برنامه‌های درسی و سیاست‌های آموزشی مورد استفاده قرار می‌گیرد

- ارزشیابی تشخیصی: این ارزشیابی با هدف تشخیص مشکلات یادگیری دانش‌آموزان به کار می‌رود و زمانی مورد استفاده قرار می‌گیرد که معلم با مشکلات مبرم و مکرری در یک یا چند دانش‌آموز روبه‌رو می‌شود، که با روش‌های اصلاحی معمول ارزشیابی تکوینی قابل رفع نیست.
- ارزشیابی تراکمی: در ارزشیابی تراکمی^۱ تمام آموخته‌های دانش‌آموزان در طول یک دوره‌ی آموزشی ارزشیابی می‌شوند و هدف آن، نمره دادن به دانش‌آموزان و قضاوت درباره‌ی اثربخشی طراحی آموزشی و مقایسه‌ی برنامه‌های مختلف درسی با یکدیگر است.

ارزشیابی با توجه به ارزشیابان: ارزشیابی درونی^۲ و ارزشیابی بیرونی^۳ دو نوع ارزشیابی آموزشی دیگر است. منظور از ارزشیابی درونی، این است که بر اساس آزمون درون‌مدرسه‌ای (معلم ساخته) انجام گیرد و منظور از ارزشیابی بیرونی، ارزشیابی توسط موسسه‌های آموزشی بیرونیست که آزمون آن‌ها به صورت هماهنگ بین مدارس برگزار می‌گردد. هر دو نوع ارزشیابی درونی و بیرونی ضروری هستند. چرا که مدرسه همواره می‌بایست به دو پرسش زیر پاسخ دهد:

۱. هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟

۲. در مقایسه با سایر مدارس، وضع ما چگونه است؟

ارزشیابی با استفاده از کارپوشه: بنا به تعریف، کارپوشه^۴ «به مجموعه‌ای از فعالیت‌های یادگیرنده گفته می‌شود که نشان‌دهنده‌ی کوشش، پیشرفت و موفقیت تحصیلی او در یک واحد یادگیری است». با استفاده از کارپوشه هم می‌توان ارزشیابی تکوینی به عمل آورد و هم تراکمی. قبلاً توضیح دادیم که ارزشیابی تکوینی یا سنجش تکوینی در جریان آموزش معلم و یادگیری دانش‌آموزان صورت می‌گیرد و هدف آن کمک به تکوین یا شکل‌گیری یادگیری دانش‌آموزان و رفع نواقص روش آموزشی معلم است. در مقابل، ارزشیابی تراکمی یا سنجش تراکمی (دوره‌ای) به عنوان وسیله‌ای برای تعیین آموخته‌های متراکم شده یا جمع شده‌ی دانش‌آموزان در طول یک مدت معین تحصیلی به کار می‌رود. از فناوری الکترونیکی می‌توان برای سازمان دادن، ذخیره کردن، و ارائه دادن کارپوشه‌های دانش‌آموزی استفاده کرد. که به اصطلاح به آن، کارپوشه‌ی الکترونیکی^۵ گفته می‌شود.

^۱ summative evaluation

^۲ internal evaluation

^۳ external evaluation

^۴ portfolio (در اصطلاح لغوی، این کلمه به یک کیف چرمی پهن گفته می‌شود که برای حمل برگه‌های کاغذ، صفحات پیش‌نویس یک نمایش‌نامه، یا مجموعه نقاشی‌های یک فرد به کار می‌رود. این اصطلاح از آنجا در آموزش به عنوان یک روش به کار رفته که در آن دانش‌آموز مجموعه‌ای از کارهای خود را که در طول یک سال یا نیمسال تحصیلی انجام داده است، معمولاً در داخل یک پوشه، برای نشان دادن توانایی‌اش به معلم یا ارزشیاب ارائه می‌دهد.)

^۵ electronic portfolio

واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی، اپلیکیشن خودارزیابی و آزمون هماهنگ

معلمان با انواع ارزشیابی‌های مذکور از وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان کسب اطلاع می‌نمایند. اما آنچه مهم است، این است که اولاً اطلاعات فراهم شده با دقت کافی و صحت قابل اعتماد و متناسب با واحدهای یادگیری تهیه شده باشد؛ ثانیاً سریع و روزآمد باشد. در این راستا مرآت با ارائه خدمات زیر بنا دارد معلمان را در جریان میزان تحقق اهداف آموزشی هر واحد یادگیری قرار دهد.

خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری توسط اپلیکیشن^۱

اپلیکیشن بستری است که دانش‌آموزان می‌توانند برای ایجاد موقعیت یادگیری اقدام به شخصی سازی یادگیری بر اساس واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی نمایند. ویژگی‌های اپلیکیشن عبارتند از:

- انجام خودارزیابی‌های مستمر و روزانه با قابلیت مشاهده میزان تسلط در هر واحد یادگیری و ثبت نتایج در کارپوشه
- بازآموزی هدفمند دانش‌آموزان پس از انجام خودارزیابی از طریق مشاهده پاسخنامه تشریحی و فیلم‌های آموزشی و بررسی خطاهای یادگیری در هر سوال (این سرویس برای مدارس عضو رایگان است)
- امکان ثبت برنامه مطالعاتی روزانه در هر واحد یادگیری به همراه پیشنهاد مطالعاتی هوشمند
- ایجاد کارپوشه الکترونیکی شخصی از وضعیت پیشرفت و میزان تسلط دانش‌آموز در هر واحد یادگیری با دسترسی طبقه‌بندی شده در کارپوشه مدرسه به منظور ارزشیابی مستمر عملکرد آموزشی دانش‌آموزان
- دارای تأییدیه از سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش

ارزشیابی عملکرد یک دوره آموزشی با آزمون هماهنگ

آزمون‌های هماهنگ مدارس با هدف رصد میزان تحقق اهداف واحدهای یادگیری متناسب با برنامه آموزشی، طراحی شده است. دانش‌آموزان می‌توانند در این آزمون‌ها هم به صورت حضوری و هم از طریق اپلیکیشن به صورت آنلاین شرکت نمایند. ویژگی‌های برجسته این آزمون‌ها به شرح زیر است:

- گام‌های آزمون متناسب با برنامه مدرسه و واحدهای یادگیری
- طراحی سوالات آزمون متناسب با اهداف کتاب درسی^۱

۱ جهت نصب اپلیکیشن بر روی تلفن همراه می‌توانید عبارت «مرآت» را در google play (ویژه اندروید) یا اناردونی (ویژه ios) جستجو و نصب نمایید.

- ارزشیابی از حیطه‌های شناختی
- هماهنگی با طرح درس معلم
- آسیب‌سنجی و بازخوردگیری دقیق برای معلمان
- تشکیل کارپوشه بر اساس واحدهای یادگیری
- ارائه گزارش بر اساس واحدهای یادگیری به منظور رصد تحقق اهداف آموزشی
- ارائه گزارش‌های نوشتاری
- ارائه تقدیرنامه برای تشویق

ایجاد کارپوشه عملکرد آموزشی برای بازخورد مؤثر و بازآموزی هدفمند

تجمع اطلاعات آموزشی دانش آموز برای معلمان به منظور رصد میزان تحقق اهداف آموزشی طرح درس خود بسیار پراهمیت می‌باشد. بدیهی است زمان زیادی از معلمان به جمع آوری و طبقه‌بندی اطلاعات آموزشی می‌گذرد تا بتوانند یک ارزشیابی آموزشی برای برنامه و فعالیت بعدی خود داشته باشند. بدین منظور کارپوشه الکترونیکی از تجمع اطلاعات داینامیک فعالیت‌های آموزشی دانش آموز (در اپلیکیشن و آزمون‌های هماهنگ) ایجاد شده است. معلمان می‌توانند از طریق نام کاربری و رمز عبور اختصاصی خود به آن دسترسی داشته باشند.

^۱ در آزمون‌های شبیه ساز کنکور پایه‌های دهم و یازدهم و آزمون‌های پایه دوازدهم، علاوه بر اهداف کتاب درسی، رویکرد طراحی سوالات کنکور سراسری با هدف موفقیت دانش‌آموزان مدنظر بوده است.

کتاب علوم تجربی پایه چهارم دبستان در یک نگاه

در آموزش این کتاب ساحت‌ها و اهداف پایه را مدنظر قرار دهیم.

اهداف دوره تحصیلی

۱. با درک مفهوم اولیه هر یک از اصول دین، پذیرش و احساس تعلق خاطر خود نسبت به آن را نشان دهد.
۲. با مطالعه روش زندگی و آموزه‌های اخلاقی پیروان دینی (عزت نفس، تکریم والدین، احترام به طبیعت و دیگران، وفای به عهد) و شناخت احکام مورد نیاز، الگوهای را برای عمل صالح شناسایی کند و در زندگی به کار گیرد.
۳. با قرائت صحیح و روان، درک مفاهیم عمیق و انس با قرآن کریم، آموزه‌های آن را در زندگی به کار گیرد.

۱. با شناسایی و درک اهمیت عناصر زیبایی‌ساز در پیرامون خود، فضای زندگی خویش را بهبود بخشد.

۲. با خلق یک اثر هنری با استفاده از مهارت‌های زیبایی‌شناسی، قدرت تخیل، تجسم و ایده‌پردازی خود را تقویت کند.

۳. با شناخت اصول اولیه زیبایی‌شناسی، یک پدیده طبیعی یا اثر هنری را بررسی و چگونگی تأثیر آن را بر خود توصیف کند.

۱. با شناسایی ویژگی‌ها، نیازها و توانمندی‌های جسمی - حرکتی و روانی خود، الگوی رفتاری متناسب با موقعیت‌های مختلف را انتخاب کند و سطح سلامت و شادابی خود را ارتقاء دهد.

۲. با مشارکت در طرح‌ها و برنامه‌های بهداشت سلامت، تفریحات سالم، تربیت بدنی و فعالیت‌های ورزشی، تأثیرگذاری آن را بر سلامت خود و دیگران مورد بررسی قرار دهد.

۳. با شناسایی محیط زندگی خود، تأثیر الگوی رفتاری خویش بر محیط زیست به مثابه آیات الهی را تبیین کند و عملکرد خود را بهبود بخشد.

۱. با استفاده از مهارت‌های کار علمی و تفکر، پدیده‌های طبیعی (آیات الهی) و الگوها و روابط ریاضی را مطالعه کند و نتایج آن را برای حل مسائل روزمره زندگی بکار گیرد.

۲. با استفاده از مهارت‌های کار با دیگران، ایده‌ها و یافته‌های حاصل از فعالیت‌های علمی - پژوهشی (فردی و گروهی) را با دیگران به مشارکت بگذارد.

۳. با استفاده از یافته‌های علمی و فناوریانه و بهره‌گیری از مهارت‌های پایه فناوری، کالاها و وسایل مورد استفاده در زندگی روزمره را بررسی و ایده‌هایی برای بهبود کیفیت و استفاده مسئولانه از منابع پیشنهاد کند.

اجتماعی و سیاسی

۱. با شناخت حقوق و مسئولیت‌های خود در زندگی خانوادگی و اجتماعی و بکارگیری رفتار سازنده و مسالمت‌جویانه، از قوانین و مقررات به صورت آژانده و سازنده پیروی کند.

۲. با کسب تغییرات محیط طبیعی و اجتماعی در گذر زمان، تأثیر آن را در زندگی خود تبیین کند.

۳. با کسب مهارت‌های محیط طبیعی و اجتماعی و نقش‌ها و وظایف خود را در قبال جامعه محلی با مشارکت در فعالیت‌ها و برنامه‌های زیست محیطی، فرهنگی، سیاسی اجتماعی انجام دهد.

اقتصادی و حرفه‌ای

۱. با شناسایی مفاهیم عمومی اقتصاد (تولید، توزیع و مصرف) و درک نقش مسئولیت‌پذیری و انضباط مالی در فعالیت‌های اقتصادی، روش‌هایی را برای حل مسائل ساده اقتصادی شناسایی کند و به کار گیرد.

۲. با کسب مهارت‌های اصلی کارآفرینی، قدرت تخیل و خلاقیت خود را برای تولید یک محصول یا خدمت اجرا و نتایج آن را تحلیل کند.

۳. با درک مفاهیم اخلاق اقتصادی (کار و تلاش، رعایت حق‌الناس، نیکوکاری، امانتداری، پرهیز از اسراف و تبذیر)، رفتار خود در زندگی شخصی و ارتباط با دیگران را بر مبنای آن سازمان دهد و عمل کند.

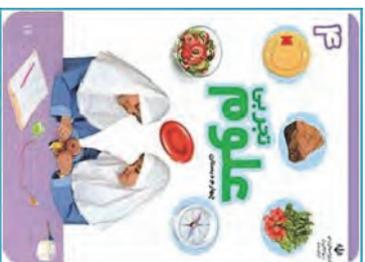
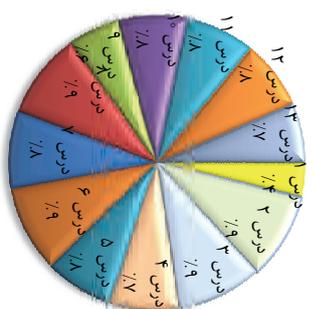
جایگاه این کتاب را در حوزه‌های تربیت و یادگیری برنامه درسی ملی بدانیم.

حکمت و معارف اسلامی	۲. قرآن و عربی	۳. زبان و ادبیات فارسی	۴. فرهنگ و هنر	۵. سلامت و تربیت بدنی	۶. کار و فن آوری
علوم انسانی و مطالعات اجتماعی	۸. ریاضیات	۹. علوم تجربی	۱۰. زبان‌های خارجی	۱۱. آداب و مهارت‌های زندگی و بینان خانواده	۱۲. یوم (برنامه ویژه مدرسه)

با مشخصات کتی این کتاب آشنا شویم.

۱	عنوان یادگیری (فصل)	-
۲	واحد یادگیری (درس)	۱۳
۳	موضوع یادگیری	۸۹
۴	تعداد صفحه	۱۰۶
۵	پیش‌نیاز	
۶	عناصر هر واحد یادگیری	

نسبت هر عنوان یادگیری در کتاب

- درس ۱۳
- درس ۱۲
- درس ۱۱
- درس ۱۰
- درس ۹
- درس ۸
- درس ۷
- درس ۶
- درس ۵
- درس ۴
- درس ۳
- درس ۲
- درس ۱

- ۱۳. زیستگاه
- ۱. زیستگاه ۲. زنجیره‌ی غذایی ۳. شبکه‌ی غذایی ۴. گیاه خوار ۵. گوشت‌خوار ۶. ...
- ۱۲. گوناگونی گیاهان
- ۱. تک لپه‌ای‌ها ۲. دو لپه‌ای‌ها ۳. گرده‌افشانی ۴. مادگی ۵. پرچم ۶. تولیدمثل ۷. هاگ ۸. گوناگونی گیاهان ۹. ...
- ۱۱. بی‌مهره‌ها
- ۱. بندپایان ۲. حشرات ۳. عنکبوتیان ۴. کرم‌ها ۵. بی‌مهره ۶. مهره‌دار ۷. اسفنج‌ها ۸. سخت‌پوستان ۹. ...
- ۱۰. بدن ما (۲)
- ۱. تنفس ۲. کیسه‌ی هوایی ۳. سرخرگ ۴. سیاهرگ ۵. گلبول سفید ۶. گلبول قرمز ۷. پلاسما ۸. کلیه ۹. میزبانی ۱۰. مثانه ۱۱. رودی باریک و رودی بزرگ ۱۲. مری ۱۳. ...
- ۹. بدن ما (۱)
- ۱. سلول ۲. تقسیم سلولی ۳. هسته‌ی سلول ۴. سیتوپلاسم ۵. بزاق دهان ۶. مری - معده ۷. رودی باریک ۸. گوارش ۹. رودی بزرگ ۱۰. ...
- ۸. آسمان در شب
- ۱. منظومه‌ی خورشیدی (شمسی) ۲. ستاره ۳. ستاره ۴. کهکشان ۵. قمر ۶. ماه قمری ۷. سال خورشیدی ۸. ...
- ۷. آهن‌ریا در زندگی
- ۱. آهن‌ریا ۲. قطب‌ها ۳. جذب ۴. دفع ۵. قطب‌نما ۶. آهن‌ریای الکتریکی ۷. ...
- ۶. سنگ‌ها
- ۱. تفاوت ظاهری سنگ‌ها ۲. سنگ‌های رسوبی ۳. سنگ‌های آذرین ۴. سنگ‌های دگرگونی ۵. عوامل مؤثر در تغییر شکل سنگ‌ها ۶. کاربرد سنگ‌ها ۷. ...
- ۵. گرما و ماده
- ۱. گرما ۲. رسانا ۳. نارسانا ۴. رسانایی گرمایی ۵. ...
- ۴. انرژی الکتریکی
- ۱. جریان الکتریسیته ۲. مدار الکتریکی ۳. رسانا ۴. مدار موازی ۵. مدار سری (متوالی) ۶. منبع انرژی ۷. منابع تمام شدنی ۸. منابع تمام نشدنی ۹. ...
- ۳. انرژی، نیاز هر روز ما
- ۱. انرژی ۲. اشکال انرژی ۳. تبدیل انرژی‌ها به یکدیگر ۴. انرژی گرمایی ۵. انرژی نورانی ۶. انرژی صوتی ۷. انرژی حرکتی ۸. حفاظت از منابع ۹. ...
- ۲. مخلوط‌ها در زندگی
- ۱. مخلوط ۲. خالص ۳. مخلوط یکنواخت (محلول) ۴. مخلوط غیریکنواخت ۵. جداسازی مخلوط‌ها ۶. اثر گرما در ساخت محلول‌ها ۷. ...
- ۱. زنگ علوم
- ۱. پیش‌بینی ۲. حدس زدن ۳. ...

پیوست ۴

طرح درس‌های نیمه‌ساخته
علوم تجربی چهارم دبستان

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	علوم تجربی
نام مدرسه	واحد یادگیری	زنگ علوم
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع پیش‌بینی را
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع درس زدن را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	علوم تجربی
نام مدرسه	واحد یادگیری	مخلوطها در زندگی
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع مخلوط را
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع قالهن را
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع مخلوط کینواخت (مملول) را
۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع مخلوط غیرکینواخت را
۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع پراسازی مخلوطها را
۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع اثر گرما در سافت مملولها را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	علوم تجربی
نام مدرسه	واحد یادگیری	انرژی، نیاز هر روز ما
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع انرژی را
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع اشکال انرژی را
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع تبدیل انرژی‌ها به یکدیگر را
۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع انرژی گرمایی را
۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع انرژی نورانی را
۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع انرژی صوتی را
۷. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع انرژی حرکتی را
۸. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع حفاظت از منابع را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	علوم تجربی
نام مدرسه	واحد یادگیری	انرژی الکتریکی
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع جریان الکتریسیته را
 ۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع مدار الکتریکی را
 ۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع رسانا را
 ۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع مدار موازی را
 ۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع مدار سری (متوالی) را
 ۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع منبع انرژی را
 ۷. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع منابع تمام‌شدنی را
 ۸. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع منابع تمام‌نشده را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	علوم تجربی
نام مدرسه	واحد یادگیری	گرما و ماده
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع گرما را منتظر می‌روند دانش‌آموزان بعد از
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع رسانا را منتظر می‌روند دانش‌آموزان بعد از
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع نارسا را منتظر می‌روند دانش‌آموزان بعد از
۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع رسانایی گرمایی را منتظر می‌روند دانش‌آموزان بعد از

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	علوم تجربی
نام مدرسه	واحد یادگیری	سنگها
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع تفاوت ظاهری سنگ‌ها را
 ۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع سنگ‌های رسوبی را
 ۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع سنگ‌های آذرین را
 ۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع سنگ‌های دگرگونی را
 ۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع عوامل مؤثر در تغییر شکل سنگ‌ها را
 ۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع کاربرد سنگ‌ها را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	علوم تجربی
نام مدرسه	واحد یادگیری	آهن ربا در زندگی
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع آهن ربا را ،

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع قطب‌ها را ،

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع بذب را ،

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع دفع را ،

۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع قطب‌نما را ،

۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع آهن‌ربای الکتریکی را ،

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

علوم تجربی	عنوان کتاب		نام معلم
آسمان در شب	واحد یادگیری		نام مدرسه
	تاریخ اجرا	چهارم دبستان	پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع منظومه‌ی خورشیدی (شمسی) را
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع سیاره را
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع ستاره را
۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع کولکشان را
۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع قمر را
۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع ماه قمری را
۷. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع سال خورشیدی را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	علوم تجربی
نام مدرسه	واحد یادگیری	بدن ما (1)
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع سلول را موضوع سلول را
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع تقسیم سلولی را
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع هسته سلول را
۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع سیتوپلاسم را
۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع بزاق دهان را
۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع مری معده را
۷. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع رودی باریک را
۸. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع کوارش را
۹. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع رودی بزرگ را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	علوم تجربی
نام مدرسه	واحد یادگیری	بدن ما (۲)
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع تنفس را
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع کیسه‌های هوایی را
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع سرفشک را
۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع سیاهرگ را
۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع گلبول سفید را
۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع گلبول قرمز را
۷. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع پلاسما را
۸. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع کلیه را
۹. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع میزثای را
۱۰. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع مثانه را
۱۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع روده‌ی باریک و روده‌ی بزرگ را
۱۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع مری را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	علوم تجربی
نام مدرسه	واحد یادگیری	بی مهرها
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع بن‌پایان را
 ۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع هشرات را
 ۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع عنکبوتیان را
 ۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع کرم‌ها را
 ۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع بی مهره را
 ۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع مهره‌دار را
 ۷. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع اسفنج‌ها را
 ۸. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع سفت‌پوستان را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	علوم تجربی
نام مدرسه	واحد یادگیری	گونه‌گونی گیاهان
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع تک‌په‌ای‌ها را منتظر می‌روند دانش‌آموزان بعد از
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع دوپه‌ای‌ها را منتظر می‌روند دانش‌آموزان بعد از
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع گرده‌افشانی را منتظر می‌روند دانش‌آموزان بعد از
۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع مارگی را منتظر می‌روند دانش‌آموزان بعد از
۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع پریم را منتظر می‌روند دانش‌آموزان بعد از
۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع تولیدمثل را منتظر می‌روند دانش‌آموزان بعد از
۷. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع هاگ را منتظر می‌روند دانش‌آموزان بعد از
۸. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع گونه‌گونی گیاهان را منتظر می‌روند دانش‌آموزان بعد از

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	علوم تجربی
نام مدرسه	واحد یادگیری	زیستگاه
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع زیستگاه را
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع زنجیره‌ی غذایی را
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع شبکه‌ی غذایی را
۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع گیاه‌خوار را
۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع گوشت‌خوار را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

پیوست ۵

برگه مراقبت و واریسی
واحدهای یادگیری
علوم تجربی چهارم دبستان

برگه‌ی مراقبت و واریسی واحدهای یادگیری علوم تجربی چهارم دبستان

واحد یادگیری ۱: زنگ علوم (گردش در باغ)						
موضوع یادگیری	3 زنگ	تکلیف	ارزشیابی	تدریس	تکلیف	ارزشیابی
مشاهده به کمک حواس پنج‌گانه						
یادداشت‌برداری						
بیان مشاهدات						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۲: هوای سالم، آب سالم						
موضوع یادگیری	3 زنگ	تکلیف	ارزشیابی	تدریس	تکلیف	ارزشیابی
هوای سالم						
آب سالم						
آب آشامیدنی						
محیط زیست سالم						
مصرف درست آب						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۳: زندگی ما و گردش زمین - ۱						
موضوع یادگیری	3 زنگ	تکلیف	ارزشیابی	تدریس	تکلیف	ارزشیابی
پیام‌رسانی با نور و صدا						
صداهای بلند و کوتاه						
صدای نازک و کلفت						
صدا در زندگی						
صدای آزاردهنده و غیر آزاردهنده						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۴: زندگی ما و گردش زمین - ۲						
موضوع یادگیری	3 زنگ	تکلیف	ارزشیابی	تدریس	تکلیف	ارزشیابی
زویه‌ی تابش نور خورشید						
فصل‌های زمین						
وزش باد						
فوائد و ضررهای باد						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۵: پیام رمز را پیدا کن - ۱						
موضوع یادگیری	3 زنگ	تکلیف	ارزشیابی	تدریس	تکلیف	ارزشیابی
پیام‌رسانی با نور و صدا						
صداهای بلند و کوتاه						
صدای نازک و کلفت						
صدا در زندگی						
صدای آزاردهنده و غیر آزاردهنده						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۶: پیام رمز را پیدا کن - ۲						
موضوع یادگیری	3 زنگ	تکلیف	ارزشیابی	تدریس	تکلیف	ارزشیابی
چرخش زمین و پیدایش شب و روز						
تغییرات دما در شبانه روز						
اختلاف دمای محل‌های سایه و آفتاب						
نیاز همهی جانداران به گرما و نور						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۱۰: درون آشیانه‌ها						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
جانوران و آشیانه‌سازی						
مراحل رشد جانوران						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم		تایید مشاور/ ناظر / مسئول		تاریخ و امضاء		تاریخ و امضاء
واحد یادگیری ۱۱: من رشد می‌کنم						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
مراحل رشد کودکان						
رشد سالم						
تغذیه‌ی مناسب						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم		تایید مشاور/ ناظر / مسئول		تاریخ و امضاء		تاریخ و امضاء
واحد یادگیری ۱۲: برای جشن آماده شویم						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
تعریف ماده						
تأثیر دما بر مواد						
طبقه‌بندی مواد						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم		تایید مشاور/ ناظر / مسئول		تاریخ و امضاء		تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۷: اگر تمام شود ...						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
کاربرد سوخت						
صرفه‌جویی در مصرف سوخت						
نتایج کاهش مصرف سوخت						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم		تایید مشاور/ ناظر / مسئول		تاریخ و امضاء		تاریخ و امضاء
واحد یادگیری ۸: بسازیم و لذت ببریم!						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
خلاقیت در طراحی و ساخت						
توانایی ساختن یک وسیله						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم		تایید مشاور/ ناظر / مسئول		تاریخ و امضاء		تاریخ و امضاء
واحد یادگیری ۹: سرگذشت دانه						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
جزئیات ساختمان دانه						
چرخه‌ی تغییرات گیاه						
قلمه زدن						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم		تایید مشاور/ ناظر / مسئول		تاریخ و امضاء		تاریخ و امضاء

دستنامه طرح درس نویسی

مطالعات اجتماعی چهارم دبستان

مبثنی بر واحدهای یادگیری

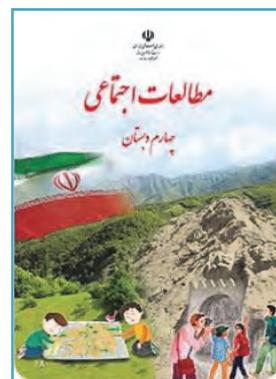
ویژه معلم

مدرسه:

نام و نام خانوادگی معلم:

پیوست‌ها

- ▶ جدول واحدهای یادگیری
- ▶ کتاب در یک نگاه
- ▶ نقشه مفهومی کتاب
- ▶ طرح درس‌های نیمه‌ساخته کتاب
- ▶ برگه مراقبت و واریسی کتاب

سخنی با معلمان

همچنان که می‌دانیم علاوه بر مهارت‌های عمومی و مهارت‌های تخصصی معلمان، مجموعه‌ای از مهارت‌های پیشه و شغل معلمی وجود دارند که به آن‌ها مهارت‌های حرفه‌ای گفته می‌شود. از میان خیل عظیم این مهارت‌ها که عموماً در قالب دوره‌های آموزشی ضمن خدمت ارائه می‌گردد، مهارت‌های سه‌گانه حرفه‌ای معلمان شامل **مهارت طرح درس‌نویسی، مهارت تدریس و مهارت ارزشیابی** برای طراحی آموزشی لازم است. به طور ساده می‌توان طراحی آموزشی کلاس درس را در تصویر زیر مشاهده کرد:

معلمان به عنوان محور آموزش در مدرسه و طراح آموزشی کلاس درس همواره کتاب درسی را به عنوان طرح و برنامه رسمی خود در کلاس درس به آموزش می‌گیرند. اما نکته اساسی این است که کتاب درسی دارای چه اهداف آموزشی می‌باشد؟ یکی از نیازهای معلمان به منظور طراحی طرح درس خود، آشنایی با اهداف آموزشی کتاب درسی است. یک معلم نیاز دارد بداند:

اهداف قصد شده کتاب درسی چیست؟

تا بتواند متناسب به کمیت و کیفیت اهداف قصد شده کتاب درسی طراحی آموزشی خود را برای یک سال تحصیلی برنامه‌ریزی کرده و فرایند تدریس خود را متناسب با هر هدف، انتخاب و پس از تدریس آن را ارزشیابی نماید. لذا دستنامه‌ای به جهت پاسخ به این سوال تهیه شده است که معلمان با آن بتوانند علاوه بر مشاهده نقشه مفهومی کتاب درسی و عناوین آن با مفهوم دیگری با عنوان **"واحدهای یادگیری"**، جلسات آموزشی کلاس خود را طراحی و متناسب با **"موضوعات یادگیری"** اهداف آموزشی خود را در **"طرح درس‌های نیمه ساخته"** تکمیل و تولید نمایند. این دستنامه با اهداف زیر تدوین گردیده است.

- آشنایی با اهداف آموزشی کتاب‌های درسی در قالب واحدهای یادگیری
 - آشنایی با نقشه مفهومی عناوین یادگیری، واحدهای یادگیری و موضوعات یادگیری کتاب‌های درسی
 - آشنایی با طرح درس‌نویسی بر اساس طرح درس‌های نیمه ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری با ارائه "موضوعات یادگیری"
- پیشنهاد می‌شود معلمان در طول تابستان با به کارگیری این دستنامه و شرکت در دوره‌های آموزشی ضمن خدمت "راهنمای عملی نگارش طرح درس" (در سامانه مدارس یادگیرنده مرآت به نشانی ltms.ir)، طرح درس‌های خود را بر اساس واحدهای یادگیری به منظور اجرای آن در طول سال تحصیلی متناسب با "اهداف قصد شده" طراحی نمایند.

پس از طراحی و برنامه‌ریزی "اهداف آموزشی قصد شده" در طرح درس و اجرای آن در طول سال تحصیلی در کلاس درس، ارزشیابی میزان تحقق آن‌ها لازم و ضروری می‌باشد و سوال اساسی در این رابطه مطرح می‌شود:

«چقدر از اهداف قصد شده کتاب‌های درسی، در کلاس درس تحقق یافته است؟»

یا به عبارتی هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟ و یا چقدر از واحدهای یادگیری قصد شده هر کتاب درسی به آموزش گرفته شده است؟ در واقع ارزشیابی، بخشی از فرایند آموزش تلقی می‌گردد، به این معنا که ارزشیابی در جریان آموزش جاری است. در راستای پشتیبانی از مدارس در پاسخگویی به این سوال، خدمات ارزشیابی زیر ارائه می‌گردد:

- **اپلیکیشن:** به منظور خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری؛
 - **آزمون هماهنگ:** به منظور ارزشیابی عملکرد در یک دوره آموزشی مبتنی بر واحدهای یادگیری؛
 - **بسته ارزشیابی تشریحی:** به منظور ارزشیابی همه سطوح یادگیری مبتنی بر واحدهای یادگیری.
- ارائه بازخورد مؤثر همراه با بازآموزی هدفمند از اهمیت ویژه‌ای در ارزشیابی‌های آموزشی برخوردار است. درگیر کردن مؤثر دانش‌آموزان در فرایند یادگیری، توانا کردن دانش‌آموزان در ارزیابی از خود، آگاه کردن معلمان از وضعیت آموزشی کلاس درس متناسب با هر واحد یادگیری و ... همه به ارتقای آموزش در کلاس درس یاری می‌رساند. در این راستا پس از اجرای ارزشیابی‌ها، **کارپوشه الکترونیکی** به منظور تجمیع نتایج آزمون‌ها با قابلیت دسترسی طبقه‌بندی شده با ویژگی‌های زیر ارائه می‌گردد:

- ارائه میزان تسلط در هر واحد یادگیری به ازای خودارزیابی‌ها در اپلیکیشن و سؤال‌های آن واحد یادگیری در آزمون هماهنگ
- قابلیت مشاهده سوال و پاسخ تشریحی خودارزیابی‌ها و آزمون‌های هماهنگ به ازای هر واحد یادگیری
- ارائه پاسخ ویدیویی آموزشی برای سوال‌های پیشرفته آزمون به منظور بازآموزی هدفمند
- امکان مقایسه عملکرد هر دانش‌آموز با خود در هر واحد یادگیری و در طول سال تحصیلی
- ارائه گزارش‌های توصیفی به منظور بازخورد هدفمند
- امکان ذخیره نتایج عملکرد به ازای هر واحد یادگیری در سنوات مختلف

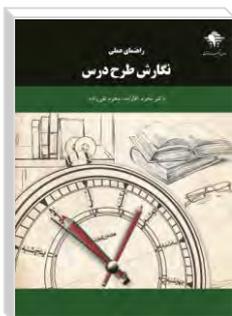
طرح درس مبتنی بر واحدهای یادگیری

همچنان که می‌دانیم در یک طبقه‌بندی کلی، مهارت‌هایی که معلمان به جهت توسعه شغلی به آن احتیاج دارند، در سه گروه مهارت‌های عمومی، مهارت‌های تخصصی و مهارت‌های حرفه‌ای طبقه‌بندی می‌شوند.

معلمان می‌توانند برای توسعه مهارت‌های حرفه‌ای خود اعم از مهارت‌های بدو خدمت، درس‌پژوهی، اقدام پژوهی، روان‌شناسی تربیتی و ... به سایت مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مراجعه نمایند. در این مجلد تلاش شده تا معلمان را در طراحی آموزشی کلاس درس، یاری رسانیم.

اگر کوچک‌ترین واحد محتوای آموزشی کتاب درسی را که می‌بایست توسط دانش‌آموز فراگرفته شود را واحد یادگیری بنامیم؛ معلم می‌تواند برای هر واحد یادگیری طرح درس بنویسد، آن را تدریس کند و با ارزشیابی آن می‌تواند به طور مستمر به این سوال اساسی پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است» و با بازخورد موثر به بهبود مستمر آن یاری رساند.

فرایند یاددهی - یادگیری تحت عنوان طراحی آموزشی انجام می‌پذیرد که قسمتی از آن در کلاس درس، قسمتی از آن در خانه و حتی محیط‌های دیگر توسط دانش‌آموز انجام می‌گردد و معلم به عنوان طراح این فرایند به ابزارهایی احتیاج دارد تا هم در فرایند یادگیری، دانش‌آموزان را یاری کند و هم خود از میزان تحقق اهداف قصد شده در طرح درس مطمئن گردد و مدرسه را مطمئن سازد که اهداف کتاب درسی در درس مربوطه محقق شده است.

طرح درس، سندی است که اجزای مختلف فرایند آموزشی برای مشارکت دانش‌آموز به منظور دستیابی به اهداف یک سال تحصیلی را ترسیم می‌کند. در یک طرح درس مجموعه فعالیت‌هایی که معلم از پیش برای رسیدن به یک یا چند هدف آموزشی ویژه تدارک می‌بیند، پیش‌بینی و تنظیم شده است و معلم با کمک طرح درس می‌تواند فعالیت‌های ضروری آموزشی را به ترتیب و در مراحل و زمان‌های مشخص و به شیوه‌ای منطقی پیش ببرد. برای این‌که بتوانید از این مجموعه به نحو احسن استفاده کنید، پیشنهاد می‌شود که دوره ضمن خدمت «راهنمای عملی نگارش طرح

درس» را در سایت موسسه مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مشاهده نمایید و یا از کتاب «راهنمای عملی نگارش طرح درس» استفاده کنید. در این دوره ۱۰ الی ۱۲ ساختار پیشنهاد شده است. یکی از ساختارهای عمومی و همگانی که معمولاً معلمان استفاده می‌کنند، ساختار «طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری» است. در مجلد پیش رو، مجموعه‌ی حداقلی و نیمه‌ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری به منظور تدوین طرح درس ارائه شده است.

در طرح درس‌های نیمه ساخته، یک معلم باید به این سؤال پاسخ بدهد که: برای آموزش یک واحد یادگیری، چه چیزی را به عنوان تیم استفاده کند؟ (نوع فعالیتی را که مد نظر معلم برای ایجاد انگیزه یعنی گرم کردن کلاس درس تیم گفته می‌شود). عنصر ثابت همه ساختارهای طرح درس، مفهومی است تحت عنوان «هدف». یک معلم زمانی که بتواند اهداف یک واحد یادگیری را بنویسد می‌تواند به راحتی برای آن نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه، روش تدریس، روش ارزشیابی، مواد و وسایل مورد نیاز را به دست آورد.

یک جمله هدفی معمولاً سه بخش دارد: **شرایط، عملکرد و معیار**.

برای مثال، شما باید یک جمله هدفی را این گونه بنویسید: انتظار می‌رود دانش آموز بعد از خواندن این کتاب، دانش آموز بعد از خواندن این مطلب، دانش آموز بعد از تمرین این موضوع، دانش آموز بعد از دیدن این فیلم، دانش آموز بعد از انجام مباحثه، دانش آموز بعد از خلاصه نویسی، این‌ها شرایط است. بعد از چه شرایطی؟ معمولاً رایج‌ترین حالتی را که یک معلم استفاده می‌کند، «انتظار می‌رود بعد از پایان این کلاس» است.

معیار یعنی در چه سطحی است. در چه سطحی را معمولاً با فعل نشان می‌دهند: بخواند، بداند، ببرد، بدود، ایمان بیاورد، اعتقاد داشته باشد، باور کند. می‌توانید در حیطه جانشین، در حیطه مهارتی یا در حیطه نگرشی اینها را طبقه‌بندی کنید. انتظار می‌رود دانش آموز بعد از این شرایط، عملکردی را در چه سطحی داشته باشد.

نکته آخر که حتماً بایستی مد نظر داشته باشید، نوع فعل جمله هدفی شماست که مشخص می‌کند نوع هدف شما نگرش دانش آموز مد نظر است، شناخت دانش آموز مد نظر است، یا این که مهارت دانش آموز مد نظر است. به عبارت دیگر، نوع فعل شما نوع هدف سه‌گانه شما را مشخص می‌کند. اگر فعل شناختی به کار ببرید با شناخت دانش آموز کار دارید، اگر فعل نگرشی به کار ببرید با نگرش دانش آموز کار دارید. اگر فعل مهارتی به کار ببرید با مهارت دانش آموز کار دارید. وقتی می‌گویید بدانند، شناخت است. وقتی می‌گویید ببرد، بُرد، مهارت است. وقتی می‌گویید اعتراض کند، مقایسه کند، باور کند، نگرش است.

واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی و انواع ارزشیابی‌ها

ارزشیابی میزان اجرای طرح درس به معنای میزان تحقق یادگیری دانش‌آموزان می‌باشد. به عبارت دیگر، اجرای گام به گام طرح درس حول محور اهداف واحدهای یادگیری هر درس می‌چرخد و یک معلم توانمند باید به این سؤال بسیار مهم پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟».

ارزشیابی، آخرین حلقه از زنجیره‌ی طراحی آموزشی معلم است و تکمیل‌کننده سایر فعالیت‌های مرتبط به حساب می‌آید. در این مرحله معلم به کمک روش‌ها و فنون مختلف به سنجش^۱ فرایندهای یادگیری دانش‌آموزان اقدام می‌کند و با توجه به نتایج حاصله درباره‌ی کم و کیف پیشرفت آنان در یادگیری و توفیق خود در آموزش به داوری می‌پردازد. دسته‌بندی انواع ارزشیابی‌ها عبارتند از:

ارزشیابی با توجه به ملاک مورد استفاده: معروف‌ترین تقسیم‌بندی برای ارزشیابی‌های آموزشی تقسیم‌بندی آن‌ها به ارزشیابی وابسته به ملاک و ارزشیابی وابسته به هنجار است.

- ارزشیابی وابسته به ملاک: در این ارزشیابی که ارزشیابی ملاکی نامیده می‌شود، معیار یا ملاک ارزشیابی از پیش تعیین می‌شود و عملکرد دانش‌آموز با توجه به آن ملاک مورد قضاوت قرار می‌گیرد. این نوع ارزشیابی تعیین می‌کند که آیا دانش‌آموزان مطالب و هدف‌های یک واحد یادگیری را که قرار بوده است بیاموزند، به چه میزان آموخته‌اند.
- ارزشیابی وابسته به هنجار: این نوع ارزشیابی به جای یک ملاک مطلق از پیش تعیین شده بر نوعی ملاک نسبی وابسته است. در این نوع ارزشیابی می‌توان تعیین کرد که پیشرفت یک دانش‌آموز نسبت به دانش‌آموزان دیگر یا یک کلاس درس نسبت به کلاس دیگر چه وضعی دارد.

ارزشیابی با توجه به زمان و هدف استفاده: ارزشیابی‌های آموزشی را با توجه به زمان و هدف استفاده به چهار دسته ارزشیابی‌های آغازین، تکوینی، تشخیصی و تراکمی تقسیم می‌کنند:

- ارزشیابی آغازین: نخستین ارزشیابی که پیش از انجام فعالیت‌های آموزشی به اجرا درمی‌آید، ارزشیابی آغازین یا سنجش آغازین نامیده می‌شود.
- ارزشیابی تکوینی: هدف از کاربرد ارزشیابی تکوینی در رابطه با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، آگاهی یافتن از میزان و نحوه‌ی یادگیری آنان برای تعیین نقاط قوت و ضعف یادگیری و نیز، تشخیص مشکلات روش آموزش معلم در رابطه با هدف‌های آموزشی است.

^۱ سنجش یک اصطلاح کلی است و به صورت فرایندی تعریف می‌شود که برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز تصمیم‌گیری درباره‌ی دانش‌آموزان، برنامه‌های درسی و سیاست‌های آموزشی مورد استفاده قرار می‌گیرد

- ارزشیابی تشخیصی: این ارزشیابی با هدف تشخیص مشکلات یادگیری دانش‌آموزان به کار می‌رود و زمانی مورد استفاده قرار می‌گیرد که معلم با مشکلات مبرم و مکرری در یک یا چند دانش‌آموز روبه‌رو می‌شود، که با روش‌های اصلاحی معمول ارزشیابی تکوینی قابل رفع نیست.
- ارزشیابی تراکمی: در ارزشیابی تراکمی^۱ تمام آموخته‌های دانش‌آموزان در طول یک دوره‌ی آموزشی ارزشیابی می‌شوند و هدف آن، نمره دادن به دانش‌آموزان و قضاوت درباره‌ی اثربخشی طراحی آموزشی و مقایسه‌ی برنامه‌های مختلف درسی با یکدیگر است.

ارزشیابی با توجه به ارزشیابان: ارزشیابی درونی^۲ و ارزشیابی بیرونی^۳ دو نوع ارزشیابی آموزشی دیگر است. منظور از ارزشیابی درونی، این است که بر اساس آزمون درون‌مدرسه‌ای (معلم ساخته) انجام گیرد و منظور از ارزشیابی بیرونی، ارزشیابی توسط موسسه‌های آموزشی بیرونیست که آزمون آن‌ها به صورت هماهنگ بین مدارس برگزار می‌گردد. هر دو نوع ارزشیابی درونی و بیرونی ضروری هستند. چرا که مدرسه همواره می‌بایست به دو پرسش زیر پاسخ دهد:

۱. هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟

۲. در مقایسه با سایر مدارس، وضع ما چگونه است؟

ارزشیابی با استفاده از کارپوشه: بنا به تعریف، کارپوشه^۴ «به مجموعه‌ای از فعالیت‌های یادگیرنده گفته می‌شود که نشان‌دهنده‌ی کوشش، پیشرفت و موفقیت تحصیلی او در یک واحد یادگیری است». با استفاده از کارپوشه هم می‌توان ارزشیابی تکوینی به عمل آورد و هم تراکمی. قبلاً توضیح دادیم که ارزشیابی تکوینی یا سنجش تکوینی در جریان آموزش معلم و یادگیری دانش‌آموزان صورت می‌گیرد و هدف آن کمک به تکوین یا شکل‌گیری یادگیری دانش‌آموزان و رفع نواقص روش آموزشی معلم است. در مقابل، ارزشیابی تراکمی یا سنجش تراکمی (دوره‌ای) به عنوان وسیله‌ای برای تعیین آموخته‌های متراکم شده یا جمع شده‌ی دانش‌آموزان در طول یک مدت معین تحصیلی به کار می‌رود. از فناوری الکترونیکی می‌توان برای سازمان دادن، ذخیره کردن، و ارائه دادن کارپوشه‌های دانش‌آموزی استفاده کرد. که به اصطلاح به آن، کارپوشه‌ی الکترونیکی^۵ گفته می‌شود.

¹ summative evaluation

² internal evaluation

³ external evaluation

^۴ portfolio (در اصطلاح لغوی، این کلمه به یک کیف چرمی پهن گفته می‌شود که برای حمل برگه‌های کاغذ، صفحات پیش‌نویس یک نمایش‌نامه، یا مجموعه نقاشی‌های یک فرد به کار می‌رود. این اصطلاح از آنجا در آموزش به عنوان یک روش به کار رفته که در آن دانش‌آموز مجموعه‌ای از کارهای خود را که در طول یک سال یا نیمسال تحصیلی انجام داده است، معمولاً در داخل یک پوشه، برای نشان دادن توانایی‌اش به معلم یا ارزشیاب ارائه می‌دهد.)

⁵ electronic portfolio

واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی، اپلیکیشن خودارزیابی و آزمون هماهنگ

معلمان با انواع ارزشیابی‌های مذکور از وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان کسب اطلاع می‌نمایند. اما آنچه مهم است، این است که اولاً اطلاعات فراهم شده با دقت کافی و صحت قابل اعتماد و متناسب با واحدهای یادگیری تهیه شده باشد؛ ثانیاً سریع و روزآمد باشد. در این راستا مرآت با ارائه خدمات زیر بنا دارد معلمان را در جریان میزان تحقق اهداف آموزشی هر واحد یادگیری قرار دهد.

خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری توسط اپلیکیشن^۱

اپلیکیشن بستری است که دانش‌آموزان می‌توانند برای ایجاد موقعیت یادگیری اقدام به شخصی سازی یادگیری بر اساس واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی نمایند.

ویژگی‌های اپلیکیشن عبارتند از:

- انجام خودارزیابی‌های مستمر و روزانه با قابلیت مشاهده میزان تسلط در هر واحد یادگیری و ثبت نتایج در کارپوشه
- بازآموزی هدفمند دانش‌آموزان پس از انجام خودارزیابی از طریق مشاهده پاسخنامه تشریحی و فیلم‌های آموزشی و بررسی خطاهای یادگیری در هر سوال (این سرویس برای مدارس عضو رایگان است)
- امکان ثبت برنامه مطالعاتی روزانه در هر واحد یادگیری به همراه پیشنهاد مطالعاتی هوشمند
- ایجاد کارپوشه الکترونیکی شخصی از وضعیت پیشرفت و میزان تسلط دانش‌آموز در هر واحد یادگیری با دسترسی طبقه‌بندی شده در کارپوشه مدرسه به منظور ارزشیابی مستمر عملکرد آموزشی دانش‌آموزان
- دارای تأییدیه از سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش

ارزشیابی عملکرد یک دوره آموزشی با آزمون هماهنگ

آزمون‌های هماهنگ مدارس با هدف رصد میزان تحقق اهداف واحدهای یادگیری متناسب با برنامه آموزشی، طراحی شده است. دانش‌آموزان می‌توانند در این آزمون‌ها هم به صورت حضوری و هم از طریق اپلیکیشن به صورت آنلاین شرکت نمایند. ویژگی‌های برجسته این آزمون‌ها به شرح زیر است:

- گام‌های آزمون متناسب با برنامه مدرسه و واحدهای یادگیری
- طراحی سوالات آزمون متناسب با اهداف کتاب درسی^۱

۱ جهت نصب اپلیکیشن بر روی تلفن همراه می‌توانید عبارت «مرآت» را در google play (ویژه اندروید) یا اناردونی (ویژه ios) جستجو و نصب نمایید.

- ارزشیابی از حیطه‌های شناختی
- هماهنگی با طرح درس معلم
- آسیب‌سنجی و بازخوردگیری دقیق برای معلمان
- تشکیل کارپوشه بر اساس واحدهای یادگیری
- ارائه گزارش بر اساس واحدهای یادگیری به منظور رصد تحقق اهداف آموزشی
- ارائه گزارش‌های نوشتاری
- ارائه تقدیرنامه برای تشویق

ایجاد کارپوشه عملکرد آموزشی برای بازخورد مؤثر و بازآموزی هدفمند

تجمع اطلاعات آموزشی دانش آموز برای معلمان به منظور رصد میزان تحقق اهداف آموزشی طرح درس خود بسیار پراهمیت می‌باشد. بدیهی است زمان زیادی از معلمان به جمع‌آوری و طبقه‌بندی اطلاعات آموزشی می‌گذرد تا بتوانند یک ارزشیابی آموزشی برای برنامه و فعالیت بعدی خود داشته باشند. بدین منظور کارپوشه الکترونیکی از تجمع اطلاعات داینامیک فعالیت‌های آموزشی دانش آموز (در اپلیکیشن و آزمون‌های هماهنگ) ایجاد شده است. معلمان می‌توانند از طریق نام کاربری و رمز عبور اختصاصی خود به آن دسترسی داشته باشند.

^۱ در آزمون‌های شبیه ساز کنکور پایه‌های دهم و یازدهم و آزمون‌های پایه دوازدهم، علاوه بر اهداف کتاب درسی، رویکرد طراحی سوالات کنکور سراسری با هدف موفقیت دانش‌آموزان مدنظر بوده است.

جدول واحدهای یادگیری چهارم دبستان در یک نگاه

ردیف	نام درس	فصل / بخش	واحد یادگیری	صفحه
۱	فارسی	۷	۱۵	۱۴۰
۲	هنرهای آسمان	-	۱۹	۱۱۸
		حل مسئله	درس اول: عدد نویسی	درس دوم: الگوها
۳	ریاضی	۷	۲۵	۱۵۴
		۷	۲۵	۱۵۴
۴	علوم تجربی	-	۱۳	۱۰۶
		۱۰	۱۱	۱۱۳
۵	مطالعات اجتماعی	۶	۲۳	۱۱۳
		۶	۲۳	۱۱۳
مجموع		۲۰	۱۰۴	۶۲۱

کتاب مطالعات اجتماعی چهارم در یک نگاه

در آموزش این کتاب ساحت‌ها و اهداف پایه را مدنظر قرار دهیم.

اهداف دوره تحصیلی

ساحت تعلیم و تربیت

۱. درک مفهوم اولیه هر یک از اصول دین، پذیرش و احساس تعلق خود نسبت به آن را نشان دهد.	۱. با شناسایی و درک اهمیت عناصر زیبایی‌ساز در پیرامون خود، فضای زندگی خویش را بهبود بخشد.	زیبایی‌شناسی و هنری			
۲. با مطالعه روش زندگی و آموزه‌های اخلاقی پیروان دینی (عزت نفس، تکریم والدین، احترام به طبیعت و دیگران، وفای به عهد) و شناخت احکام مورد نیاز، الگوهای را برای عمل صالح شناسایی کند و در زندگی به کار گیرد.	۳. با خلق یک اثر هنری با استفاده از معیارهای زیبایی‌شناسی، قدرت تحلیل، تجسم و ایده‌پردازی خود را تقویت کند.				
۳. با فراتر صحیح و روان، درک مفاهیم عینی و انسی با قرآن کریم، آموزه‌های آن را در زندگی به کار گیرد.	۳. با شناخت اصول اولیه زیبایی‌شناسی، یک پدیده طبیعی یا اثر هنری را بررسی و چگونگی تأثیر آن را بر خود توصیف کند.				
	۱. با شناسایی ویژگی‌ها، نیازها و توانمندی‌های جسمی - حرکتی و روانی خود، الگوی رفتاری متناسب با موقعیت‌های مختلف را انتخاب کند و سطح سلامت و شادابی خود را ارتقاء دهد.	زیستی و بدنی			
	۲. با مشارکت در طرح‌ها و برنامه‌های بهداشت، سلامت، تفریحات سالم، تربیت بدنی و فعالیت‌های ورزشی، تأثیرگذاری آن را بر سلامت خود و دیگران مورد بررسی قرار دهد.				
	۳. با شناسایی محیط زندگی خود، تأثیر الگوی رفتاری خویش بر محیط زیست به مثابه آیات الهی را تبیین کند و عملکرد خود را بهبود بخشد.				
	۱. با استفاده از مهارت‌های کار علمی و تفکر، پدیده‌های طبیعی (آیات الهی) و الگوها و روابط ریاضی را مطالعه کند و نتایج آن را برای حل مسائل روزمره زندگی بکار گیرد.	علمی و فناوریانه			
	۲. با استفاده از مهارت‌های کار با دیگران، ایده‌ها و یافته‌های حاصل از فعالیت‌های علمی - پژوهشی (فردی و گروهی) را با دیگران به مشارکت بگازد.				
	۳. با استفاده از یافته‌های علمی و فناوریانه و بهره‌گیری از مهارت‌های پایه فناوری، کالاها و وسایل مورد استفاده در زندگی روزمره را بررسی و ایده‌هایی برای بهبود کیفیت و استفاده مسوولانه از منابع پیشنهاد کند.				
	۱. با شناخت حقوق و مسئولیت‌های خود در زندگی خانوادگی و اجتماعی و بکارگیری رفتار سازنده و مسالمت‌جویانه، از قوانین و مقررات به صورت آژانه و سازنده پیروی کند.	اجتماعی و سیاسی			
	۲. با شناخت تغییرات محیط طبیعی و اجتماعی در گذر زمان، تأثیر آن را در زندگی خود تبیین کند.				
	۳. با کسب مهارت‌های شهروندی، نقش‌ها و وظایف خود را در قبال جامعه محلی با مشارکت در فعالیت‌ها و برنامه‌های زیست محیطی، فرهنگی، سیاسی اجتماعی انجام دهد.	اقتصادی و حرفه‌ای			
	۱. با شناسایی مفاهیم عمومی اقتصاد (تولید، توزیع و مصرف) و درک نقش مسئولیت‌پذیری و انضباط مالی در فعالیت‌های اقتصادی، روش‌هایی را برای حل مسائل ساده اقتصادی شناسایی کند و به کار گیرد.				
	۲. با کسب مهارت‌های اصلی کارآفرینی، قدرت تحلیل و خلاقیت خود را برای تولید یک محصول یا خدمت اجرا و نتایج آن را تحلیل کند.				
	۳. با درک مفاهیم اخلاق اقتصادی (کار و تلاش، رعایت حقایق، نیکوکاری، امانتداری، پرهیز از اسراف و تبذیر)، رفتار خود در زندگی شخصی و ارتباط با دیگران را بر مبنای آن سازمان دهد و عمل کند.				
جایگاه این کتاب را در حوزه‌های تربیت و یادگیری برنامه درسی ملی بدانیم.					
۱. حکمت و معارف اسلامی	۲. قرآن و عوینی	۳. زبان و ادبیات فارسی	۴. فرهنگ و هنر	۵. سلامت و تربیت بدنی	۶. کار و فن‌آوری
۷. علوم انسانی و مطالعات اجتماعی	۸. ریاضیات	۹. علوم تجربی	۱۰. زبان‌های خارجی	۱۱. آداب و مهارت‌های زندگی و بینان خانواده	۱۲. بوم (برنامه ویژه مدرسه)
با مشخصات گتی این کتاب آشنا شویم.					

۱	عنوان یادگیری (فصل)	۶
۲	واحد یادگیری (درس)	۲۲
۳	موضوع یادگیری	۱۱۱
۴	تعداد صفحه	۱۱۳
۵	پیش‌نیاز	
۶	عناصر هر واحد یادگیری	

نقشه مفهومی کتاب مطالعات اجتماعی چهارم دبستان

فصل ۴: ما ایرانی هستیم

- ۲۲. درس ۲۲: روزهای مهم
 - ۱. مناسبت‌های دینی ۲. مناسبت‌های ملی ۳. مراسم ملی و دینی ۴. امام خمینی ۵. آیت‌الله‌خامنه‌ای ۶. ...
- ۲۱. درس ۲۱: تقویم
 - ۱. سال ۲. ماه ۳. تقویم ۴. ...
- ۲۰. درس ۲۰: نشانه‌های ملی ما
 - ۱. نشانه‌های ملی (سرود، پرچم، زبان و ...) ۲. قانون اساسی ۳. ملت ۴. ...

فصل ۵: کشور زیبای من

- ۱۹. درس ۱۹: از محیط زیست مراقبت کنیم
 - ۱. محیط زیست ۲. زیستگاه ۳. جانوران ۴. حفاظت از محیط زیست ۵. آلودگی ۶. ...
- ۱۸. درس ۱۸: پوشش گیاهی و زندگی جانوری در ایران
 - ۱. آب و هوا ۲. زندگی جانوری ۳. پوشش گیاهی ۴. ...
- ۱۷. درس ۱۷: نواحی آب و هوایی ایران
 - ۱. آب و هوا ۲. نمودار دما و بارش ۳. نواحی آب و هوایی ۴. مقایسه ویژگی‌های اقلیمی ۵. شرحی ۶. ...
- ۱۶. درس ۱۶: آب و هوا
 - ۱. دما ۲. بارش ۳. نمودار دما و بارش ۴. دماسنج ۵. آب و هوا ۶. ...
- ۱۵. درس ۱۵: کوه‌ها و دشت‌های زیبا
 - ۱. ناهمواری ۲. قله ۳. رشته کوه ۴. جلگه ۵. دشت ۶. نقشه ۷. ...

فصل ۴: سفری به شهرهای باستانی

- ۱۴. درس ۱۴: سفری به شهر باستانی کرمانشاه
 - ۱. کرمانشاه ۲. ساسانیان ۳. شاپور اول ۴. خسرو انوشیروان ۵. خط زمان ۶. اسلام ۷. ...
- ۱۳. درس ۱۳: سفری به تخت جمشید (۲)
 - ۱. حفظ آثار تاریخی ۲. اسکندر ۳. سلوکیان ۴. هخامنشیان ۵. اشکانیان ۶. آریوبرزن ۷. سورنا ۸. ...
- ۱۲. درس ۱۲: سفر به تخت جمشید (۱)
 - ۱. تخت جمشید ۲. پاسارگاد ۳. اقدامات داریوش اول ۴. کوروش ۵. ...
- ۱۱. درس ۱۱: سفری به شهر باستانی همدان
 - ۱. همدان ۲. تپه هگمتانه ۳. آریایی‌ها ۴. مادها ۵. هخامنشیان ۶. گنج‌نامه ۷. ...

فصل ۳: پیدایش شهر و روستا

- ۱۰. درس ۱۰: مورخان چگونه گذشته را مطالعه می‌کنند؟
 - ۱. مورخ ۲. باستان‌شناس ۳. موزه ۴. آثار تاریخی ۵. ...
- ۹. درس ۹: نخستین شهرها چگونه به وجود آمدند؟
 - ۱. شهر ۲. افزایش تولید ۳. دادوستد ۴. تقسیم‌کار ۵. تمدن ۶. تمدن‌های باستانی ۷. تمدن ایلام ۸. ...
- ۸. درس ۸: نخستین روستاها چگونه به وجود آمده‌اند؟
 - ۱. نحوه زندگی انسان‌های اولیه ۲. تغییر نوع زندگی ۳. آتش ۴. کشاورزی ۵. یکجانشینی ۶. روستا ۷. ...

فصل ۳: شهر من، روستای من

- ۷. درس ۷: جغرافی دانان چگونه محیط‌های زندگی را مطالعه می‌کنند؟
 - ۱. محیط زندگی ۲. جغرافیا ۳. جغرافی‌دان ۴. منابع مورد استفاده در جغرافیا ۵. ...
- ۶. درس ۶: جهت‌های جغرافیایی
 - ۱. جهت‌های جغرافیایی ۲. کره زمین ۳. قطب شمال و جنوب ۴. قطب‌نما ۵. جهت‌های فرعی ۶. ...
- ۵. درس ۵: زندگی در شهر و روستا
 - ۱. شهر ۲. روستا ۳. زندگی عشایری ۴. ویژگی‌های شهرهای بزرگ ۵. استان ۶. ...

فصل ۱: محله‌ی ما

- ۴. درس ۴: نقشه‌ی محله‌ی ما
 - ۱. نقشه ۲. دید قائم ۳. کاربرد نقشه ۴. راهنمای نقشه ۵. ...
- ۳. درس ۳: خرید و فروش در محله
 - ۱. نیازهای محله ۲. خدمات ۳. تولید امکانات عمومی ۴. مهارت خرید ۵. جدول بودجه ۶. درآمد ۷. هزینه ۸. پس‌انداز ۹. ...
- ۲. درس ۲: اینجا محله‌ی ماست
 - ۱. محله ۲. ماکت ۳. مسجد ۴. بوستان ۵. تغییر محله‌ها ۶. اماکن عمومی ۷. ...
- ۱. درس ۱: همسایه‌ی ما
 - ۱. همسایه ۲. محله ۳. همکاری ۴. مقررات ۵. ...

پیوست ۴

طرح درس‌های نیمه‌ساخته
مطالعات اجتماعی چهارم دبستان

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	مطالعات اجتماعی
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۱: همسایه‌ی ما
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع همسایه را

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع مظهر را

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع همکاری را

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع مقررات را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	مطالعات اجتماعی
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۲: اینجا محله‌ی ماست
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع مملّه را
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع مالکت را
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع مسپهر را
۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع بوستان را
۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع تغییر مملّه‌ها را
۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع اماکن عمومی را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	مطالعات اجتماعی
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۳: خرید و فروش در محله
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع نیازهای مصله را
 ۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع فرمات را
 ۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع تولید امکانات عمومی را
 ۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع مهارت فرید را
 ۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع جدول پورچه را
 ۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع درآمد را
 ۷. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع هزینه را
 ۸. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع پس‌انراز را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره ۵:

نام معلم	عنوان کتاب	مطالعات اجتماعی
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۴: نقشه‌ی محله‌ی ما
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع نقشه را
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع زیر قائم را
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع کاربرد نقشه را
۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع راهنمای نقشه را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره ۵:

نام معلم	عنوان کتاب	مطالعات اجتماعی
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۵: زندگی در شهر و روستا
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع شهر را
 ۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع روستا را
 ۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع زندگی عشایری را
 ۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع ویژگی‌های شهرهای بزرگ را
 ۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع استان را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	مطالعات اجتماعی
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۶: جهت‌های جغرافیایی
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع جهت‌های جغرافیایی را

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع کره‌ی زمین را

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع قطب شمال و جنوب را

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع قطب‌نما را

۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع جهت‌های فرعی را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	مطالعات اجتماعی
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۷: جغرافی دانان چگونه محیط‌های زندگی را مطالعه می‌کنند؟
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع محیط زندگی را
 ۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع جغرافیا را
 ۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع جغرافی دان را
 ۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع منابع مورد استفاده در جغرافیا را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره ۵:

نام معلم	عنوان کتاب	مطالعات اجتماعی
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۸: نخستین روستاها چگونه به وجود آمده‌اند؟
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع نوهی زندگی انسان‌های اولیه را
 ۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع تغییر نوع زندگی را
 ۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع آتش را
 ۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع کشاورزی را
 ۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع یکپارچگی را
 ۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع روستا را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره ۵:

نام معلم	عنوان کتاب	مطالعات اجتماعی
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۹: نخستین شهرها چگونه به وجود آمدند؟
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع شهر را
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع افزایش تولید را
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع دادوستد را
۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع تقسیم کار را
۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع تمرین کار را
۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع تمرین‌های باستانی را
۷. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع تمرین ایلام را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره ۵:

نام معلم	عنوان کتاب	مطالعات اجتماعی
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۱۰: مورخان چگونه گذشته را مطالعه می‌کنند؟
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع مورخ را

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع باستان‌شناسی را

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع موزه را

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع آثار تاریخی را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	مطالعات اجتماعی
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۱۱: سفری به شهر باستانی همدان
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع همدان را
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع تپه حکمتانه را
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع آریای‌ها را
۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع مارها را
۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع هاشمشیان را
۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع گنج‌نامه را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	مطالعات اجتماعی
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۱۲: سفر به تخت جمشید (۱)
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع تفت همشیر را
 ۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع پاساگر را
 ۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع اقرامات داریوش اول را
 ۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع کوروش را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	مطالعات اجتماعی
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۱۳: سفری به تخت جمشید (۲)
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع حفظ آثار تاریخی را
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع اسکندر را
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع سلوکیان را
۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع هخامنشیان را
۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع اشکانیان را
۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع آریوبرزن را
۷. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع سورتا را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	مطالعات اجتماعی
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۱۴: سفری به شهر باستانی کرمانشاه
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع کرمانشاه را
 ۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع ساسانیان را
 ۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع شاپور اول را
 ۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع خسرو انوشیروان را
 ۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع خط زمان را
 ۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع اسلام را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره ۵:

نام معلم	عنوان کتاب	مطالعات اجتماعی
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۱۵: کوه‌ها و دشت‌های زیبا
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع ناهمواری را

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع قله را

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع رشته کوه را

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع پلگه را

۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع دشت را

۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع نقشه را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره ۵:

نام معلم	عنوان کتاب	مطالعات اجتماعی
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۱۶: آب و هوا
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع دما را
 ۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع بارش را
 ۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع نمودار دما و بارش را
 ۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع دماسنج را
 ۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع آب و هوا را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	مطالعات اجتماعی
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۱۷: نواحی آب و هوایی ایران
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع آب و هوا را
 ۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع نمودار دما و بارش را
 ۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع نواحی آب و هوایی را
 ۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع مقایسه‌ی ویژگی‌های اقلیمی را
 ۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع شریبی را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره ۵:

نام معلم	عنوان کتاب	مطالعات اجتماعی
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۱۸: پوشش گیاهی و زندگی جانوری در ایران
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع آب و هوا را
 ۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع زندگی جانوری را
 ۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع پوشش گیاهی را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره ۵:

نام معلم	عنوان کتاب	مطالعات اجتماعی
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۱۹: از محیط زیست مراقبت کنیم
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع محیط زیست را
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع زیستگاه را
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع بانوران را
۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع حفاظت از محیط زیست را
۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع آلودگی را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	مطالعات اجتماعی
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۴۰: نشانه‌های ملی ما
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع نشانه‌های ملی (سرود، پرچم، زبان و ...) را
 ۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع قانون اساسی را
 ۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع ملت را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره:

نام معلم	عنوان کتاب	مطالعات اجتماعی
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۲۱: تقویم
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع سال را

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع ماه را

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع تقویم را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره ۵:

نام معلم	عنوان کتاب	مطالعات اجتماعی
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۲۲: روزهای مهم
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	چهارم دبستان

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع مناسبت‌های دینی را

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع مناسبت‌های ملی را

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع مراسم ملی و دینی را

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع امام خمینی را

۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از موضوع آیت‌الله خامنه‌ای را

۳. روش / روش‌های تدریس

۴. روش‌های ارزشیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز

۶. زمان مورد نیاز

پیوست ۵

برگه مراقبت و واریسی
واحدهای یادگیری
مطالعات اجتماعی چهارم دبستان

برگه‌ی مراقبت و واریسی واحدهای یادگیری مطالعات اجتماعی چهارم دبستان

واحد یادگیری ۳: درس ۳: خرید و فروش در محله						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
نیازهای محله						
خدمات						
تولید امکانات عمومی						
مهارت خرید						
جدول بودجه						
درآمد						
هزینه						
پس‌انداز						
<p>دانش‌آموزان غایب</p> <p>دانش‌آموزان فاقد تکلیف</p> <p>تایید معلم / تایید مشاور / ناظر / مسئول</p> <p>تاریخ و امضاء</p>						
واحد یادگیری ۴: درس ۴: نقشه‌ی محله‌ی ما						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
نقشه						
دید قائم						
کاربرد نقشه						
راهنمای نقشه						
<p>دانش‌آموزان غایب</p> <p>دانش‌آموزان فاقد تکلیف</p> <p>تایید معلم / تایید مشاور / ناظر / مسئول</p> <p>تاریخ و امضاء</p>						

واحد یادگیری ۱: درس ۱: همسایه‌ی ما						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
همسایه						
محله						
همکاری						
مقررات						
<p>دانش‌آموزان غایب</p> <p>دانش‌آموزان فاقد تکلیف</p> <p>تایید معلم / تایید مشاور / ناظر / مسئول</p> <p>تاریخ و امضاء</p>						
واحد یادگیری ۲: درس ۲: اینجا محله‌ی ماست						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
محله						
ماکت						
مسجد						
بوستان						
تغییر محله‌ها						
اماکن عمومی						
<p>دانش‌آموزان غایب</p> <p>دانش‌آموزان فاقد تکلیف</p> <p>تایید معلم / تایید مشاور / ناظر / مسئول</p> <p>تاریخ و امضاء</p>						

واحد یادگیری ۷: زندگی در شهر و روستا						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	تاریخ و امضاء	تایید معلم	تایید مشاور / ناظر / مسئول
شهر						
روستا						
زندگی عشایری						
ویژگی‌های شهرهای بزرگ						
استان						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تاریخ و امضاء						
تایید معلم						
تایید مشاور / ناظر / مسئول						
تاریخ و امضاء						
واحد یادگیری ۸: نخستین روستاها چگونه به وجود آمده‌اند؟						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	تاریخ و امضاء	تایید معلم	تایید مشاور / ناظر / مسئول
نحوه‌ی زندگی انسان‌های اولیه						
تغییر نوع زندگی						
آتش						
کشاورزی						
یکجانشینی						
روستا						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تاریخ و امضاء						
تایید معلم						
تایید مشاور / ناظر / مسئول						
تاریخ و امضاء						

واحد یادگیری ۵: زندگی در شهر و روستا						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	تاریخ و امضاء	تایید معلم	تایید مشاور / ناظر / مسئول
شهر						
روستا						
زندگی عشایری						
ویژگی‌های شهرهای بزرگ						
استان						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تاریخ و امضاء						
تایید معلم						
تایید مشاور / ناظر / مسئول						
تاریخ و امضاء						
واحد یادگیری ۶: جهت‌های جغرافیایی						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	تاریخ و امضاء	تایید معلم	تایید مشاور / ناظر / مسئول
جهت‌های جغرافیایی						
کره‌ی زمین						
قطب شمال و جنوب						
قطب‌نما						
جهت‌های فرعی						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تاریخ و امضاء						
تایید معلم						
تایید مشاور / ناظر / مسئول						
تاریخ و امضاء						

واحد یادگیری ۱۱: درس ۱۱: سفری به شهر باستانی همدان						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
همدان						
تپه هگمتانه						
آریایی‌ها						
مادها						
هخامنشیان						
گنج‌نامه						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تأیید معلم			تأیید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۱۲: درس ۱۲: سفر به تخت جمشید (۱)						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
تخت جمشید						
پاسارگاد						
اقدامات داریوش اول						
کوروش						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تأیید معلم			تأیید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۹: درس ۹: نخستین شهرها چگونه به‌وجود آمدند؟						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
شهر						
افزایش تولید						
دادوستد						
تقسیم‌کار						
تمدن						
تمدن‌های باستانی						
تمدن ایلام						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تأیید معلم			تأیید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۱۰: درس ۱۰: مورخان چگونه گذشته را مطالعه می‌کنند؟						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
مورخ						
باستان‌شناس						
موزه						
آثار تاریخی						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تأیید معلم			تأیید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۱۵: ۱۵ درس: کوهها و دشتهای زیبا						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
ناهمواری						
قله						
رشته کوه						
جلگه						
دشت						
نقشه						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۱۶: ۱۶ درس: آب و هوا						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
دما						
بارش						
نمودار دما و بارش						
دماسنج						
آب و هوا						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۱۳: ۱۳ درس: سفری به تخت جمشید (۲)						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
حفظ آثار تاریخی						
اسکندر						
سلوکیان						
هخامنشیان						
اشکانیان						
آریوبرزن						
سورنا						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۱۴: ۱۴ درس: سفری به شهر باستانی کرمانشاه						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
کرمانشاه						
ساسانیان						
شاپور اول						
خسرو انوشیروان						
خط زمان						
اسلام						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۱۹: درس ۱۹: از محیط زیست مراقبت کنیم						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
محیط زیست						
زیستگاه						
جانوران						
حفاظت از محیط زیست						
آلودگی						
<p>دانش آموزان غایب</p> <p>دانش آموزان فاقد تکلیف</p> <p>تایید معلم / تایید مشاور / ناظر / مسئول</p> <p>تاریخ و امضاء</p>						
واحد یادگیری ۲۰: درس ۲۰: نشانه‌های ملی ما						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
نشانه‌های ملی (سرود، پرچم زبان و...)						
قانون اساسی						
ملت						
<p>دانش آموزان غایب</p> <p>دانش آموزان فاقد تکلیف</p> <p>تایید معلم / تایید مشاور / ناظر / مسئول</p> <p>تاریخ و امضاء</p>						

واحد یادگیری ۱۷: درس ۱۷: نواحی آب و هوایی ایران						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
آب و هوا						
نمودار دما و بارش						
نواحی آب و هوایی						
مقایسه‌ی ویژگی‌های اقلیمی						
شرجی						
<p>دانش آموزان غایب</p> <p>دانش آموزان فاقد تکلیف</p> <p>تایید معلم / تایید مشاور / ناظر / مسئول</p> <p>تاریخ و امضاء</p>						
واحد یادگیری ۱۸: درس ۱۸: پوشش گیاهی و زندگی جانوری در ایران						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
آب و هوا						
زندگی جانوری						
پوشش گیاهی						
<p>دانش آموزان غایب</p> <p>دانش آموزان فاقد تکلیف</p> <p>تایید معلم / تایید مشاور / ناظر / مسئول</p> <p>تاریخ و امضاء</p>						

واحد یادگیری ۲۲: درس ۲۲: روزهای مهم						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
مناسبت‌های دینی						
مناسبت‌های ملی						
مراسم ملی و دینی						
امام خمینی						
آیت‌الله‌خامنه‌ای						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۲۱: درس ۲۱: تقویم						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
سال						
ماه						
تقویم						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

از طراحی تا ارزشیابی در یک نگاه:

- با جایگاه کتاب های درسی در اسناد بالا دستی آشنا شویم.
- کتاب های درسی را به واحدهای یادگیری تبدیل کنیم
- طراحی آموزشی مدرسه را به منظور تحقق اهداف آموزشی ارزشیابی کنیم.
- با تبدیل واحدهای یادگیری به اهداف آموزشی «طراحی آموزشی مدرسه» را تدوین کنیم.